видавництво
АТЛАНТ

Леся ПРОХОРЕНКО
Віра ФЕСЕНКО

МАТЕМАТИКА

2 клас

навчальний посібник для осіб
з особливими освітніми потребами (F 70)

Леся ПРОХОРЕНКО
Віра ФЕСЕНКО

МАТЕМАТИКА

навчальник посібник
для осіб з особливими освітніми потребами (F 70)

2 клас

Схвалено для використання в освітньому процесі

Київ
«ВИДАВНИЦТВО АТЛАНТ»
2025

УДК 51*кл2(075.2.056.313)
П87

Схвалено для використання в освітньому процесі

(протокол від 30 червня 2025 р. № 11 засідання експертної комісії
зі спеціальної педагогіки,
номер у Каталозі надання грифів навчальній літературі
та навчальним програмам № СО-0021-25)

**Видано за рахунок державних коштів.
Продаж заборонено**

Навчальний посібник створено відповідно до «Навчальних програм для підготовчого, 1–5 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для розумово відсталих дітей».

Програми підготовлені доцентом кафедри логопедії Інституту корекційної педагогіки та психології Королько Н.В.

П87 **Прохоренко Л.І., Фесенко В.Г.**
Математика : навч. посібник для осіб з особливими освітніми потребами (F 70) 2 кл. / Леся Прохоренко, Віра Фесенко. — Київ : ТОВ «ВИДАВНИЦТВО АТЛАНТ», 2025. — 160 с. : іл.
ISBN 978-617-8449-66-7

УДК 51*кл2(075.2.056.313)

ISBN 978-617-8449-66-7

© Прохоренко Л.І., Фесенко В.Г., 2025
© ТОВ «ВИДАВНИЦТВО АТЛАНТ»,
оригінал-макет, 2025,
художнє оформлення, 2025

Любі друзі!

Ми раді вітати вас на сторінках цього посібника. У ньому ви знайдете цікаві завдання, загадки та ігри, які допоможуть вам краще зрозуміти числа, навчитися рахувати, порівнювати, вимірювати, думати й розв'язувати задачі.

Математика — це не лише приклади й правила. Це ще й шлях до логіки, кмітливості та впевненості в собі. Ми намагалися зробити цю книжку такою, щоб вам було зручно й цікаво вчитися. На сторінках посібника ви зустрінете багато знайомих і нових тем — від простих дій до геометричних фігур, від годинника до задач про життя.

Пам'ятайте: помилятися — це нормально. Головне — не зупинятися, думати, пробувати ще раз і вірити в себе.

Бажаємо вам цікавого навчання, гарного настрою та справжньої дружби з математикою!

Готові до математичної подорожі? Тоді вперед — до знань, відкриттів і перемог!

З повагою і теплом —
Леся Прохоренко
Віра Фесенко

ЧИСЛА, АРИФМЕТИЧНІ ДІЇ З ЧИСЛАМИ. ВЕЛИЧИНИ НУМЕРАЦІЯ В МЕЖАХ 10 (ПОВТОРЕННЯ)

1.

2. Полічи. Назви відповідне число до кожної групи предметів.

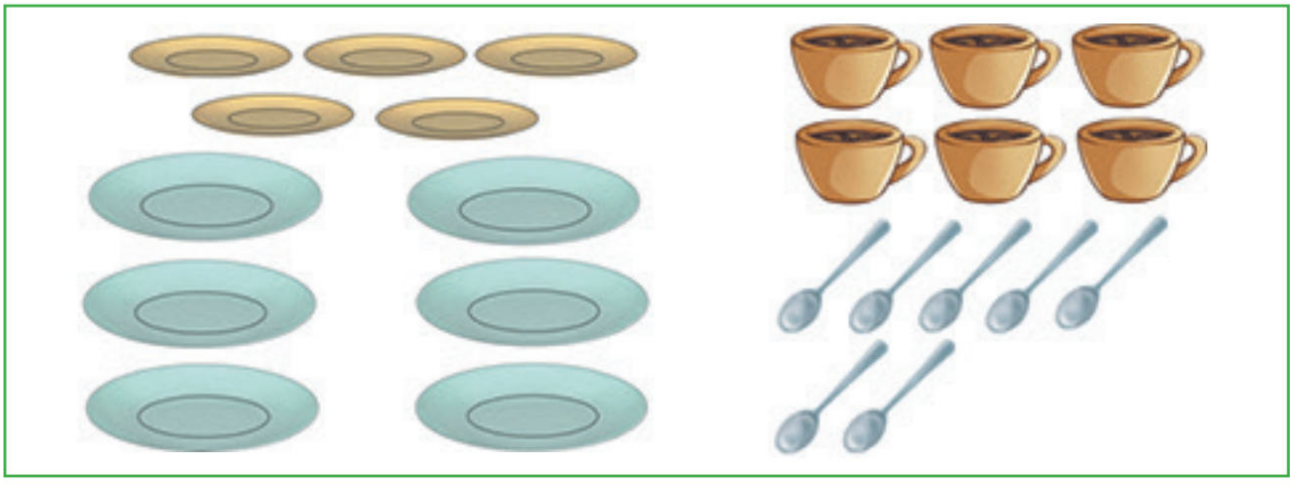

3. Скільки всього хлібобулочних виробів? Який виріб третій ліворуч? Четвертий праворуч? Який по порядку бублик? Печиво?

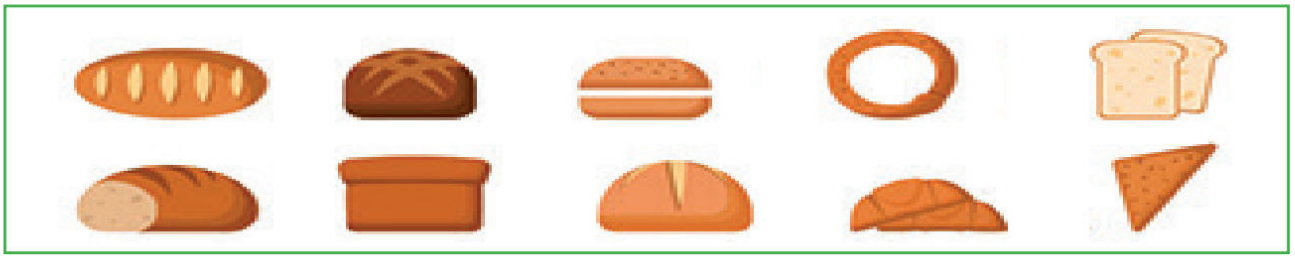

4. Знайди загублені числа.

. . 3 . 5 . . 8 9 10 10 . . 7 . 5 . . 2 .

5. Прочитай таблиці додавання і віднімання чисел 2 і 3.

1 + 2 = 3	3 – 2 = 1	1 + 3 = 4	4 – 3 = 1
2 + 2 = 4	4 – 2 = 2	2 + 3 = 5	5 – 3 = 2
3 + 2 = 5	5 – 2 = 3	3 + 3 = 6	6 – 3 = 3
4 + 2 = 6	6 – 2 = 4	4 + 3 = 7	7 – 3 = 4
5 + 2 = 7	7 – 2 = 5	5 + 3 = 8	8 – 3 = 5
6 + 2 = 8	8 – 2 = 6	6 + 3 = 9	9 – 3 = 6
7 + 2= 9	9 – 2 = 7	7 + 3= 10	10 – 3 = 7
8 + 2 = 10	10 – 2 = 8		

6.

1 + 2	3 + 3	10 – 3	5 + 3
4 + 3	8 – 2	6 + 2	9 – 2

1. Скільки одиниць у десятку?

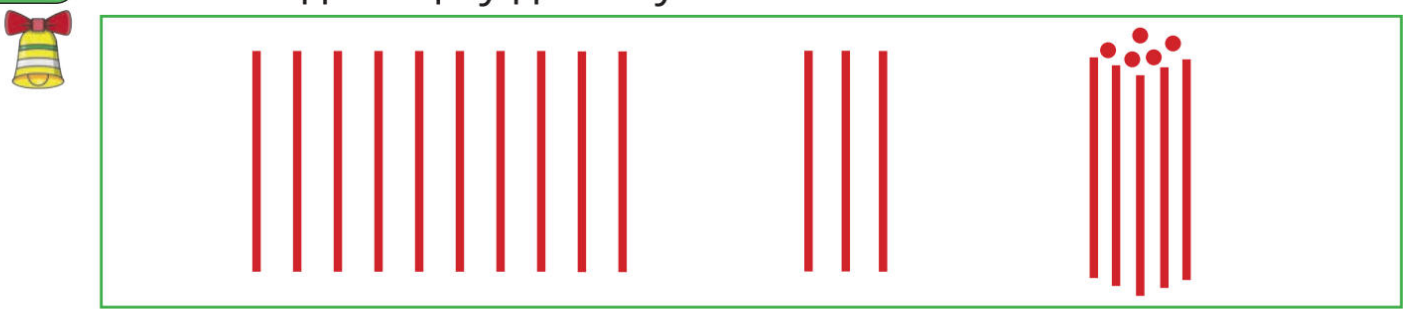

2. Додай до десяти паличок ще 3. Скільки всього буде паличок?

3. Прочитай таблиці додавання і віднімання чисел 4 і 5.

1 + 4 = 5	5 – 4 = 1	1 + 5 = 6	6 – 5 = 1
2 + 4 = 6	6 – 4 = 2	2 + 5 = 7	7 – 5 = 2
3 + 4 = 7	7 – 4 = 3	3 + 5 = 8	8 – 5 = 3
4 + 4 = 8	8 – 4 = 4	4 + 5 = 9	9 – 5 = 4
5 + 4 = 9	9 – 4 = 5	5 + 5 = 10	10 – 5 = 5
6 + 4 = 10	10 – 4 = 6		

4. Полічи. Який по порядку хлопчик? Дівчинка?
Який по порядку тато? Матуся? Дідусь? Бабуся?

5. Полічи. Скільки прасок? Починай лічити від першої, другої, четвертої праски.

6. Полічи.

1. Прочитай таблиці додавання і віднімання чисел 6 і 7.

1 + 6 = 7	7 – 6 = 1	1 + 7 = 8	8 – 7 = 1
2 + 6 = 8	8 – 6 = 2	2 + 7 = 9	9 – 7 = 2
3 + 6 = 9	9 – 6 = 3	3 + 7 = 10	10 – 7 = 3
4 + 6 = 10	10 – 6 = 4		

2. Склади за малюнком вирази на додавання і віднімання. Розв’яжи.

3. Порівняй. Яких ягід більше — червоних чи фіолетових?

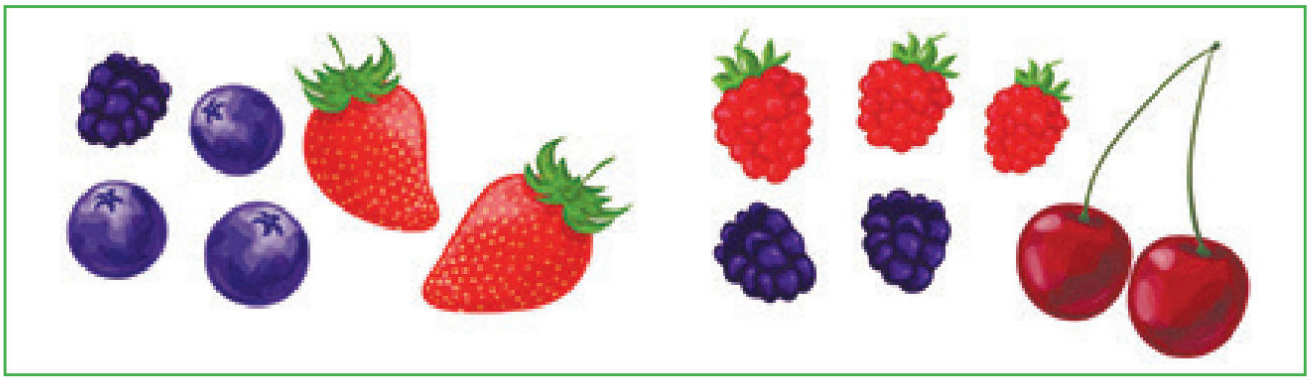

ЗНАКИ >, <, =.

1. Поклади 1 олівець і 2 олівці. Порівняй.

Поклади 2 і 3 круги. Порівняй.

Поклади 2 ручки і ще 2 ручки. Порівняй.

2.

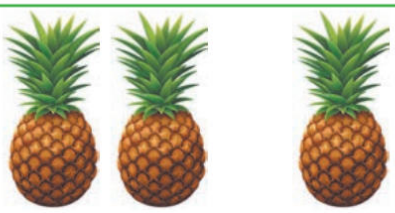

2 > 1

більше

1 = 1

дорівнює

3.

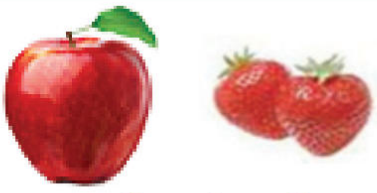

1 < 2

менше

2 = 2

дорівнює

4. Порівняй кількість песиків і баранців. Склади вирази за малюнками.

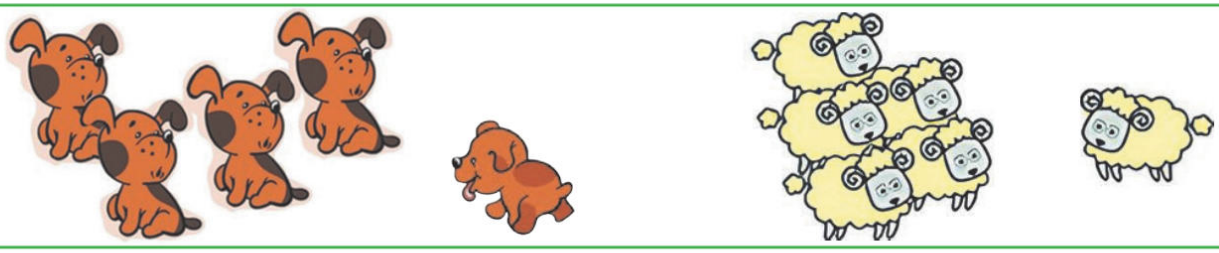

5. Полічи овочі і фрукти. Порівняй.

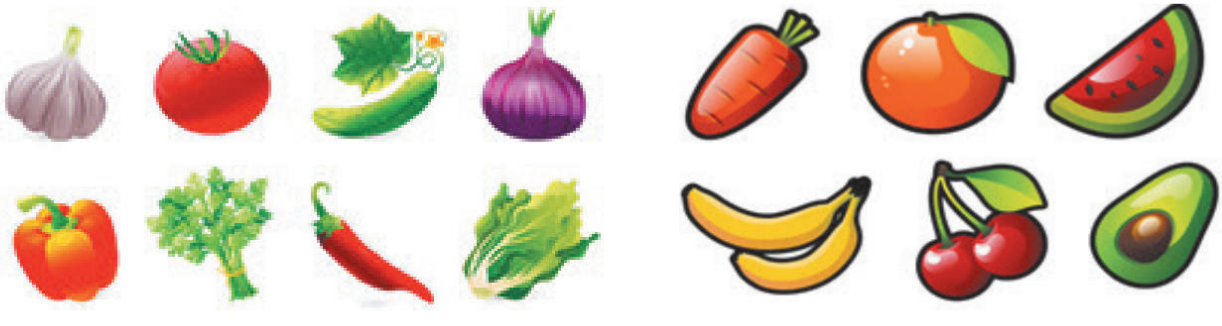

1. Прочитай числовий ряд.

Як отримати число 8?

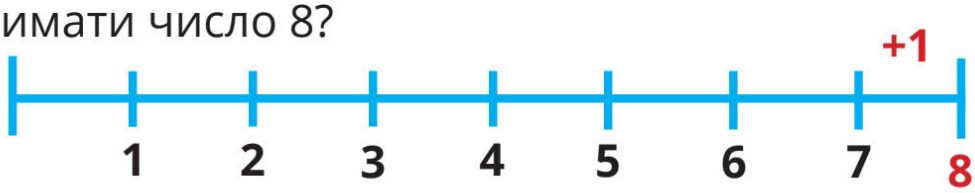

2. Обчисли вирази.

5 + 2	8 + 1	5 + 5	4 + 5
6 + 3	5 + 4	5 + 1	9 + 1

3. Скільки горошин у кожному стручку? Порівняй горошини у першому стручку і другому; у другому і третьому.

1. Які числа пропущені?

1	2		4			7			10

2. Склади вираз на додавання за малюнком. Обчисли його.

3. Порівняй кількість тістечок і кавових зерен.

Постав відповідні знаки.

4. Склади за малюнком вирази на віднімання. Обчисли.

5. Ігрові вправи на спостереження і подальше відтворення: «Знайди подібного півня».

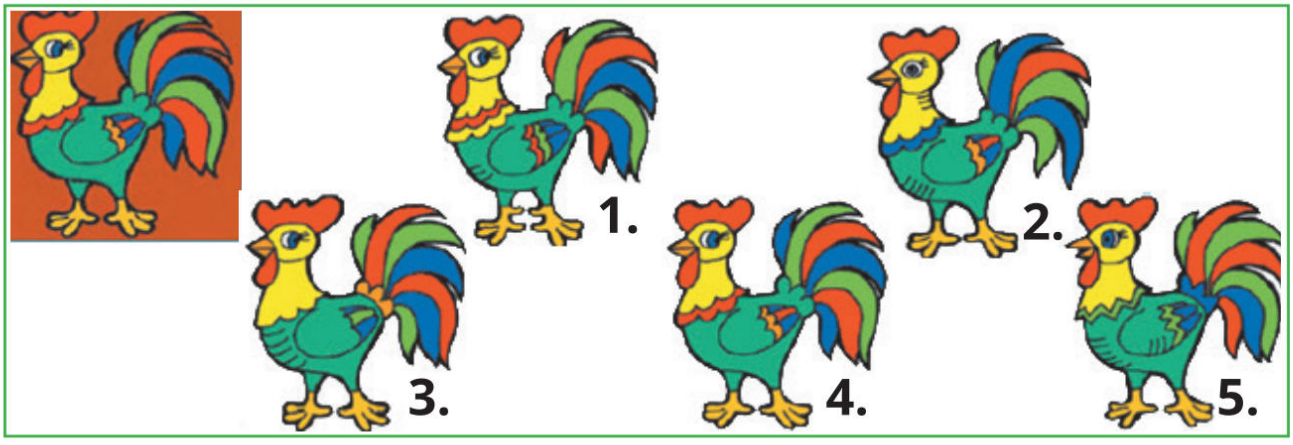

ДОДАВАННЯ І ВІДНІМАННЯ В МЕЖАХ 10

1.

2 це 1 і 1 **3 це . і .** **3 це . і .**

2. Розглянь склад чисел 4, 5, 6, 7.

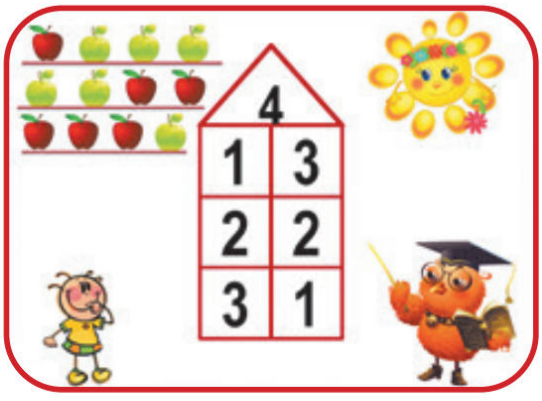

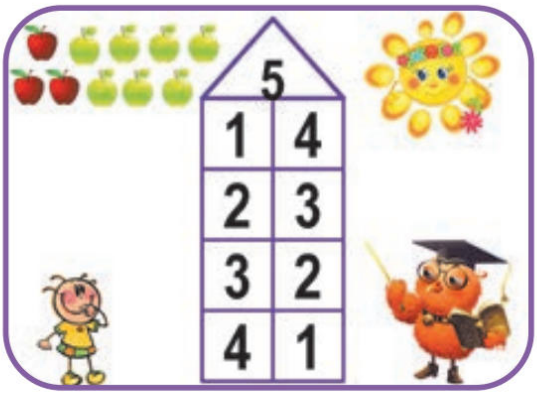

Поясни: **4 це . і .** **5 це . і .**

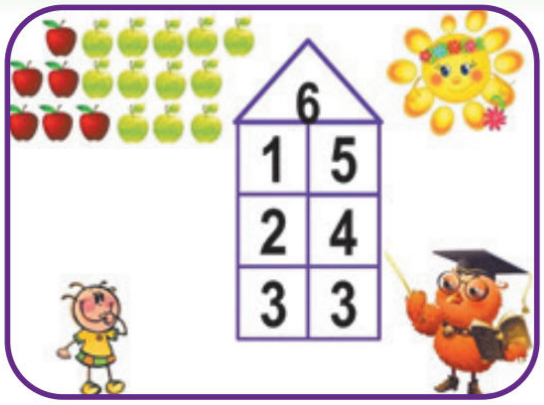

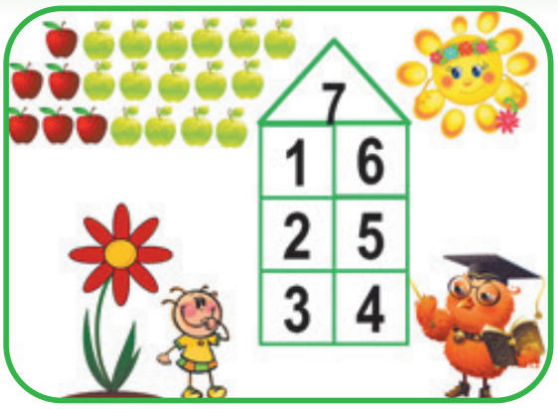

Поясни: 6 це . і .

7 це . і .

3. Продовж:

4 це . і .

4. Розглянь склад чисел 8 і 9.

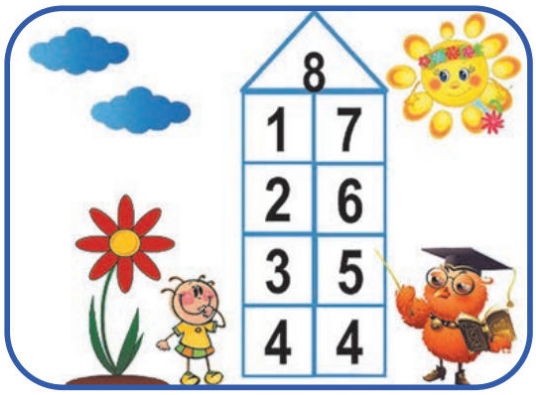

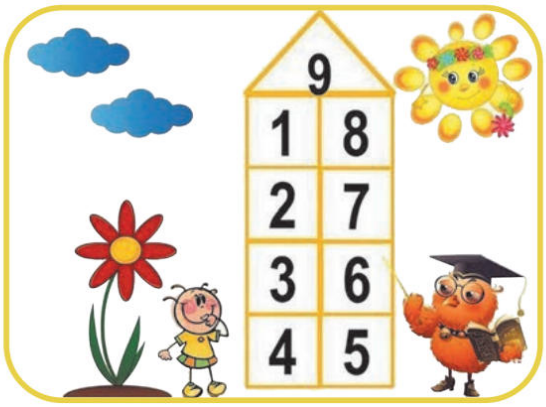

Поясни: 8 це . і .

9 це . і .

5. У пеналі 1 ручка і 5 олівців. Скільки ручок і олівців у пеналі разом?

ДОДАВАННЯ В МЕЖАХ 10. НАЗВИ ЧИСЕЛ ПРИ ДОДАВАННІ

1.

Доданок	Доданок	Сума
		

1 + 2 = 3

2.

2 + 2 = 4

1 + 1 = 2

3. Прочитай.

1 + 1 = 2	1 + 2 = 3	3 + 1 = 4	1 + 4 = 5
2 + 1 = 3	2 + 3 = 5	3 + 2 = 5	4 + 1 = 5

4. У виразах назви доданки і суму.

8 + 1 = 9 **5 + 2 = 7**

5. Склади вирази на додавання. Обчисли.

1. Склади за малюнком вирази на додавання.

□ + □ = □ □ + □ = □

2. Прочитай.

1 + 2 = 3	4 + 3 = 7	4 + 5 = 9	3 + 5 = 8

3. Склади вираз на додавання.

□ + □ = □

4. Виконай за зразком.

1 + 2 = 3	4 + 6 = 10
2 + 1 = 3	□ + 4 = 10
4 + 5 = 9	3 + 6 = 9
5 + □ = 9	□ + □ = □

ПРЯМА ЛІНІЯ

1.

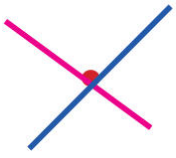
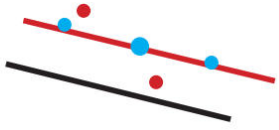

Ліворуч показано перетин прямих. Прямі перетинаються у точці.Праворуч ще прямі, на одній з них три точки.

2. Накресли у зошиті пряму лінію за допомогою лінійки.

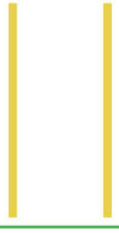

3. Розглянь прямі. Яка пряма проходить через одну точку? Яка пряма проходить через дві точки?

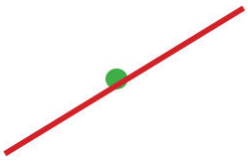

Накресли у зошиті пряму, яка проходить через одну точку.

4.

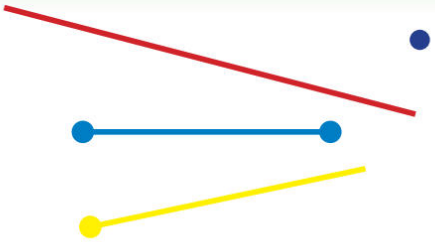

Праворуч — точка. Під точкою — пряма.
Дві точки, з'єднані частиною прямої — це відрізок.
Частина прямої, яка обмежена 1 точкою — це промінь.

5. Знайди зайву фігуру. Поясни.

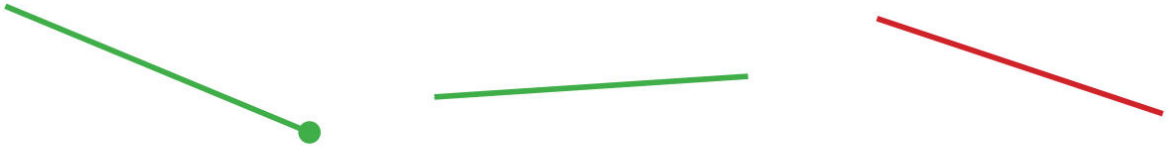

1. Назви числа при додаванні.

2 + 4 = 6 4 + 4 = 8 7 + 1 = 8

2.

6 + 2 = 8

2 + 6 = 8

Додавати числа можна у будь–якому порядку.

1 + 2 + 3 = 6 3 + 2 + 1 = 6

2 + 1 + 3 = 6 1 + 3 + 2 = 6

3. Обчисли вирази з доданком 3.

4 + 2	2 + 3	3 + 1	4 + 3
5 + 1	3 + 3	4 + 5	4 + 3

4. Обчисли вирази. Назви перший доданок, другий доданок, суму.

3 + 5	6 + 2	9 + 1	5 + 4

ВІДНІМАННЯ В МЕЖАХ 10. НАЗВИ ЧИСЕЛ ПРИ ВІДНІМАННІ

1.

6 – 2 = 4

зменшуване

від'ємник

різниця

2. Прочитай вирази. Назви зменшуване, від'ємник, різницю.

5 – 3 = 2	3 – 2 = 1	7 – 5 = 2	9 – 1 = 8

3.
8 – 2 = 6 назви зменшуване
7 – 5 = 2 назви від'ємник
9 – 3 = 6 назви різницю

4. Обчисли лише ті вирази, в яких від'ємник 7.

7 + 2	10 – 7	9 + 1	10 – 6
8 – 7	8 – 2	5 + 7	9 – 2

5. Склади вираз.
Обчисли.
Скільки кошенят заснуло?

□ – □ = □

1. Знайди зайвий предмет.

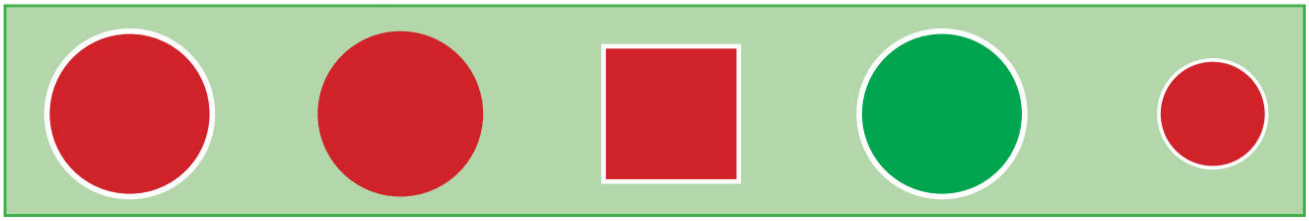

2. Склади вирази на віднімання. Обчисли.

3. Склади вираз. Обчисли.

зменшуване	від'ємник	різниця
10	7	3

4. Порівняй.

4 ____ 4

?

3 ____ 2

?

1. Склади вирази за малюнками. Обчисли їх.

□ – □ = □

□ – □ = □

2. Обчисли вирази з від'ємником 5.

6 – 1	7 – 5	8 + 2	9 – 3
8 – 5	6 + 4	10 – 4	4 + 2

3. Прочитай вирази. Назви зменшуване, від'ємник, різницю.

8 – 3 = 5	3 – 2 = 1	9 – 7 = 2	10 – 1 = 9

4. Полічи тварин, комах.

ЧИСЛО І ЦИФРА 0. НУЛЬ ЯК КОМПОНЕНТ ДІЇ ДОДАВАННЯ

1.

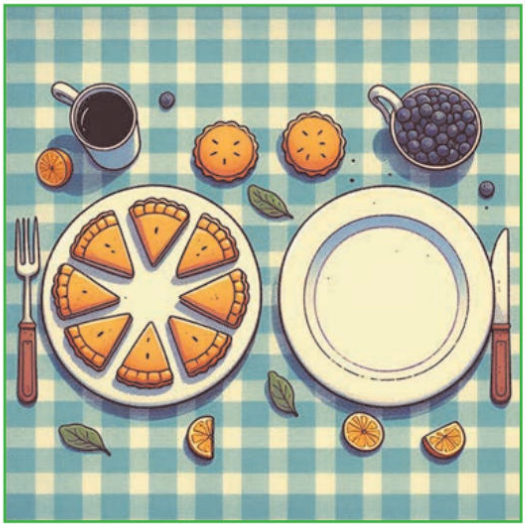

2.

3. Склади і розв’яжи задачу.

Було	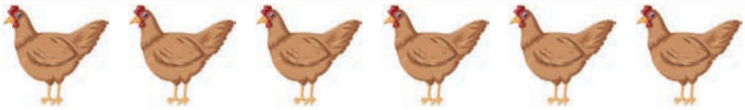
Прибігло	
Стало	?

4. Назви фігури. Побудуй за допомогою лінійки пряму, яка проходить через дві точки.

НУЛЬ ЯК КОМПОНЕНТ ДІЇ ВІДНІМАННЯ

1. Склади вираз за малюнком. Обчисли.

□ – □ = □

2.

3. На скільки цуценят менше, ніж кошенят?

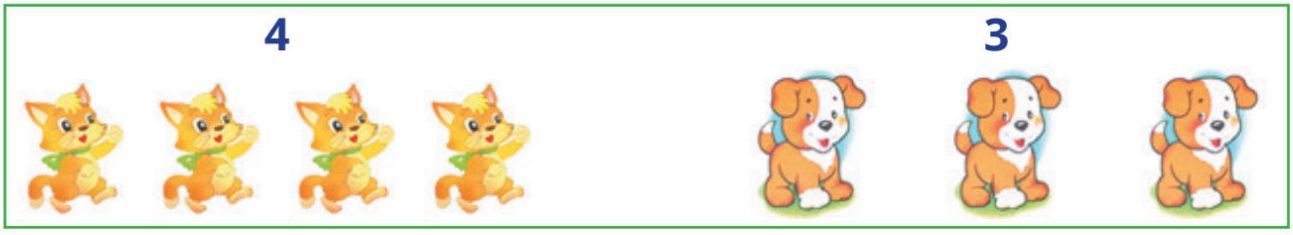

4. Скільки білочок? Скільки грибочків.
Постав відповідний знак.

5. Прочитай вирази.

5 + 0 = 5	7 + 0 = 7	4 – 0 = 4	2 – 0 = 2
0 + 5 = 5	0 + 7 = 7	8 – 0 = 8	9 – 0 = 9

6. Обчисли.

9 – 0	5 + 0	0 + 1	7 – 0
4 + 0	4 + 3	10 – 0	6 – 4

МІРА ВАРТОСТІ

1. Назви номінал кожної монети.

Копійки

Гривні

2. На столі лежать гривні. Сергійку потрібно взяти 5 гривень. Які варіанти з цих грошей може взяти хлопчик?

3. Порівняй.

4. Порівняй.

5 гривень

4 гривні

5. Перевір відповіді, додаючи числа в іншому порядку.

2 + 8 = 10	1 + 3 = 4	4 + 4 = 8	3 + 6 = 9

1. Запиши, скільки всього монет на кожному малюнку.

2. Розміняй 10 гривень. Розміняй 5 гривень.

3. Склади і розв'яжи приклади.

Доданок	6	Зменшуване	8
Доданок	3	Від'ємник	5
Сума	?	Різниця	?

4. Знайди на малюнках відмінності.

1. Склади і розв'яжи задачі.

4	3	4	стільки ж
			
Скільки?		Скільки?	

2. Розташування прямих може бути горизонтальним, вертикальним, під нахилом.

горизонтальна

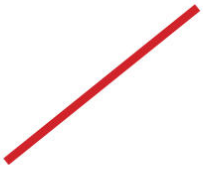

нахилена

вертикальна

Накресли у зошиті горизонтальну пряму.

3. Знайди невідомий доданок.

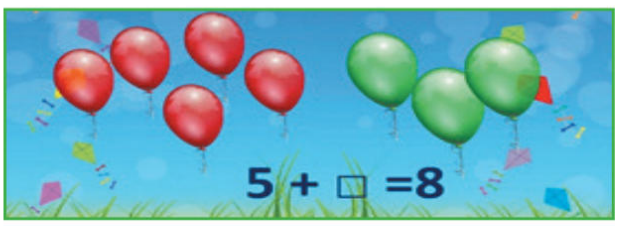

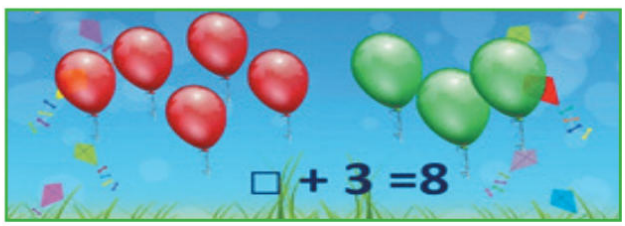

4. За малюнками знайди невідомий доданок.

4 + □ = 7	□ + 2 = 7	6 + □ = 7

1. Побудуй у зошиті пряму, яка проходить через дві точки.

2. Склади приклад на віднімання за малюнком.

3. Добери невідомий доданок. Обчисли вирази.

□ + 3 = 8 5 + □ = 9 2 + □ = 7

4. Запиши у зошит. Порівняй Постав відповідні знаки.

1 < 3	4 □ 8	6 □ 3	10 □ 5
5 □ 3	7 □ 7	4 □ 2	9 □ 7

5. Обчисли вирази. Назви числа при додаванні.

5 + 4	4 + 6	3 + 2	7 + 1

ЗНАХОДЖЕННЯ НЕВІДОМОГО ЗМЕНШУВАНОГО СПОСОБОМ ПІДБОРУ

1. Обчисли.

9	–	2	=	7
зменшуване		**від'ємник**		**різниця**

8 – 5	10 – 8	9 – 3	9 + 1
7 – 3	4 – 2	8 – 5	1 + 8

2. Склади задачу за малюнком.

Зменшуване – Від'ємник = Різниця

6 4

3. Добери потрібні числа.

□ – 1 = 4	□ – 8 = 2	□ – 1 = 5	□ – 3 = 3

4. Склади вираз на віднімання. Обчисли.

5. Порівняй.

8 > 7	6 < 8	8 > 5	4 < 8
7 □ 8	8 □ 6	5 □ 8	8 □ 4

1. Склади і розв'яжи задачу.

Було	Використали на торт	Залишилося
	?	4

2. Знайди невідоме зменшуване.

□ – 4 = 4	□ – 2 = 7	□ – 3 = 6
□ – 3 = 6	□ – 5 = 1	□ – 2 = 4

3. За малюнком склади і розв'яжи задачу.

Росло	Зірвали	Залишилося
		?

4. Обчисли.

6 – 4 =		10 – 4 =
7 + 3 =		4 + 5 =
8 – 7 =		7 – 3 =
9 + 1 =		6 + 2 =
4 + 3 =		1 + 8 =
2 + 3 =		5 – 0 =

1. Запиши числа, заповнюючи пропуски.

1	2		4	5		
	2	3				7

2. Обчисли вирази.

□ – 5 = 4	□ – 2 = 2	□ – 7 = 3
□ – 1 = 4	□ – 7 = 1	□ – 4 = 6

3. Порівняй. Постав відповідний знак.

1 < 3	4 ☐ 8	6 ☐ 3	10 ☐ 5
5 ☐ 3	7 ☐ 7	4 ☐ 2	9 ☐ 7

4. Накресли в зошиті пряму, яка проходить через одну точку.

5. Завдання на розвиток уваги: «Знайди силует качки ліворуч».

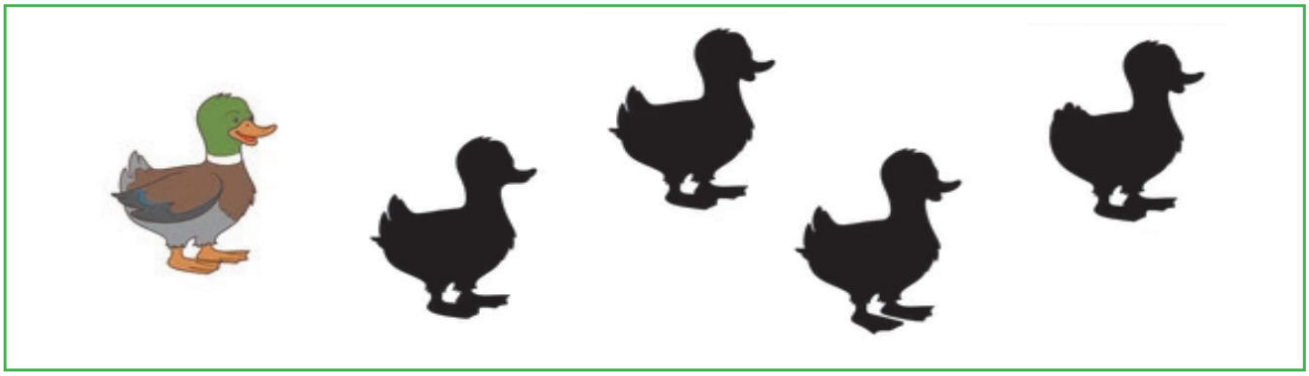

ЗНАХОДЖЕННЯ НЕВІДОМОГО ВІД'ЄМНИКА СПОСОБОМ ПІДБОРУ

1. Купили 5 батонів, 2 батони віддали бабусі. Залишилось 3 батони.

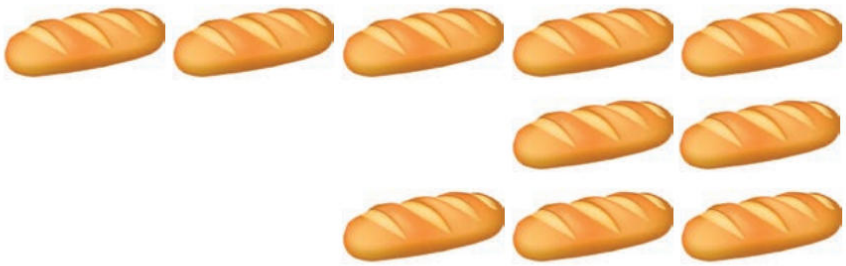

5 — зменшуване

2 — від'ємник

3 — різниця

Запишемо вираз за малюнком.

5 – 2 = 3

Щоб знайти невідомий від'ємник, треба від зменшуваного відняти різницю.

2. Склади і розв’яжи задачу за малюнком.

Було	Подарував Василю	Залишилося
5 	?	2

Пояснення:

У мене було п’ять іграшкових автомобілів, я подарував Василю кілька автомобілів. У мене залишилось два автомобілі. Скільки автомобілів я подарував Василю?

Міркуємо так:

Слово «подарував» вказує, що автомобілів стало менше. Я подарував не всі автомобілі, отже, подарував частину, а частина знаходиться дією віднімання. Треба від числа автомобілів, що були у мене, відняти частину — число автомобілів, що залишились. Отже, від числа 5 відняти 2, буде 3.

3. Допоможи Білочці зібрати горішки.

0 + 4 3 + 4 5 – 4 7 – 1 6 – 4 8 – 3

4. Знайди невідомий від'ємник.

7 – □ = 5 **8 – □ = 2** **8 – □ = 4** **7 – □ = 2**

1. У парі чисел назви менше число.

4 і 6 9 і 8 7 і 2 2 і 1 4 і 4 5 і 3

2. Склади і розв'яжи задачу.

Було	З'їли	Залишилося
		
7	**?**	**2**

3. Обчисли вирази, в яких від'ємник 7.

7 + 2	10 – 7	9 + 1	7 – 6
7 – 7	8 – 7	5 + 7	9 – 7
7 – 2	7 – 4	7 – 5	4 + 3

4. Знайди відмінності на малюнках.

1. Склади і розв’яжи задачу.

Стояло	Поїхало	Залишилося
	?	

2. На які геометричні фігури схожі ці предмети?

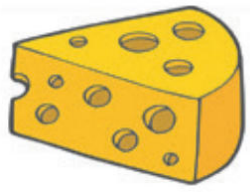

3. Знайди невідомий від’ємник.

9 – □ = 1	6 – □ = 1	9 – □ = 5	3 – □ = 2
8 – □ = 2	10 – □ = 3	7 – □ = 4	6 – □ = 3

4. Порівняй тістечка. Який знак «< » , « >», « =» потрібно поставити ?

5. Запиши числа, заповнюючи пропуски.

1	2		4	5		
	4	5				9

ДОДАВАННЯ І ВІДНІМАННЯ В МЕЖАХ 10

1. Склади і розв'яжи задачу.

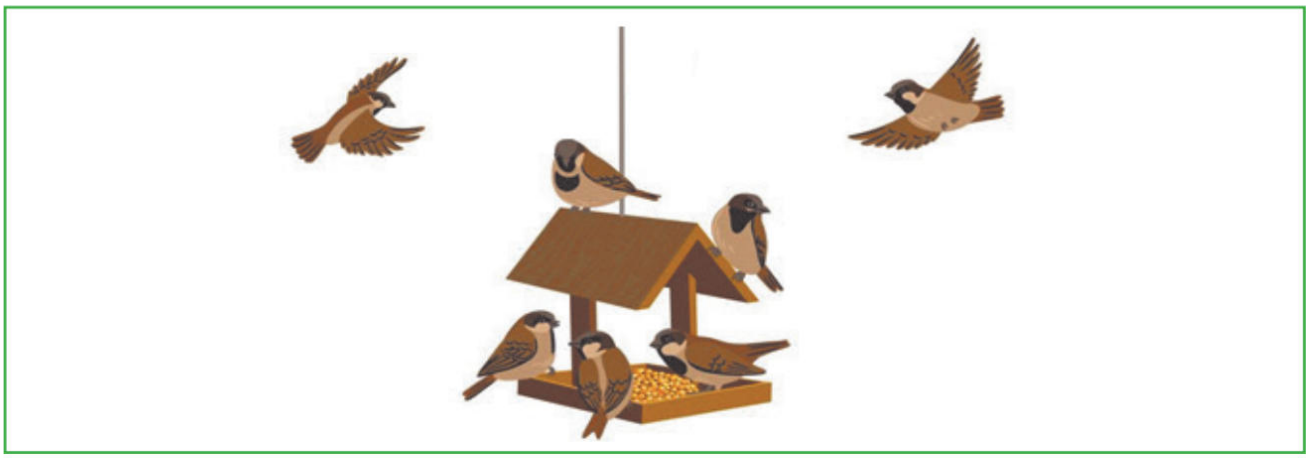

2.

8 – □ = 5	□ – 3 = 2	10 – □ = 5
□ – 4 = 3	5 – □ = 2	□ – 7 = 1

3. Порівняй.

1 < 3	6 □ 8	6 □ 3	10 □ 9
5 □ 3	7 □ 7	5 □ 2	3 □ 7

4. Обчисли вирази.

5 + 2	6 + 2	5 + 5	3 + 6
9 – 3	6 – 5	4 – 2	9 – 4

1.

10 – 3 = ☐	☐ – 3 = 2	2 + 8 = ☐
3 – ☐ = 2	9 – 5 = ☐	3 + 7 = ☐

2. Який знак «+» чи «–» потрібно поставити замість мишенят?

5 4 = 9

8 1 = 7

6 2 = 8

4 2 = 2

3 3 = 6

7 1 = 6

3. З кожної пари випиши більше число.

3 і 4 10 і 9 8 і 7 10 і 4 8 і 2 1 і 8

4. Обчисли вирази.

2 + 7	10 – 8	8 + 1	9 – 1
3 + 4	3 + 5	9 – 0	6 + 0

5. Знайди правильний силует.

1. За малюнком склади і розв’яжи задачу на додавання.

2. Виконай за зразком.

9 + 1 = 10	5 + 3 = 8	3 + 4 = 7	2 + 4 = 6
10 – 9 = 1	8 – ☐ = ☐	☐ – ☐ = ☐	☐ – ☐ = ☐
10 – 1 = 9	8 – ☐ = ☐	☐ – ☐ = ☐	☐ – ☐ = ☐

3. За малюнком склади і розв’яжи задачу на віднімання.

4. У виразі 7 − 2 = 5 вкажи:

Зменшуване — ☐

Від’ємник — ☐

Значення різниці — ☐

У виразі 4 + 6 = 10 вкажи:

Перший доданок — ☐

Другий доданок — ☐

Сума — ☐

5. Добери дію.

6 ☐ 3 = 9	4 ☐ 3 = 7	10 ☐ 5 = 5	3 ☐ 0 = 3
9 ☐ 2 = 7	6 ☐ 1 = 7	7 ☐ 2 = 5	0 ☐ 3 = 3

НУМЕРАЦІЯ В МЕЖАХ 20

1. Скільки одиниць у десятку?

2. Додай до десяти ще 1 паличку. Скільки всього буде паличок?

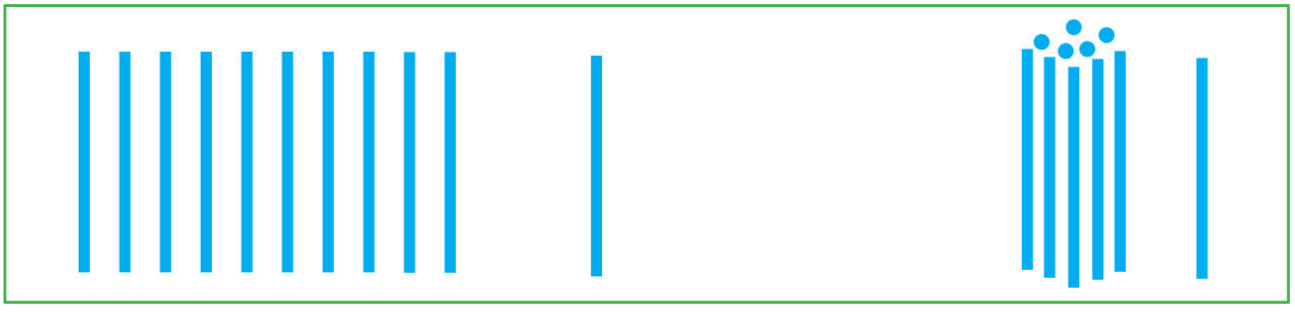

Додай до десяти ще 2 палички. Скільки всього буде паличок?

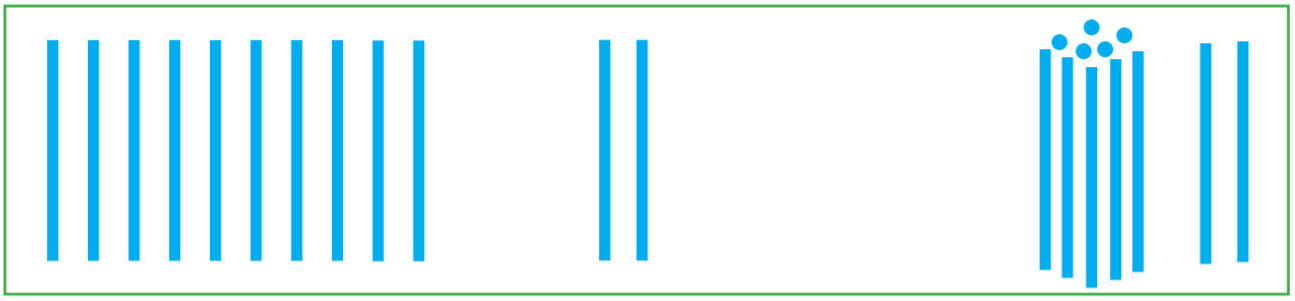

3. Скільки на малюнку фруктів? Ягід?

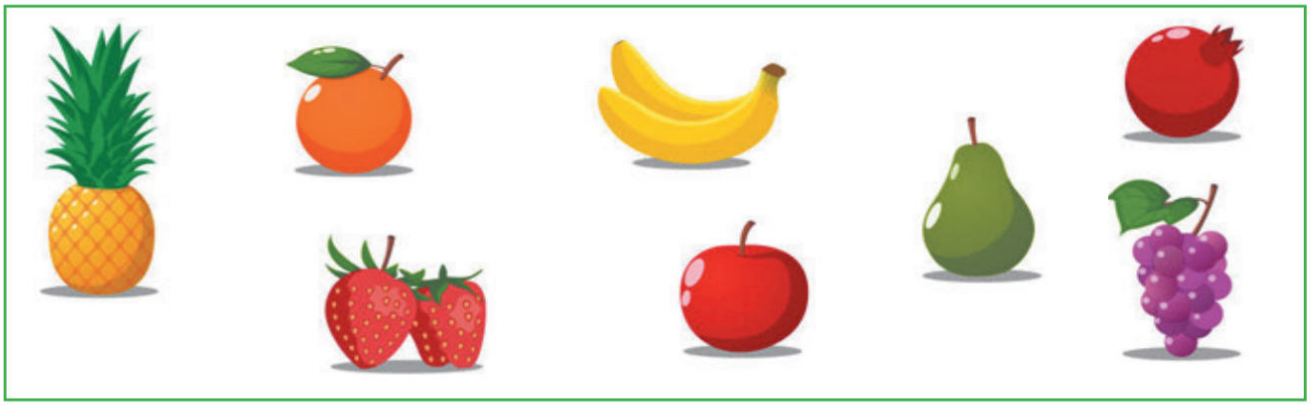

4. Скільки хлібобулочних виробів з темного і білого борошна? Порівняй. Підбери відповідний знак: « < », « > », « = ». Запиши у зошит.

5. На скільки 10 більше, ніж 6? На скільки 9 більше, ніж 2? На скільки 4 менше, ніж 9? На скільки 3 менше, ніж 10?

1.

один десять один додати десять — одинадцять	1 + 10 10 + 1 11
два десять два додати десять — дванадцять	2 + 10 10 + 2 12

2. Полічи тістечка на кожному малюнку.

Десять або десяток **10**

Одинадцять **11**

Дванадцять **12**

3. Порахуй гроші.

4. Обчисли вирази на віднімання.

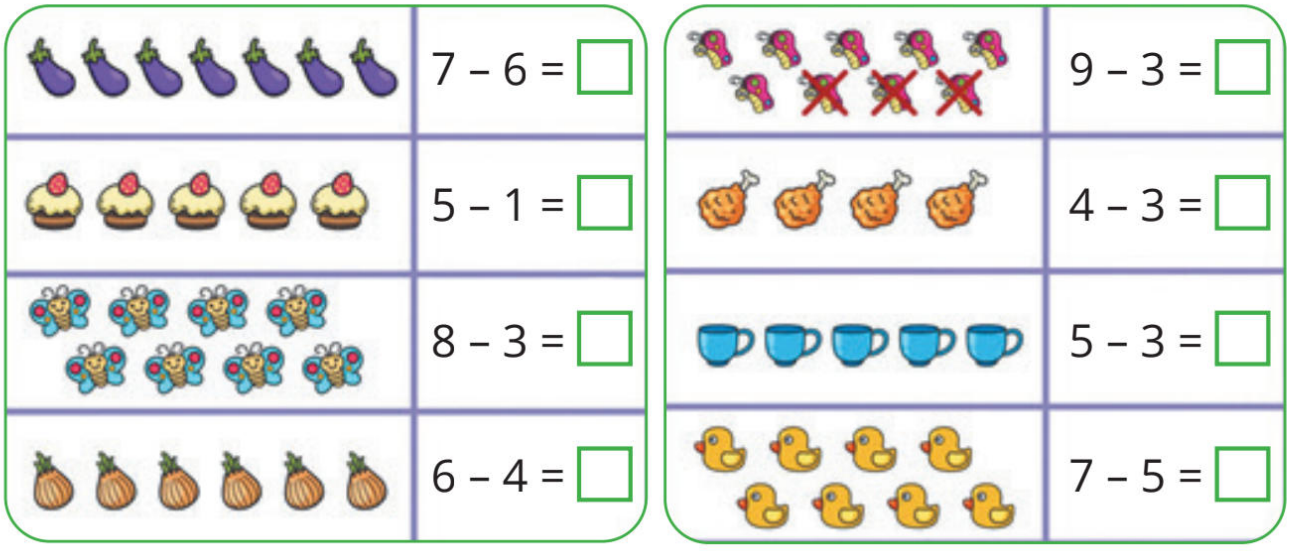

1. Скільки ягід? Полічи.

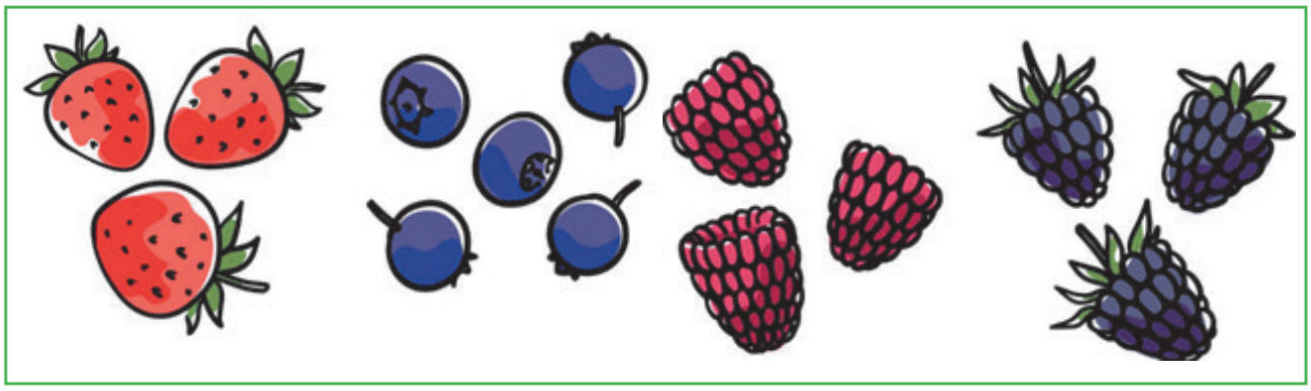

2. Задача. На годівниці сиділо 5 синичок. Ще 2 синички прилетіли. Скільки синичок стало на годівниці?

Задача складається з умови, запитання, розв'язання задачі і відповіді.

Те, що нам відомо — це умова задачі — «На годівниці сиділо 5 синичок. Ще 2 синички прилетіли».

Те, що треба знайти — це запитання задачі— «Скільки синичок стало на годівниці?»

Розв'язання задачі: 5 + 2 = 7.

Відповідь: 7 синичок.

3. Обчисли вирази.

10 + 1	10 + 2	7 + 2	10 – 1
5 + 4	2 + 1	4 + 6	8 – 4

4. Розв’яжи задачу.

На день народження Олена купила 5 груш і 3 яблука.

Скільки всього фруктів купила Олена на день народження?

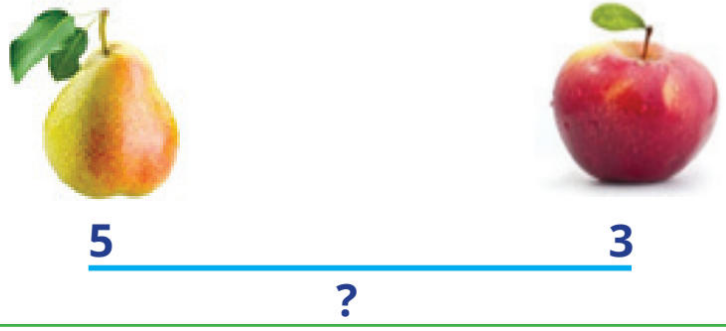

5. Склади за малюнком задачу і розв’яжи її.

1. Обчисли вирази.

8 – 7	7 + 3	10 + 2	10 + 0

2. Полічи, де більше ожини? Запиши у зошит числами і постав відповідний знак.

3.

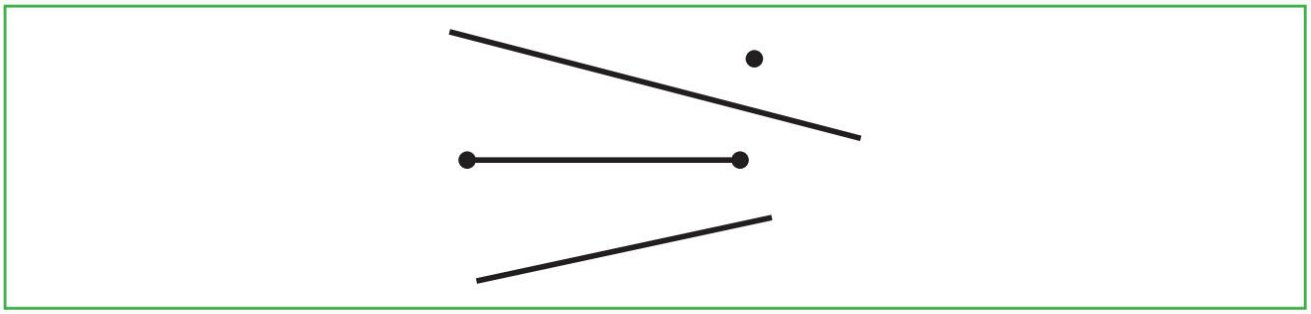

Праворуч — точка. Під точкою — пряма.

Дві точки, з'єднані частиною прямої — це відрізок.

Частина прямої, яка обмежена 1 точкою — це промінь.

4. Знайди зайву фігуру. Поясни.

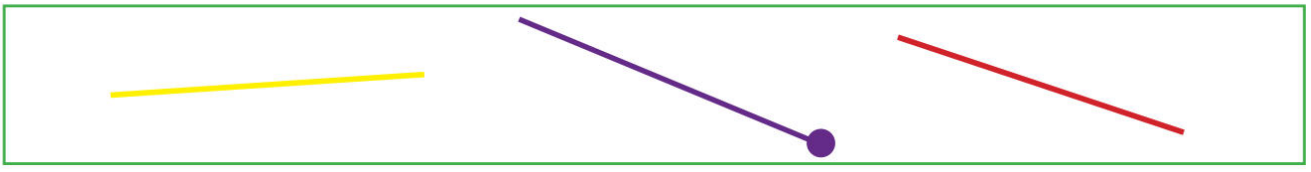

5. Обчисли вирази.

4 ☐ 2 = 6	10 ☐ 2 = 8
9 ☐ 3 = 6	5 ☐ 1 = 4
8 ☐ 2 = 10	2 ☐ 7 = 9
6 ☐ 3 = 9	7 ☐ 4 = 3
3 ☐ 4 = 7	1 ☐ 3 = 4

6. Знайди відмінності між малюнками.

1.

три	3 + 10
десять	10 + 3
три додати десять — тринадцять	13

2. Полічи.

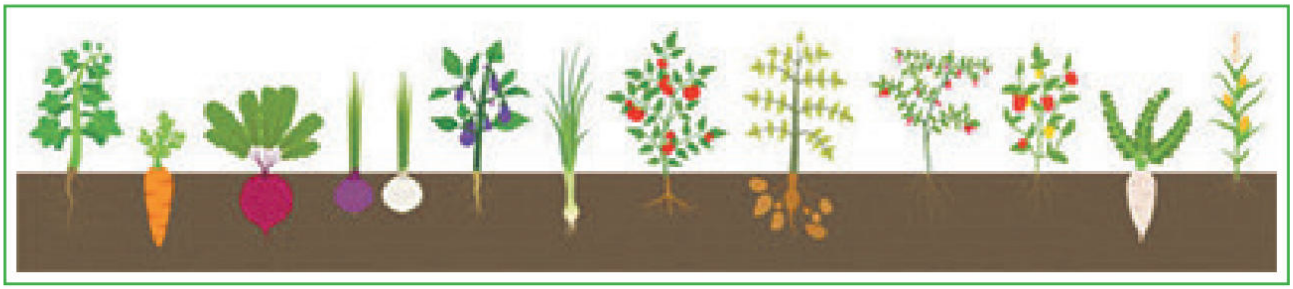

Тринадцять 13

3. Порівняй.

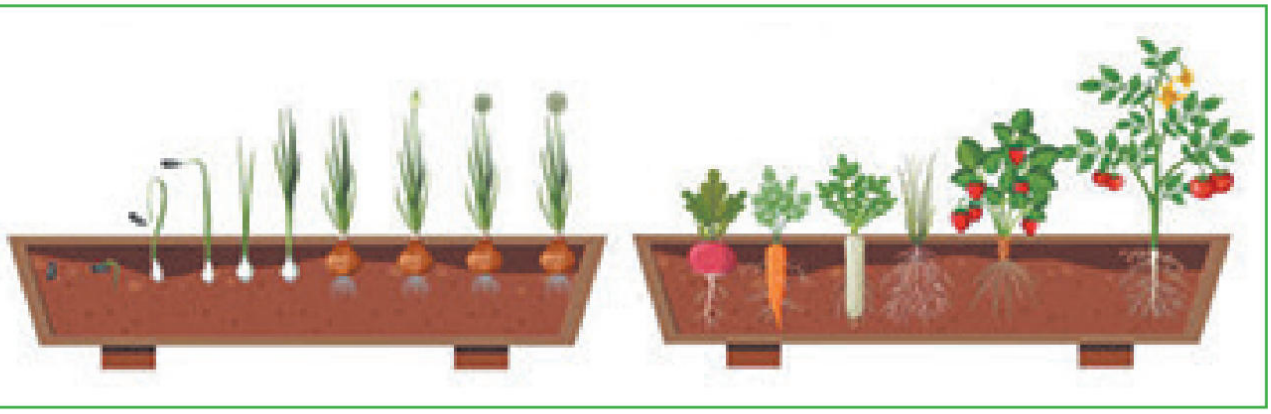

4. Які фігури зображені на малюнку. Накресли у зошиті промінь і відрізок.

1. Полічи метеликів і бджілок. Запиши числа.

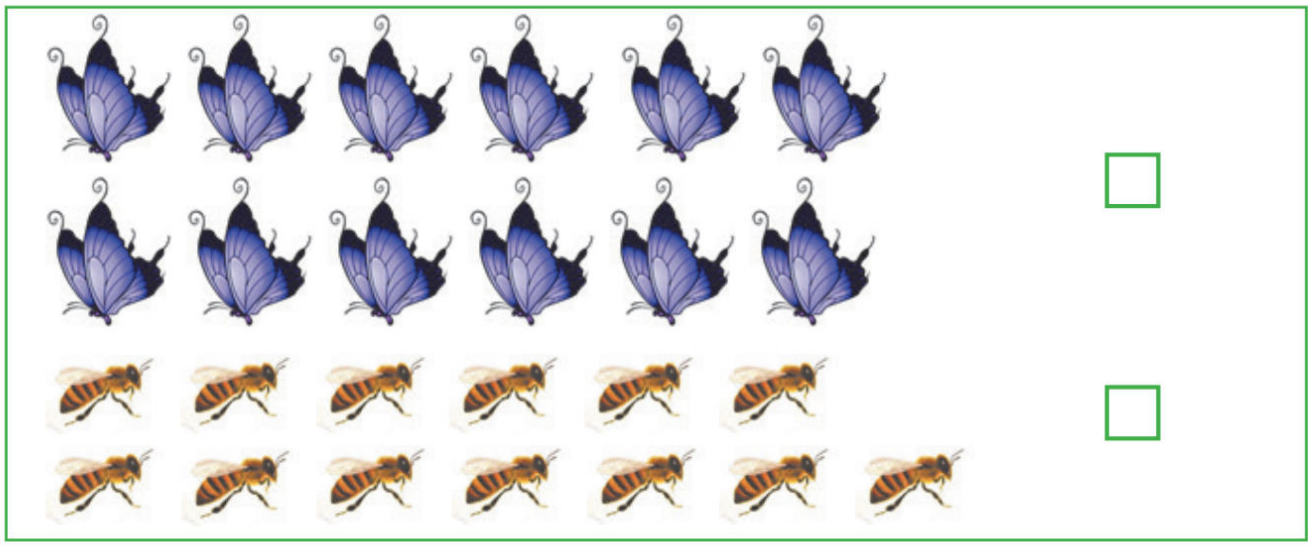

2. Скільки хлібобулочних виробів? Скільки тістечок? Солодких пирогів? Батонів? Порівняй.

3. На клумбі виросло 10 червоних і жовтих тюльпанів. Червоних тюльпанів — 6. Скільки жовтих тюльпанів виросло на клумбі?

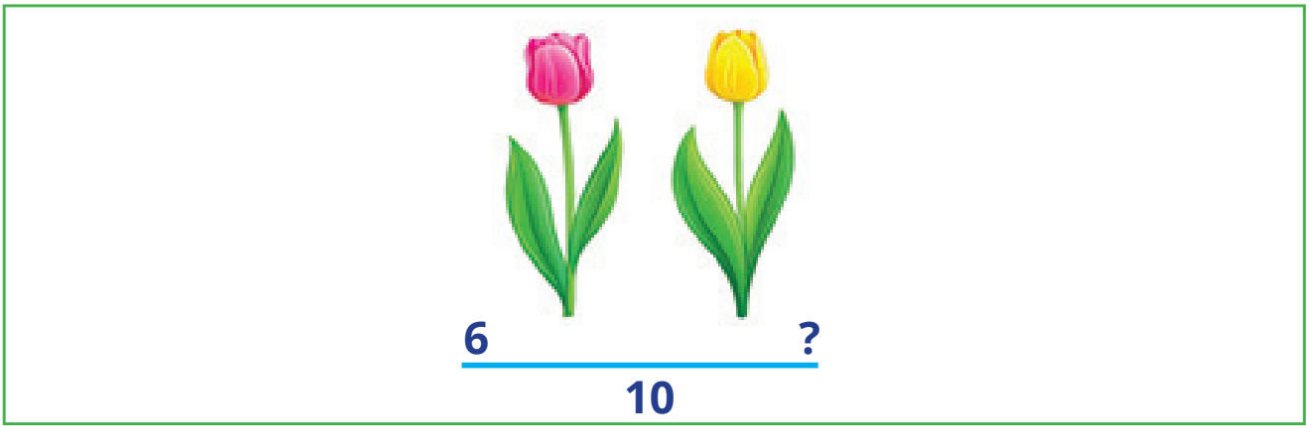

4. Обчисли вирази.

9 + 1 = ☐	8 – 3 = ☐	10 – 6 = ☐
7 – 5 = ☐	4 + 4 = ☐	5 + 2 = ☐
6 + 3 = ☐	7 – 1 = ☐	10 – 5 = ☐
5 – 4 = ☐	6 + 2 = ☐	3 + 3 = ☐
7 + 3 = ☐	4 – 2 = ☐	9 – 7 = ☐

1.

чотири 4 + 10
десять 10 + 4
чотири додати десять — чотирнадцять 14

2. Полічи предмети.

3. Виміряй відрізок. Накресли такий же.

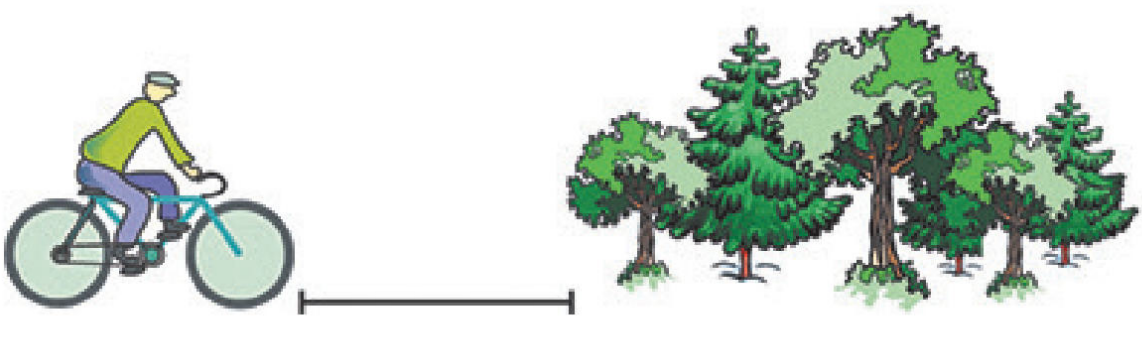

4. Обчисли вирази.

5 + 9	6 + 3	8 + 7	8 – 3

5. Порівняй: дерева і гриби; будиночки і гриби; будиночки і дерева.

1. Полічи зайчиків, мавпочок. Кого більше?

2. Запиши менше число з кожної пари.

13 і 11 10 і 12 14 і 9

3. Обчисли вирази.

7 – 6 = ☐	3 + 6 = ☐
1 + 7 = ☐	3 + 4 = ☐
9 – 2 = ☐	10 –1 = ☐
2 + 8 = ☐	6 – 2 = ☐
5 + 1 = ☐	4 – 4 = ☐

4. Накресли відрізок, більший на 2 см від даного.

5. Допоможи песикам знайти свій будинок.

1.

п’ять	5 + 10
десять	10 + 5
п’ять додати десять — п’ятнадцять	15

2. Полічи хмаринки і сонечка. Порівняй.

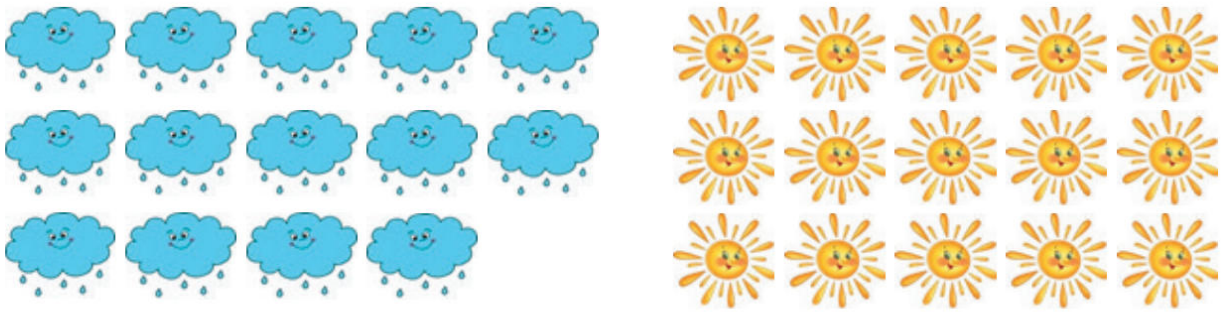

3. Накресли відрізок, менший на 2 см від даного.

4. Розв'яжи задачу.

В одному магазині було 5 самокатів, а у другому — на 4 самокати більше. Скільки самокатів було у другому магазині?

5

? на 4 більше

5. Обчисли вирази.

9 + 1	5 – 1	7 + 0	6 – 2	7 – 0 + 2
10 + 0	8 – 1	7 + 3	8 – 0	9 + 1 – 2

6. Розглянь малюнок. Назви, кого на ньому зображено? Хто де знаходиться?

1. Перевір, чи вірно Ганнуся і Микита обчислили вирази.

4 + 5 = 9	3 + 4 = 6	3 + 1 = 4
3 + 4 = 7	4 + 3 = 7	9 + 1 = 12

2. Полічи блакитні м’ячі, червоні м’ячі. Яких більше?

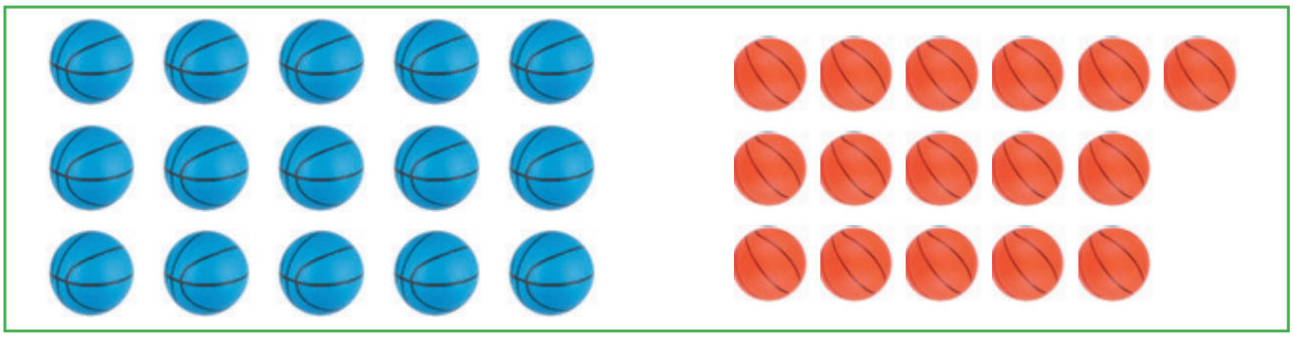

3. Порівняй. Запиши числа, постав відповідний знак.

4. Склади задачу за малюнком. Розв’яжи її.

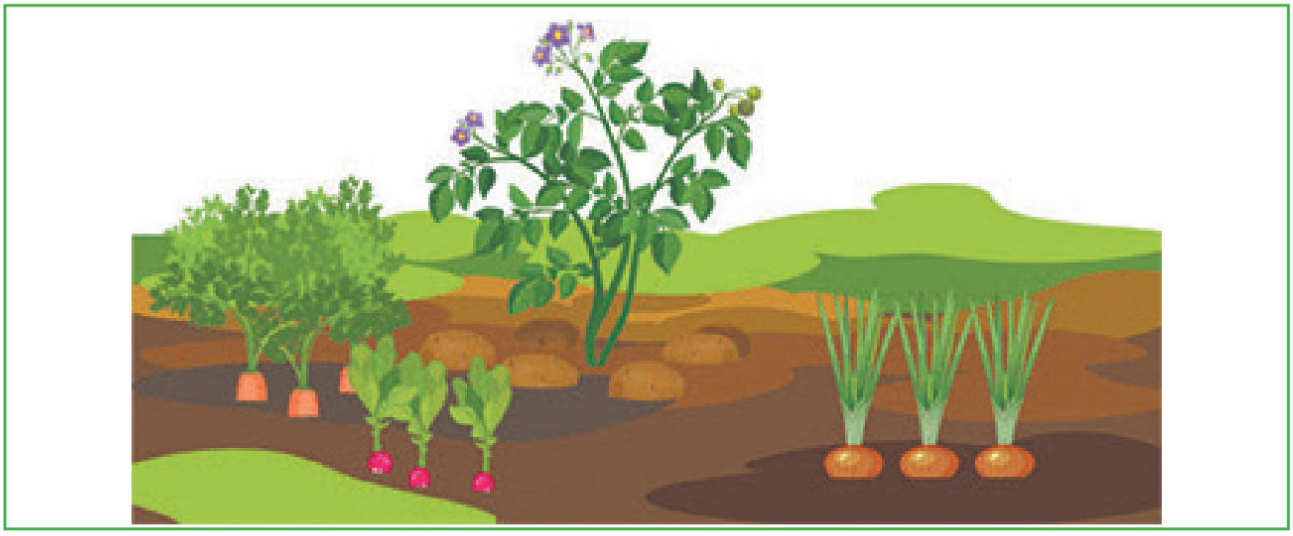

5. Назви фігури. Накресли у зошиті відрізок.

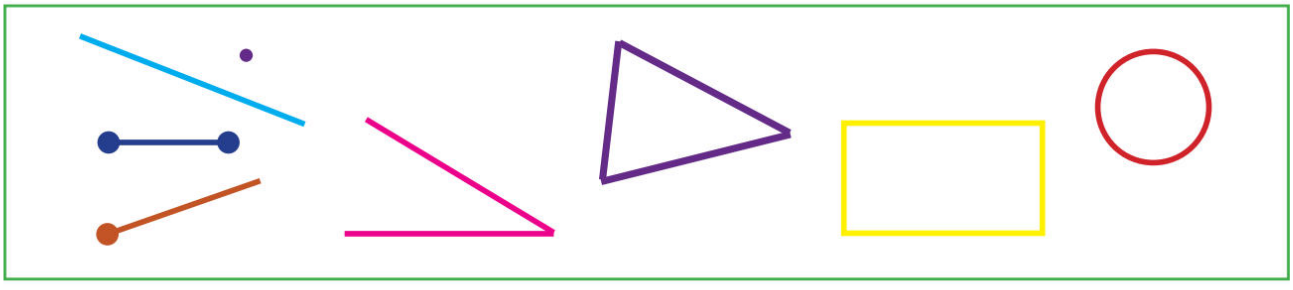

1.

шість	6 + 10
десять	10 + 6
шість додати десять — шістнадцять	16

2. Скільки синичок на кожному малюнку? Порівняй.

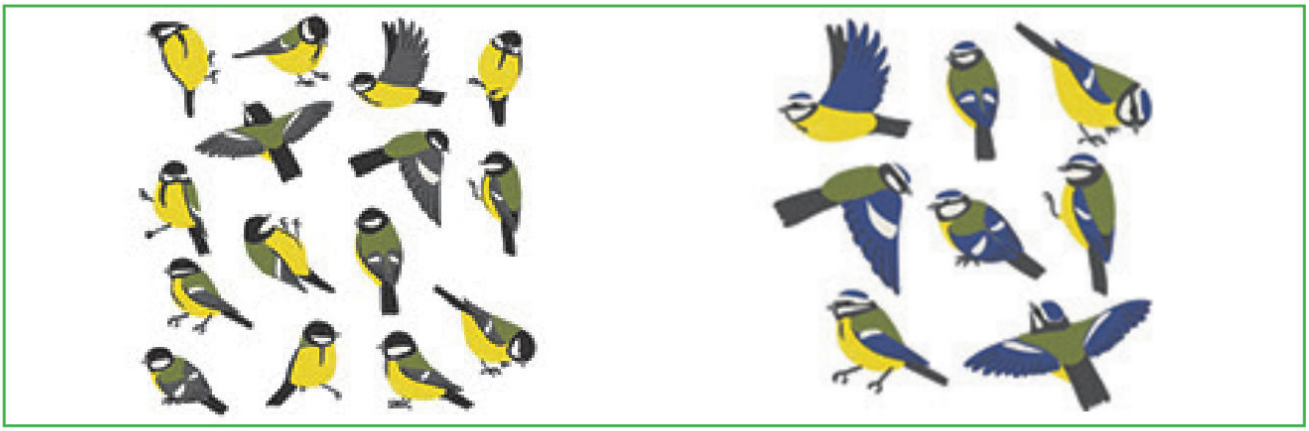

3. Які предмети подібні за формою до квадрата; кола; трикутника?

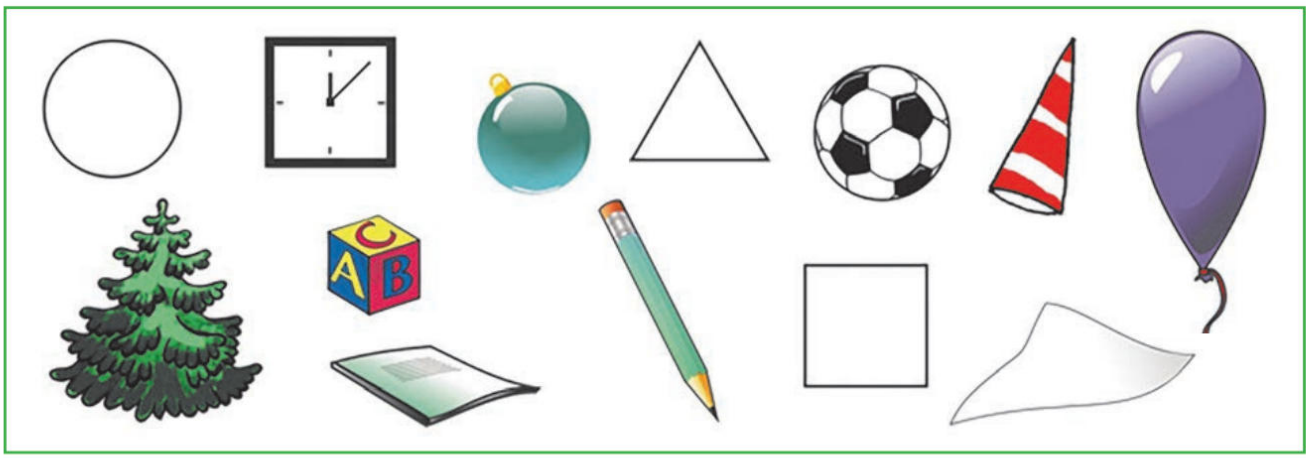

4. Обчисли за зразком.

1 + 8 =9	9 – 8 = 1	2 + 8 = 10	10 – 8 = 2
1 + 7 = 8	7 + 1 = ☐	8 – 7 = ☐	8 – 1 = ☐
2 + 7 = 9	7 + 2 = ☐	9 – 7 = ☐	9 – 2 = ☐

1. Склади задачу за малюнком. Розв'яжи її.

2. Порівняй «<», «>», «=».

2 + 4 ☐ 5	1 + 5 ☐ 8	4 + 5 ☐ 10
7 ☐ 3 + 3	4 + 2 ☐ 4	2 + 5 ☐ 4
5 + 1 ☐ 5	3 + 3 ☐ 4	1 + 8 ☐ 2

3. Порахуй гроші.

4. Обчисли.

0 + 2 = ☐	6 + 3 = ☐	1 + 7 = ☐
8 + 2 = ☐	3 + 3 = ☐	6 + 4 = ☐
5 + 2 = ☐	5 + 5 = ☐	1 + 9 = ☐
5 + 1 = ☐	4 + 4 = ☐	3 + 7 = ☐
3 – 0 = ☐	3 + 5 = ☐	2 + 6 = ☐
7 + 0 = ☐	2 + 4 = ☐	2 + 7 = ☐

5. Знайди відмінності між малюнками. Назви їх.

1.

сім	7 + 10
десять	10 + 7
сім додати десять — сімнадцять	17

2. Полічи синичок, дятлів.

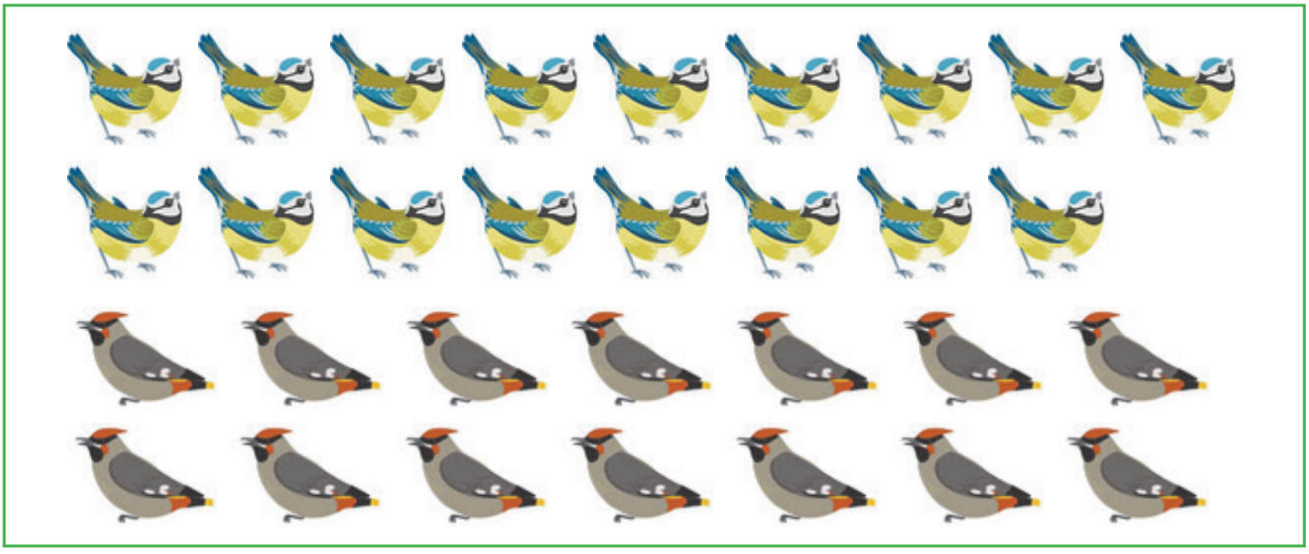

3. Склади задачу за малюнком усно. Розв'язання запиши.

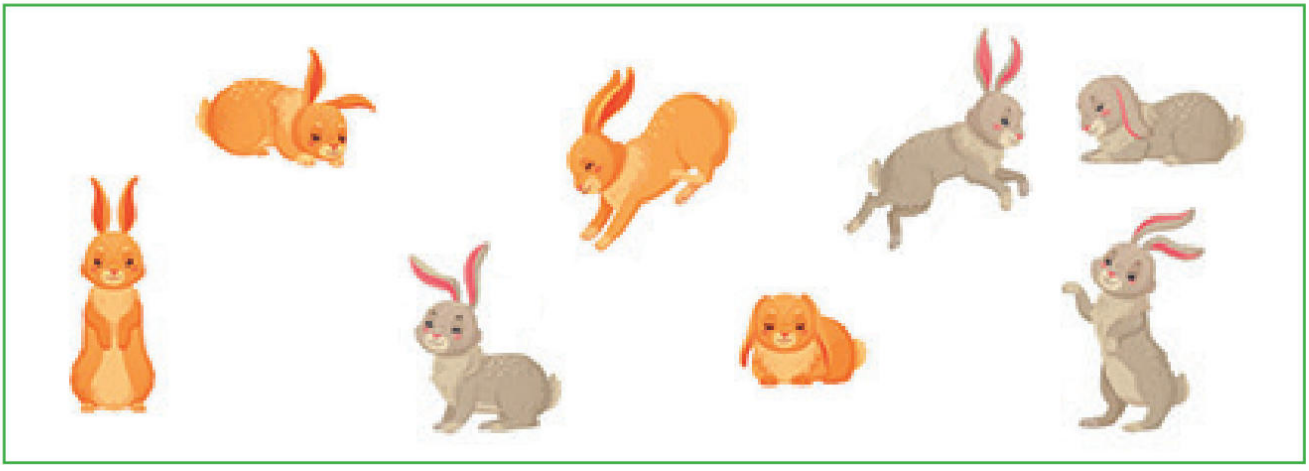

4. Склади нерівності.

□ > 6	7 < □	2 < □
9 > □	4 < □	□ > 1
3 < □	5 > □	8 > □

5. Прочитай і перевір практично.

Оксані й Миколі було запропоновано розв'язати задачу: «У живому кутку жило 3 черепахи, 4 дорослі і 3 маленькі їжаки. Скільки звірів жило у живому кутку?».

Діти розв'язали задачу так:

Черепахи		Їжаки	Разом
Оксана	3	7	3 + 7 = 10
Микола	3	4 і 3	3 + 4 + 3 = 10

Число 7 Оксана додала відразу, а Микола додавав частинами: 4, а потім 3. У відповіді дістали однакові числа. Числа можна додавати частинами.

6. Обчисли вирази.

5 + 3 + 2	5 + 3 + 1	4 + 1 + 4

1. Прочитай числа: **10 11 12 13 14 15 16 17**.

2.

Десятки	Одиниці	Десятки	Одиниці
1	2	1	0
1	5	1	6
1	4	1	1
1	3	1	7

3. Склади з прикладів на додавання два приклади на віднімання. 6 + 3 = ☐ 8 + 2 = ☐

4. Знайди суму чисел: 4 і 3; 7 і 3.
Знайди різницю чисел: 10 і 2; 10 і 3.

5. За малюнком склади і розв'яжи задачі.

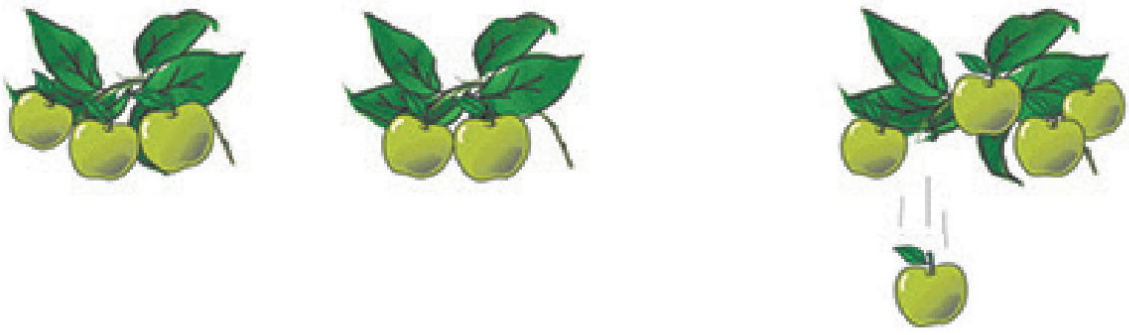

1.

вісім	8 + 10
десять	10 + 8
вісім додати десять — вісімнадцять	18

2. Полічи сливи і листочки клена. Запиши числа в зошит. Порівняй.

3. Назви пропущені числа: 11 12 ☐ ☐ 15 ☐ 17 ☐ .

4. Розв'яжи задачу.
У Марійки було 8 яблук. Вона дала 4 яблука своєму брату Миколі. Скільки яблук залишилося у Марійки?

5. Обчисли вирази.

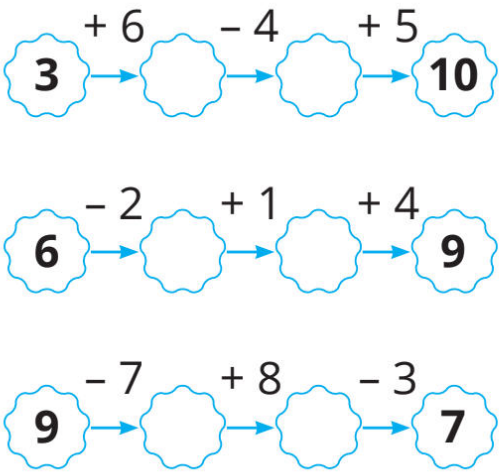

1. Прочитай числа за зразком:

15 — це 1 десяток і 5 одиниць.

16 — це ..... 14 — це .....

18 — це ..... 17 — це .....

2. Знайди решту.

Було	Витратили	Решта
		?

3. Постав знаки «>», «<», «=».

8 ☐ 6	2 ☐ 9	4 ☐ 3	5 ☐ 5	8 ☐ 7	4 ☐ 4

4. Назви попередні числа:

☐ **13;** ☐ **17;** ☐ **15;** ☐ **10;** ☐ **9**

5. У Тараса було 7 цукерок. Він з'їв 2 цукерки. Скільки цукерок залишилося у Тараса?

САНТИМЕТР

1. Довжину відрізка вимірюють лінійкою. Лінійка поділена на сантиметри.

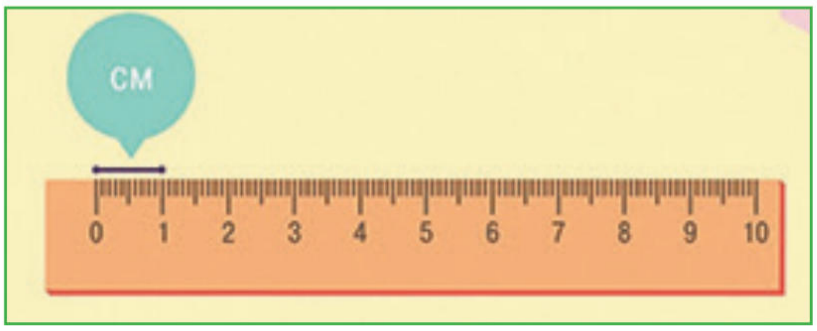

2. Яка довжина лінійки праворуч? Ліворуч?

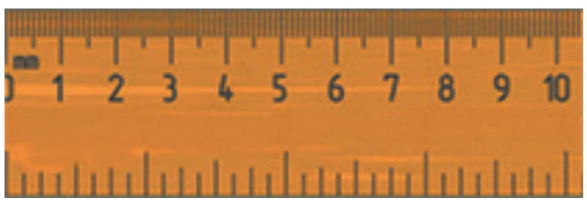

3. За допомогою лінійки виміряй довжину кожного відрізка.

4. Яка довжина червоного олівця? Зеленого олівця?

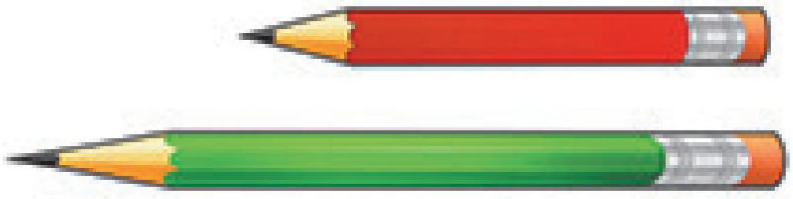

5. Обчисли.

9 – 6 = ☐	6 – 2 = ☐	8 – 6 = ☐
8 – 5 = ☐	4 – 3 = ☐	5 – 0 = ☐
7 – 2 = ☐	1 – 0 = ☐	5 – 4 = ☐
3 – 0 = ☐	2 –1 = ☐	1 – 1 = ☐
6 – 1 = ☐	7 – 6 = ☐	7 – 4 = ☐
5 – 5 = ☐	4 – 2 = ☐	2 – 2 = ☐

1.

дев’ять	9 + 10
десять	10 + 9
дев’ять додати десять — дев’ятнадцять	19

2. Прочитай числа: **10, 13, 20, 16, 11, 15, 18, 19**.

3. Полічи глобуси і годинники. Запиши числа у зошит. Порівняй.

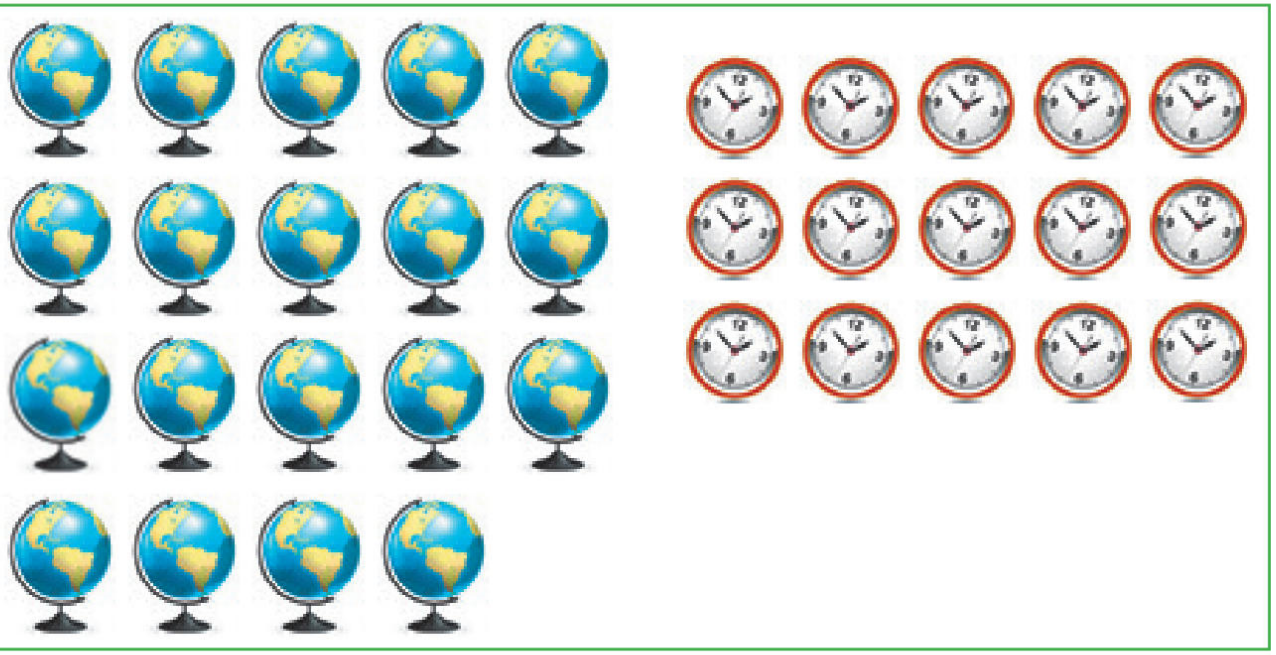

4. Виміряй довжину олівців.

5. Обчисли вирази, у яких доданок 5.

1 + 5	10 – 8	5 + 3	1 + 1
7 + 3	5 + 2	8 – 5	8 + 2

1.

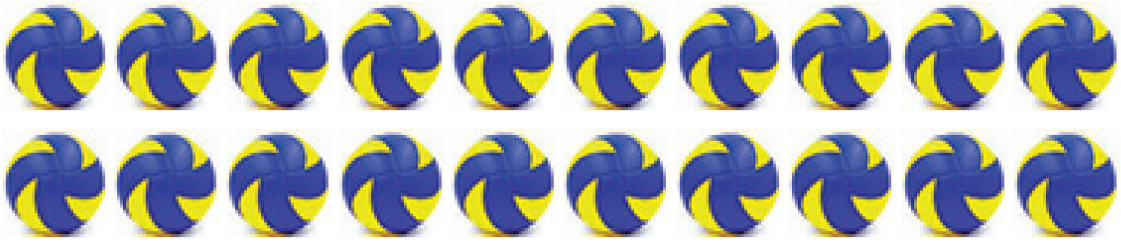

Два десятки

Двадцять 20

2. Прочитай числа.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20

3. Назви чисел другого десятка утворені із назв чисел першого десятка та додано «...надцять»

Одинадцять	**11 = 1 дес. 1 од.**
Дванадцять	**12 = 1 дес. 2 од.**
Тринадцять	**13 = 1 дес. 3 од.**
Чотирнадцять	**14 = 1 дес. 4 од.**
П'ятнадцять	**15 = 1 дес. 5 од.**
Шістнадцять	**16 = 1 дес. 6 од.**
Сімнадцять	**17 = 1 дес. 7 од.**
Вісімнадцять	**18 = 1 дес. 8 од.**
Дев'ятнадцять	**19 = 1 дес. 9 од.**

Прочитай числа за зразком:

19 — це 1 десяток і 9 одиниць

15 — це ..... 17 — це .....

20 — це ..... 13 — це .....

4. Обчисли вирази.

9 – 3	3 + 7	4 – 2	1 + 9
7 – 6	5 + 0	8 – 4	0 + 7

5. Склади і розв'яжи задачу.

Купили	Подарував	Залишилося
		?

6. Знайди пару.

1. Прочитай.

Десятки	Одиниці
1	2
1	5
1	4
1	3

Десятки	Одиниці
1	0
1	6
1	1
1	7

2. Полічи. Запиши числа.

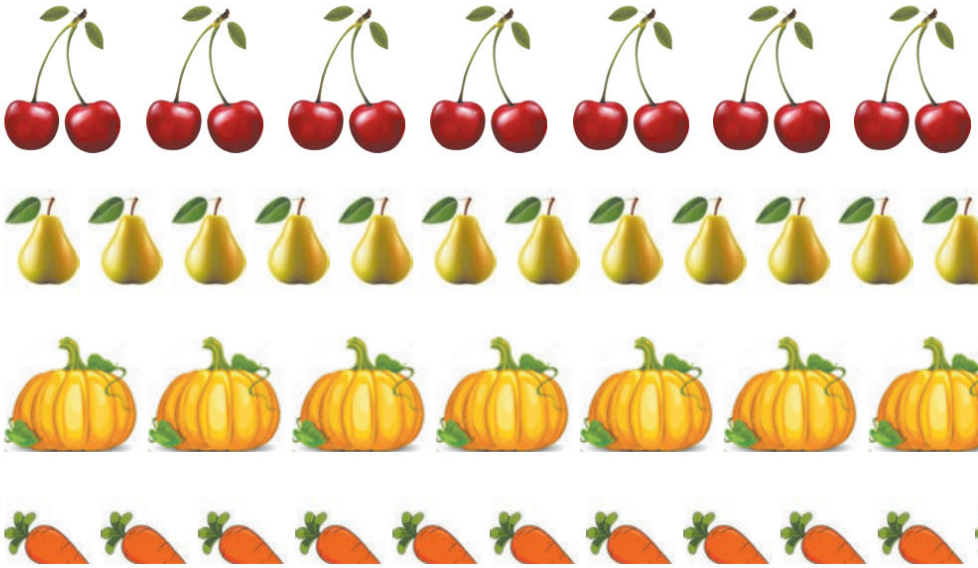

3. Запиши числа від 5 до 20.

4. Назви пропущені числа.

10 . 12 . 14 15 . . 18 . 20

5. Виміряй відрізок.

6. Полічи і порівняй.

1. Котрий по порядку рудий кіт; рябий; з блакитними очима?

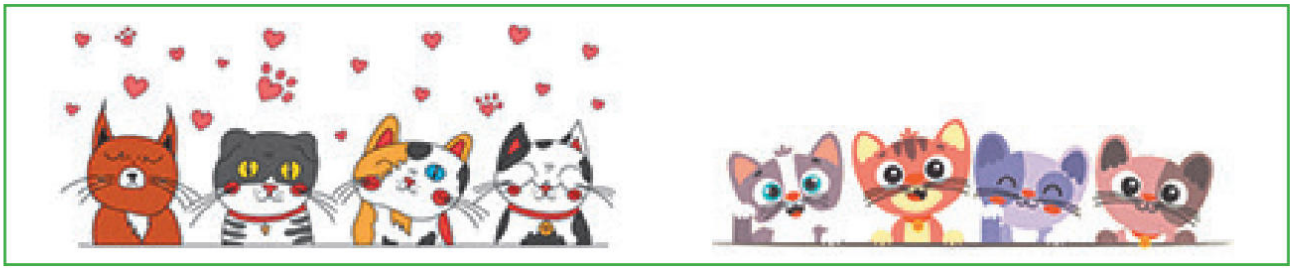

2. Запиши пропущені числа.

□□8□□□12□□□16□□19□

□9□□□13□□□17□19□

3. Полічи: від 1 до 20; від 10 до 20;
від 5 до 15; від 15 до 20;
від 4 до 12; від 10 до 18.

4. Знайди пару.

1. Назви пропущені числа.

□□**13**□□**16**□**18**□**20**

2. Порівняй числа за величиною від заданого числа.

12 13 14 **15 16 17** **18 19 20**

Всі числа, які стоять у числовому ряду ліворуч від даного числа, менші заданого.
Всі числа, які стоять праворуч від даного числа — більші заданого.

3. Запиши число, менше від заданого.

10 11 12 **4 5 6** **1 2 3** **9 10 11**

4. Виміряй відрізки. Накресли відрізок довжиною 5 см.

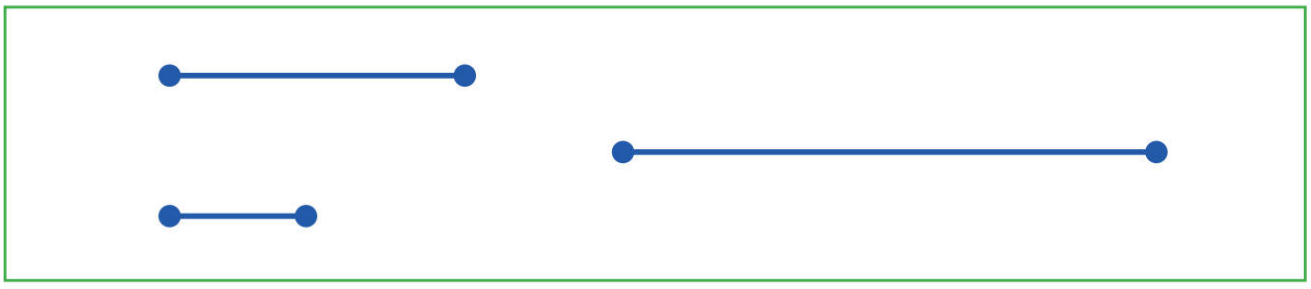

1. Запиши число, більше від заданого.

10 11 12 **4 5 6** **1 2 3** **9 10 11**

2. Виміряй довжину предметів.

3. Виміряй відрізки. Склади вирази за зразком.

Зразок:

3 + 2 = 5

□ + □ = □

4. Полічи песиків на обох малюнках. Порівняй.

5. Розв'яжи задачу.

У зоопарку в одній клітці живуть 4 мавпи, а в іншій — 3.

Скільки всього мавп у зоопарку?

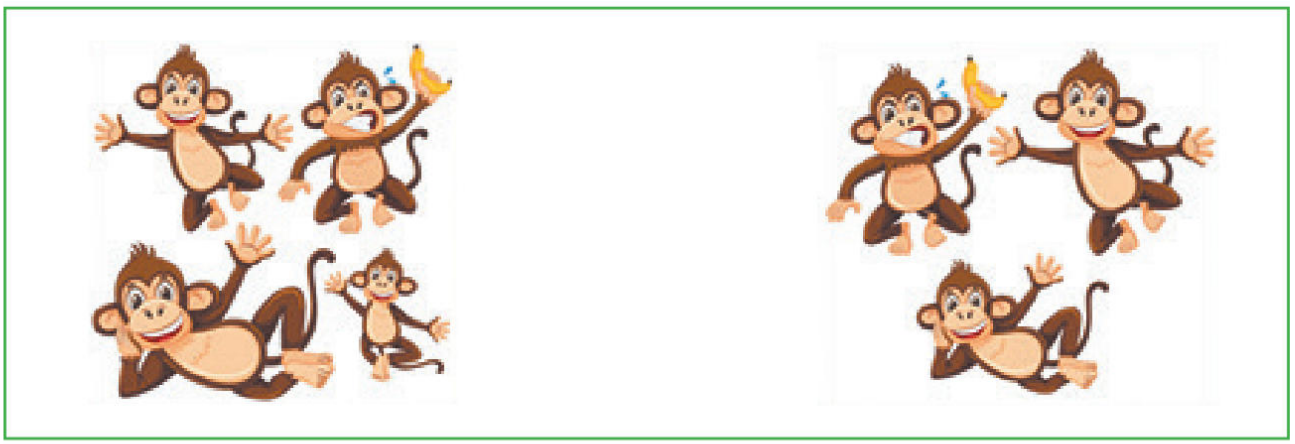

1.

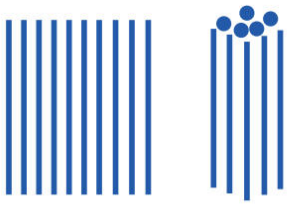

десяток 10

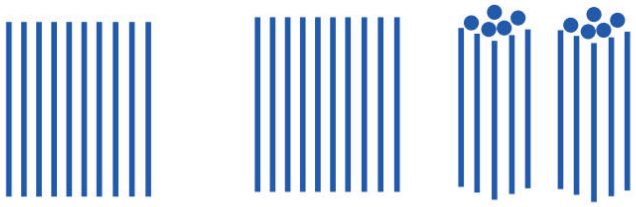

два десятки 20

2. Поклади 13 паличок, 17 паличок, 20 паличок, 11 паличок. Скільки це десятків і одиниць?

3.

Поклади 1 дес. Додай 1 одиницю.	10 + 1 = 11
Поклади 1 дес. Додай 5 одиниць.	10 + 5 = 15
Поклади 1 дес. 8 од. Відніми 8 од.	18 – 8 = 10
Поклади 1 дес. 5 од. Відніми 1 дес.	15 – 10 = 5

Які числа утворилися?

4. Запиши числами.

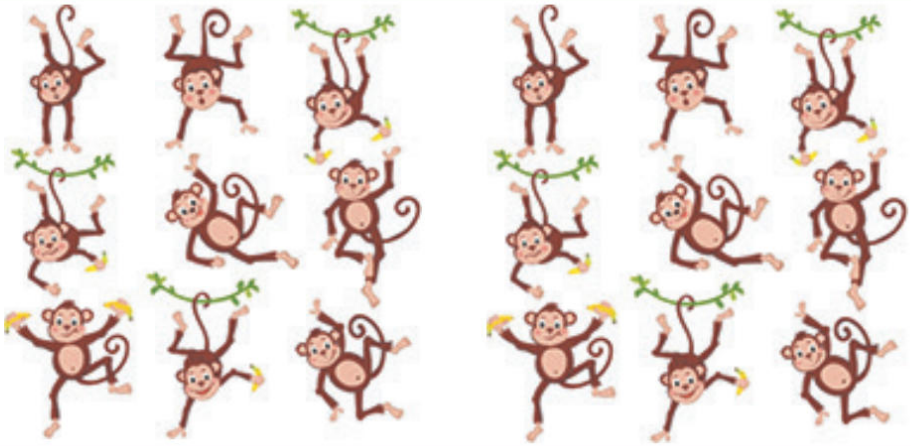

— ?

— ?

5. Скільки півнів? Скільки курочок? Порівняй.

1. Полічи овочі. Запиши число.

2. Кожне з чисел 4, 6, 2 доповни до 10.

3. Обчисли вирази.

10 – 2 = ☐	8 – 4 = ☐	7 – 3 = ☐
4 – 4 = ☐	8 – 2 = ☐	6 – 5 = ☐
8 – 3 = ☐	7 – 3 = ☐	10 – 7 = ☐
3 – 0 = ☐	9 – 0 = ☐	4 – 1 = ☐
9 – 1 = ☐	8 – 1 = ☐	5 – 2 = ☐
10 – 5 = ☐	3 – 3 = ☐	7 – 6 = ☐

4.

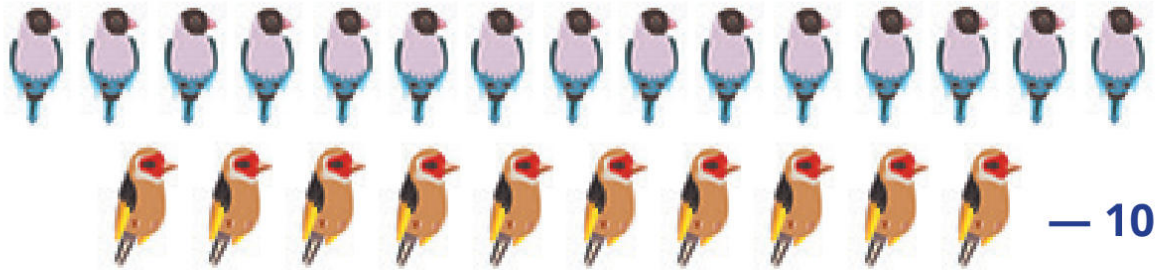

15 > 10

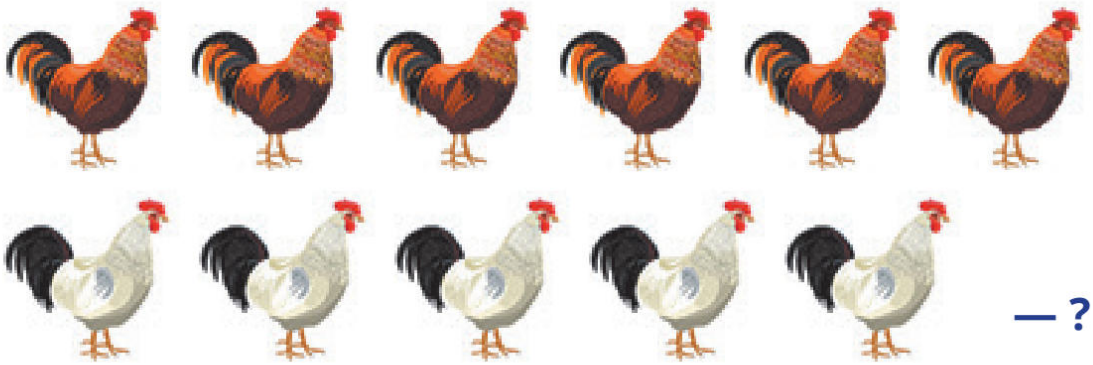

□ □ □

5. Порівняй числа:

16 □ 13	17 □ 19	17 □ 11
20 □ 14	13 □ 18	16 □ 14

ДОДАВАННЯ І ВІДНІМАННЯ В МЕЖАХ 20 БЕЗ ПЕРЕХОДУ ЧЕРЕЗ ДЕСЯТОК ДОДАВАННЯ І ВІДНІМАННЯ 1 (15+1; 1+15; 18–1)

1.

18 < 20	15 □ 20
17 > 12	19 □ 11

2.

1 дес.	5 од.	15		1 дес.	6 од.	16
1 дес.	7 од.	17		1 дес.	2 од.	12
15 < 17				16 > 12		

3.

Поклади 1 дес. Додай 1 одиницю. 10 + 1 = 11

Поклади 1 дес. Додай 9 одиниць. 10 + 9 = 19

Поклади 1 дес. 5 од. Відніми 5 од. 15 – 5 = 10

Поклади 1 дес. 2 од. Відніми 1 дес. 12 – 10 = 2

Які числа утворилися?

4.

Запиши числа, менші від даного: 11, 14, 18, 15

Запиши числа, більші від даного: 13, 17, 20 , 14

Які числа отримано?

Поклади 1 дес. Додай 1 одиницю. 10 + 1 = 11	Поклади 1 дес. Додай 5 одиниць. 10 + 5 = 15
Поклади 1 дес. 9 од. Відніми 9 од. 19 – 9 = 10	Поклади 1 дес. 4 од. Відніми 1 дес. 14 – 10 = 4

5. Кожне з чисел 14, 18 і 13 розклади на два доданки.

18 = 10 + ☐	**16 = 10 + ☐**	**12 = 10 + ☐**

1.

Поклади 1 дес. і 5 одиниць Додай 1 одиницю. 15 + 1 = 16	Поклади 1 дес. і 8 одиниць Відніми 1 одиницю. 18 – 1 = 17
Поклади 1 дес. 9 од. Відніми 1 од. 19 – 1 = 18	Поклади 1 дес. 4 од. Відніми 1 дес. 14 – 10 = 4

2. Обчисли вирази.

10 + 1 =	14 – 1 =	14 – 1 =	1 + 17 =	1 + 10 =
12 + 1 =	17 – 1 =	13 – 1 =	18 + 1 =	18 – 1 =

3. Обчисли.

9 – 3 =	6 + 2 =	3 – 1 =	18 + 1 =

4. Порівняй.

5. Полічи. Яких фруктів більше?

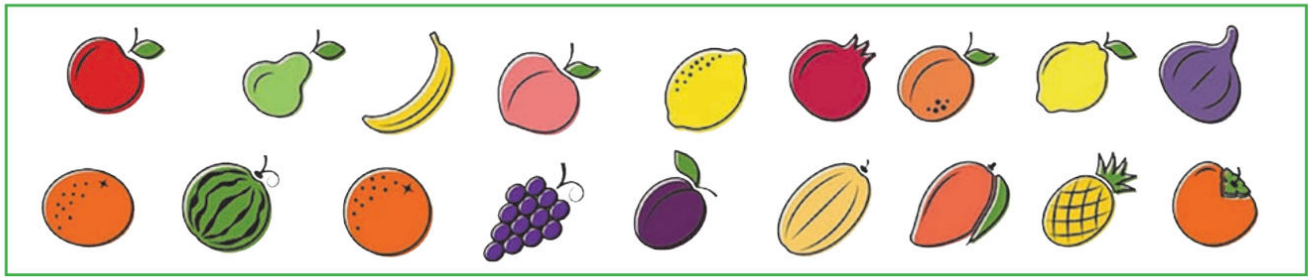

КРЕСЛЕННЯ ВІДРІЗКА, КОРОТШОГО (МЕНШОГО) ЗА ДАНИЙ

1. Довжину відрізка вимірюють лінійкою. Лінійка поділена на сантиметри.

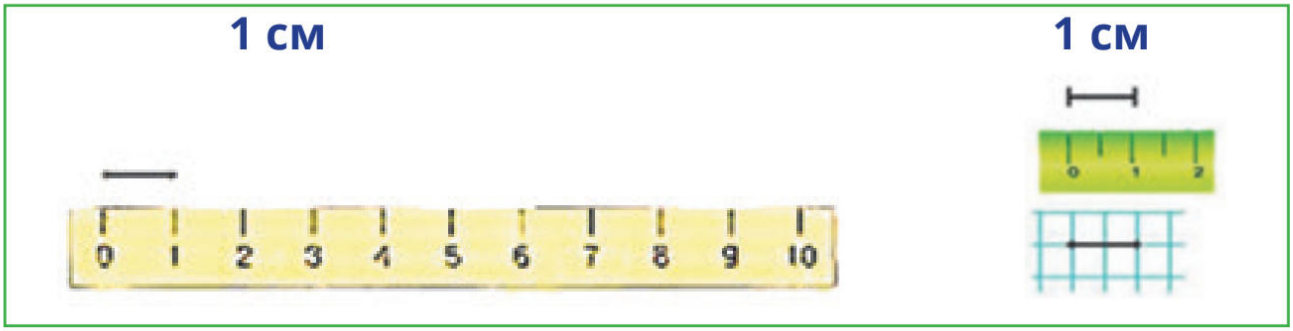

2. Яка довжина відрізка? Виміряй довжину відрізка.

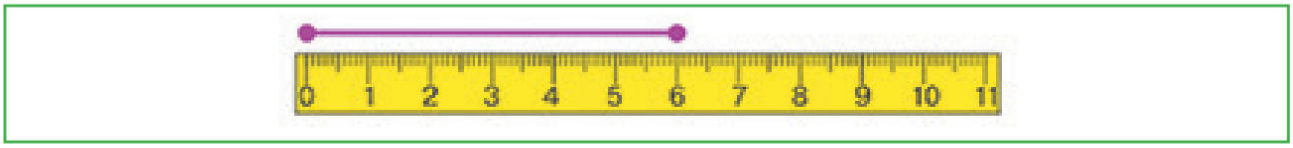

3. Накресли відрізок, коротший за даний.

4. Виміряй довжину відрізків. На скільки сантиметрів другий відрізок довший за перший?

5. Виміряй висоту будинка, тополі, димаря.

ДОДАВАННЯ ОДНОЦИФРОВОГО ЧИСЛА ДО 10 (10+4; 4+10)

1. Полічи:

від 2 до 12	від 20 до 10
від 8 до 17	від 15 до 3
від 4 до 20	від 18 до 8

2. **14 + 2 = 16**

Було 14. 14 — це 1 десяток і 4 одиниці.

До 14 додали ще 2, отже 2 одиниці приєднали — додали до 4 одиниць, одержали 6 одиниць.

Маємо 1 десяток і 6 одиниць — це число 16.

Розглянемо, як виконали додавання чисел 14 + 2:

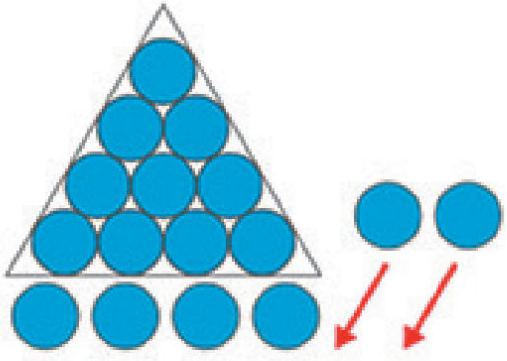

Перший доданок — число 14 — подаємо у вигляді суми розрядних доданків: 14 = 10 + 4.

До суми 10 і 4 треба додати 2.

Додаємо 2 одиниці до 4 одиниць: 4 + 2 = 6.

До 10 додаємо одержане число 6: 10 + 6 =16.

Виконаємо розгорнутий запис:

14 + 2 = (10 + 4) + 2 = 10 + (4 + 2) = 10 + 6 = 16

Розглянемо, як виконали додавання чисел 16 + 3:

Перший доданок — число 16 — подаємо у вигляді суми розрядних доданків: 16 = 10 + 6.

До суми 10 і 6 треба додати 3. Додаємо 3 одиниці до 6 одиниць: 6 + 3 = 9.

До 10 додаємо одержане число 9: 10 + 9 =19.

Виконаємо розгорнутий запис:

16 + 3 = (10 + 6) + 3 = 10 + (6 + 3) = 10 + 9 = 19

3. Запиши вираз і обчисли результат.

Перший доданок — 13, другий доданок — 3:

4. Обчисли.

2 + 3 =	4 – 1 =	10 + 2 =

5. Виміряй довжину будинків. Порівняй.

6. Обчисли.

5 – ☐ = 3	10 + 8 = ☐	4 – ☐ = 1	☐ + 5 = 20

ВІДНІМАННЯ ВІД ДВОЦИФРОВОГО ЧИСЛА ОДИНИЦЬ (16 – 3)

1. Виконаємо віднімання 14 − 2**.**

Було 14. 14 — це 1 десяток і 4 одиниці.

Від 14 відняли 2, отже 2 одиниці від'єднали — відняли від 4 одиниць, одержали 2 одиниці. Маємо 1 десяток і 2 одиниці — це число 12.

Розглянемо, як виконали віднімання чисел 14 − 2:

Зменшуване — число 14 — подаємо у вигляді суми розрядних доданків: 14 = 10 + 4.

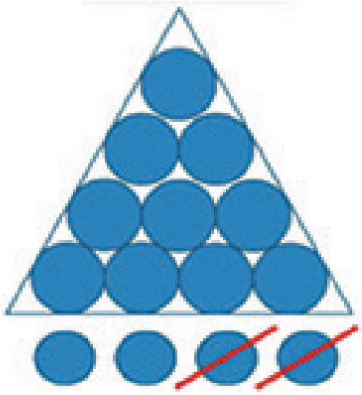

Від суми 10 і 4 треба відняти 2.

Віднімаємо 2 одиниці від 4 одиниць:

4 − 2 = 2.

До 10 додаємо одержане число 2:

10 + 2 =12.

Виконаємо розгорнутий запис:

14 − 2 = (10 + 4) − 2 = 10 + (4 − 2) = 10 + 2 = 12

Інший спосіб . Було 14. 14 — це 1 десяток і 4 одиниці.

Від 14 відняли 2, отже 2 одиниці відняли — прибрали від 4 одиниць, одержали 2 одиниці.

Маємо 1 десяток і 2 одиниці — це число 12: 14 – 2 = 12.

2. Розглянемо, як виконали віднімання чисел 16 − 3:

$$16 - \overset{3}{\underset{10+6}{3}} = 10 + (6 - 3) = 10 + 3 = 13$$

Зменшуване 16 подаємо у вигляді суми розрядних доданків 10 і 6.

Будемо від суми 10 і 6 віднімати число 3.

З одиниці віднімаємо від 6 одиниць, отримаємо 3.

До числа 10 додаємо результат віднімання одиниць — число 3, одержимо 13.

Виконаємо розгорнутий запис:

16 – 3 = (10 + 6) – 3 = 10 + (6 − 3) = 10 + 3 = 13

Віднімання одноцифрового числа від двоцифрового без переходу через розряд виконуй за алгоритмом:

1. Двоцифрове число заміни сумою десятків та одиниць.
2. Відніми одиниці від одиниць.
3. До десятків додай одержаний результат.

3. Розв'яжи задачу.

У Вадима було 16 зошитів. Він віддав 5 зошитів своєму другу. Скільки зошитів залишилося у Вадима?

4. Виправ помилки.

10 – 5 = 5	11 – 1 = 10	15 – 4 = 8	4 + 4 = 8
20 – 10 = 11	10 + 8 = 18	10 – 2 = 7	7 + 3 = 10

5. Запиши вираз і знайди значення різниці.

Зменшуване — 16, від'ємник — 3.

6. Знайди пару.

1. Запиши вираз і обчисли результат.

Перший доданок — 15, другий доданок — 5.

2. Першого дня білочка заховала в дуплі на зиму 10 горішків, другого дня — 5 грибочків. Скільки всього горішків і грибочків білочка заховала за два дні?

10

5

3. Обчисли.

17 + 3 =	13 – 3 =	15 + 5 =	18 – 8 =	11 + 6 =

4. Порівняй.

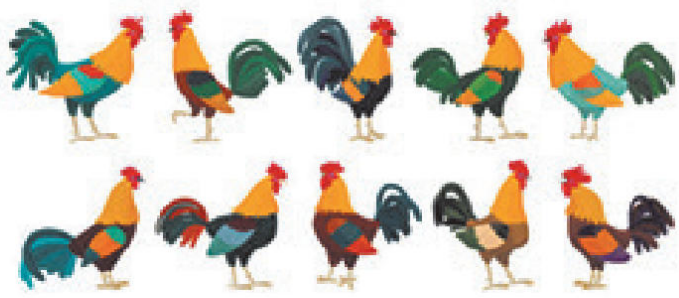

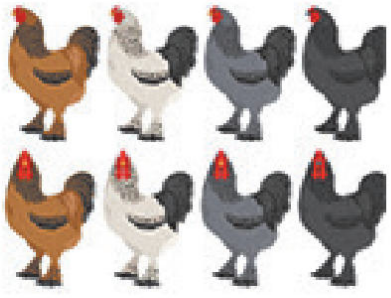

1. Що зображено на малюнку? Як називається ця лінія? Що ти знаєш про відрізок?

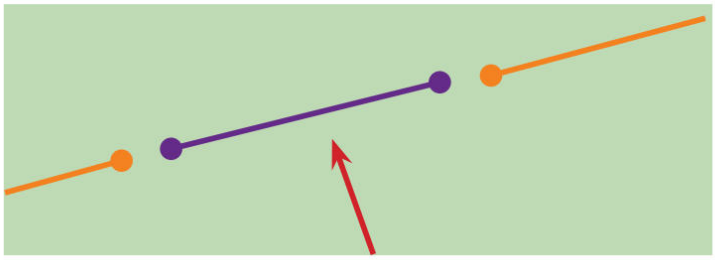

2. Виміряй довжину відрізка.

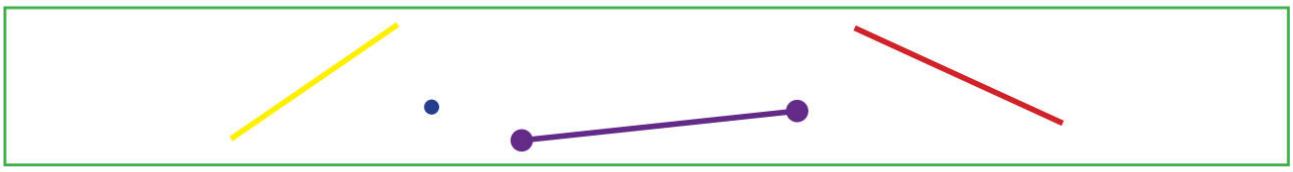

3. Накресли відрізок, на 3 см менший від даного.

4. Склади задачу. Постав запитання.

5 гривень

10 гривень

ВІДНІМАННЯ ВІД ДВОЦИФРОВОГО ЧИСЛА 10 (17–10)

1. Прочитай вирази по-різному, використовуючи дані слова.

10 + 7 = 17

Додати
Плюс
Збільшити
Сума

17 – 10 = 7

Відняти
Мінус
Зменшити
Різниця

2. Обчисли вирази.

15 – 10	10 + 8	16 – 10
19 – 10	18 + 2	19 – 10

3. Виміряй відрізки. Склади вирази за зразком.

Зразок:

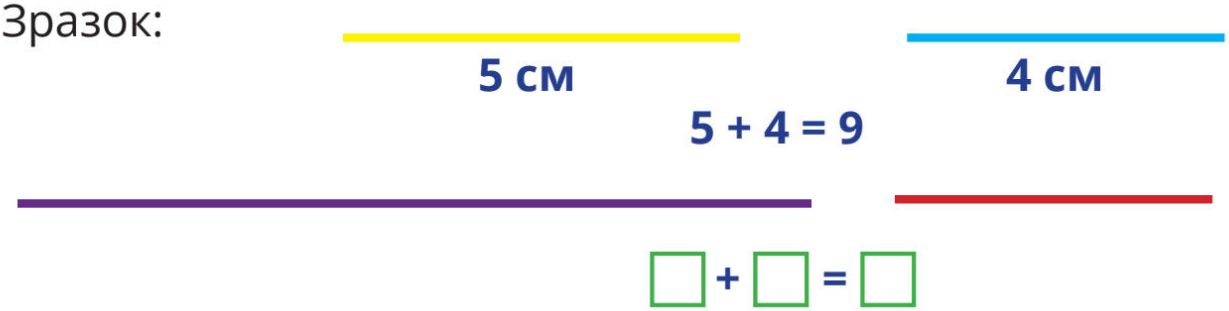

4. Обчисли.

12 + 3 =	3 + 9 =
18 – 8 =	14 – 10 =
11 + 5 =	4 + 14 =

1. Обчисли вирази.

19 – 10	14 – 10	17 – 10	15 – 10

2. Порівняй.

15 □ 15	7 □ 11	14 □ 4	18 □ 14	20 □ 12
19 □ 13	11 □ 17	5 □ 20	16 □ 17	12 □ 9

3. Обчисли вирази.

10 + 7	14 – 10	14 – 1	1 + 17	7 + 10
16 + 1	17 – 7	13 – 10	8 + 10	18 – 1

4. Поміркуй, скільки рідини поміститься у відрі, якщо в нього вилити 5 пакетів по 1 літру?

л – ?

5. Виміряй відрізок. Накресли відрізок, на 5 см довший від даного.

ДОДАВАННЯ ТА ВІДНІМАННЯ В МЕЖАХ 20. ПРИКЛАДИ НА 2 ДІЇ

1. Які числа пропущено?

8	9		11			14			17

2. Обчисли.

18 + 2 = ☐	8 + 11 = ☐
17 – 7 = ☐	16 – ☐ = 10
15 + 2 = ☐	☐ + 10 = 14

3. Скільки десятків і одиниць у числах?

15	8	10	20	7	19	12

4. Склади задачу. Розв’яжи.

1. Встав пропущені числа.

1 ☐ 3 4 ☐ ☐ 7 8 9 ☐ 11 ☐ ☐ 14 ☐ ☐ ☐ 18 ☐ 20

2. Обчисли вирази.

15 – 2 =	11 + 2 =	16 – 2 =	17 + 1 =
4 + 10 =	2 + 12 + 1 =	7 – 2 =	8 + 10 =
5 + 10 =	14 – 1 =	8 – 2 =	17 + 2 =

3.

1 дес.	5 од.	15
1 дес.	7 од.	17
15 < 17		
1 дес.	4 од.	☐ ☐
1 дес.	1 од.	☐ ☐
	☐ ☐ ☐	

1 дес.	6 од.	16
1 дес.	2 од.	12
16 > 12		
1 дес.	8 од.	☐ ☐
1 дес.	3 од.	☐ ☐
	☐ ☐ ☐	

4. У козаків було 16 л олії. Для приготування сніданку вони витратили 2 л, а для приготування обіду — 4 л. Скільки літрів олії залишилося у козаків?

5. Числа можна додавати частинами.

Додавати числа можна у будь-якому порядку.

10 + 2 + 3 = 15
2 + 10 + 3 = 15
3 + 2 + 10 = 15
10 + 3 + 2 = 15

Перевір відповіді, додаючи числа в іншому порядку.

2 + 8 = 10	1 + 3 + 5 = 9	4 + 2 + 4 = 10	3 + 6 + 2 = 11

6. Обчисли вирази.

17 + 3 =	14 – 4 =	15 + 5 =	18 – 8 =	11 + 6 =

КРЕСЛЕННЯ ДВОХ І БІЛЬШЕ ВІДРІЗКІВ, ОДНАКОВИХ ЗА ДОВЖИНОЮ

1. Накресли відрізки заданої довжини.

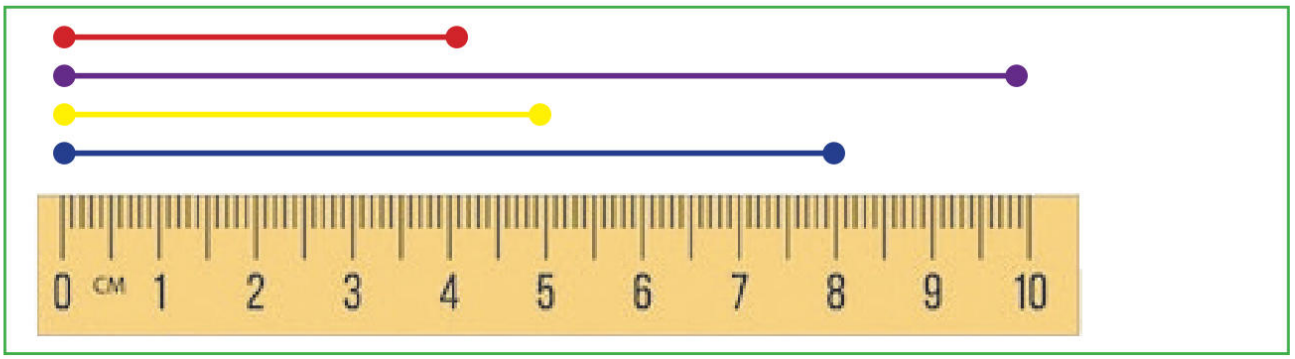

2. Накресли відрізок такої ж довжини.

3. Розглянь малюнок. За малюнком визнач найдовший і найкоротший відрізки.

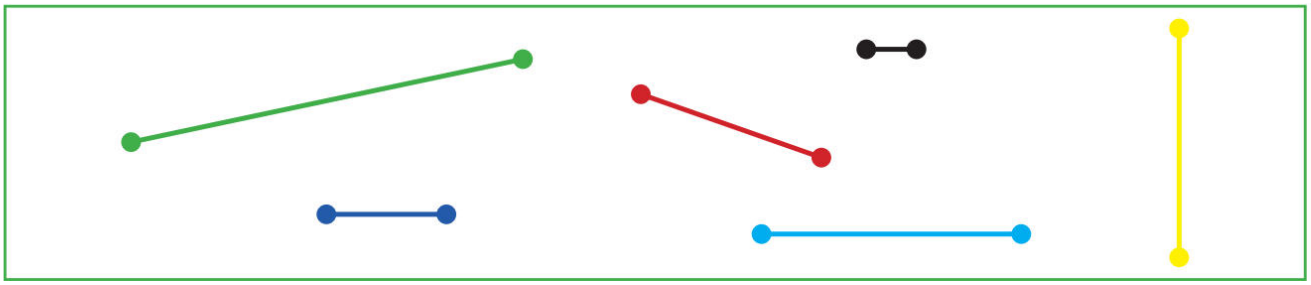

4. Виміряй довжину відрізків. Накресли відрізок, такий самий за довжиною, як зелений.

5. Прочитай числа: 15, 17, 20, 6, 12, 14.
Запиши цифрами числа: вісімнадцять, дванадцять, сімнадцять, одинадцять, двадцять, дев'ятнадцять.

ЧАС. ОДИНИЦЯ ЧАСУ — ДОБА

1. Доба — це час, протягом якого Земля обертається навколо своєї осі.

1 доба = 24 год.
1 година = 60 хв
1 хвилина = 60 с

ДОБА

Завдяки руху Землі навколо своєї осі відбувається зміна дня і ночі. Коли земна куля обертається, вона повертається до Сонця то одним, то іншим боком. Тоді на освітленому боці день, а на протилежному — ніч.

2. Скільки годин становить доба?

3. Розглянь малюнки. Яку частину доби зображено на кожному з них?

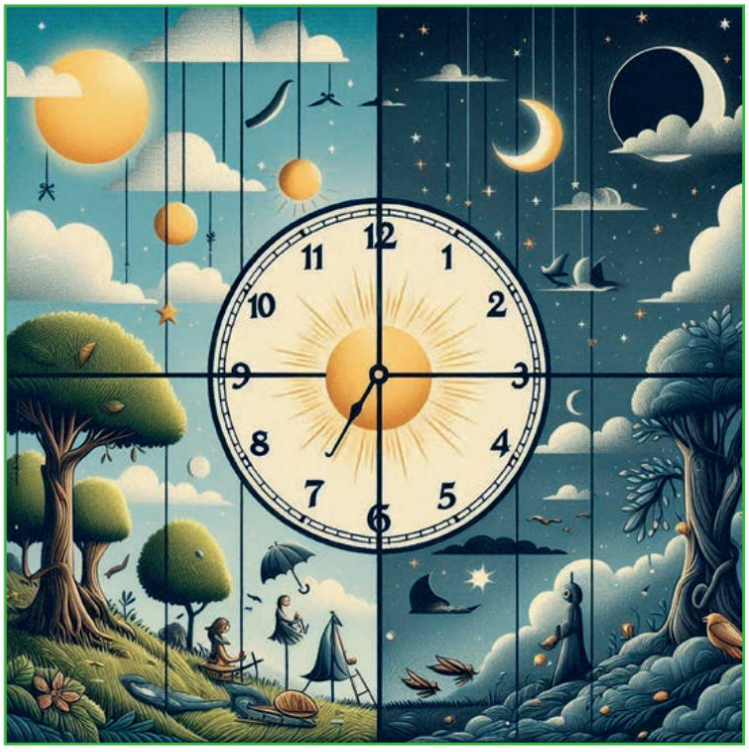

4. Яка це частина доби, коли люди вечеряють, сплять, снідають, працюють?

Що настає після ранку?
А що слідує після ночі?
Що настає перед ранком?
Що слідує після дня?
Що настає після вечора?

5. Розглянь малюнок. Назви частини доби.

6. Назви частини доби.

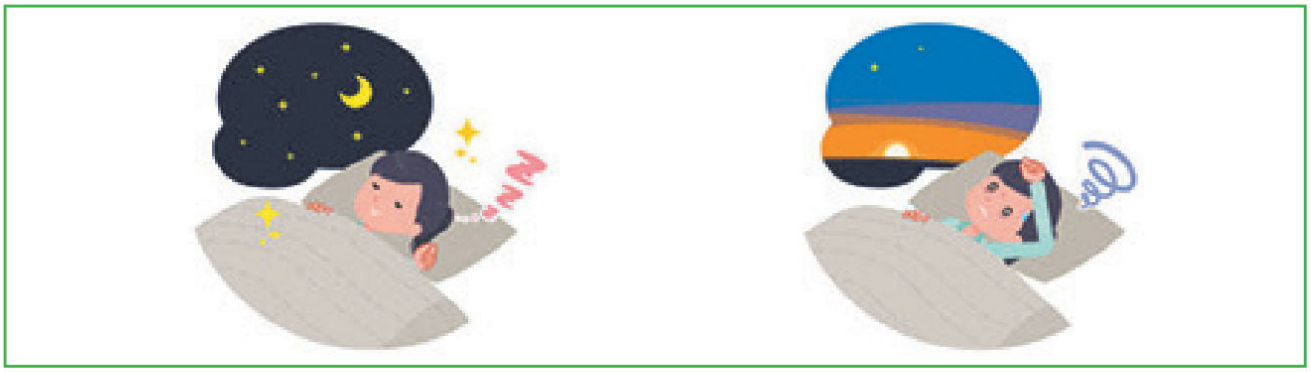

ТИЖДЕНЬ — СІМ ДІБ. ДНІ ТИЖНЯ

1. Тиждень.

Понеділок — перший день тижня.
Вівторок — другий день тижня.
Середа — третій день тижня.
Четвер — четвертий день тижня.
П’ятниця — п’ятий день тижня.
Субота — шостий день тижня.
Неділя — сьомий день тижня.

2. Якщо сьогодні середа, назви попередній день; наступний день.

Якщо сьогодні субота, назви наступний день.

Якщо сьогодні неділя, назви попередній і наступний дні.

3. Продовж: тиждень — це:

а) 24 години; б) 7 днів; в) 30 днів; г) 5 днів.

4. Назви дні тижня. Який день тижня сьогодні?

Який день тижня був вчора? позавчора? буде завтра?

В які дні тижня ти ходиш до школи?

В які дні тижня ти відпочиваєш?

5. Назви час доби.

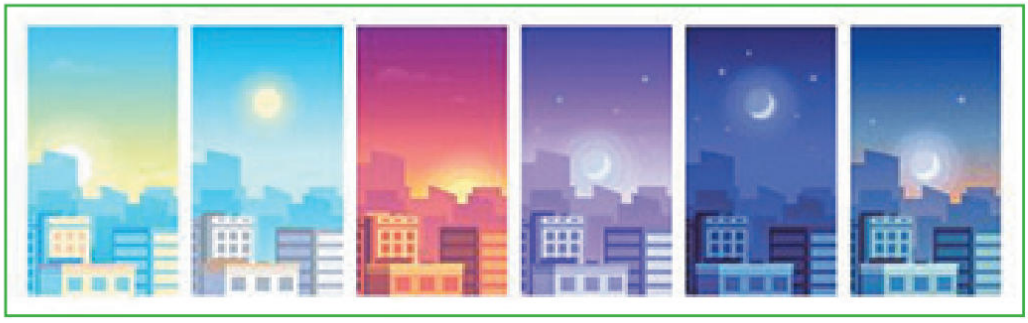

ЗБІЛЬШЕННЯ ЧИСЛА НА КІЛЬКА ОДИНИЦЬ

1. Поклади 3 палички.

Під ними поклади 5 паличок і ще 4 поряд.

Де паличок більше? Чому?

Поклади 7 паличок.

Під ними поклади 3 палички і ще 1 поряд.

Де паличок стало більше? Чому?

Де рибок більше? Чому?

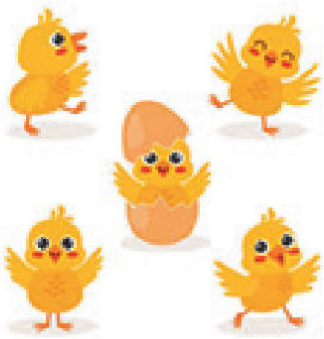

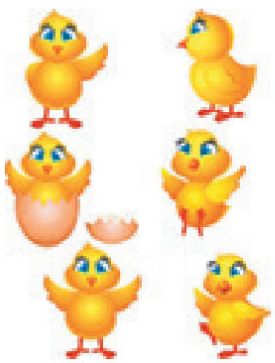

Де курчат більше? Чому?

Збільшити на 1 число 5 значить: до 5 додати 1.
5 +1 = 6

2. Розглянь задачу.

У Олени було 4 зошити в лінійку, а в клітинку — на 2 зошити більше. Скільки зошитів в клітинку було у Олени?

Цю задачу можна розв'язати двома способами.

Міркуємо так:

Якщо у лінійку було 4 зошити, а в клітинку на 2 зошити більше, то в клітинку було стільки ж, скільки і в лінійку, та ще 2. Отже, треба до числа 4 додати 2, буде 6.

4

Можна розв'язати задачу інакше:

У клітинку зошитів було більше, ніж 4, а більше число знаходимо дією додавання. Нам треба збільшити число 4 ще на 2 одиниці, отже, треба виконати дію додавання. До числа 4 додати 2, отримаємо 6.

? — на 2 більше

Записуємо розв'язання задачі.

Розв'язання: 4 + 2= 6 (з.)

Відповідь: У Олени було 6 зошитів в клітинку.

3. Обчисли вирази на додавання.

5 + 5 =	15 – 3 =	12 + 2 =	19 – 8 =	16 + 2 =

4. Збільш на 2 такі числа: **6, 1, 9, 3**.

5. Запиши числа, у яких: **1 дес.і 5 од., 1 дес. і 9 од., 2 дес.**

1. Обчисли вирази.

5 + 2 =	3 – 1 =	10 + 4 =	8 – 4 =	14 + 1 =

2. Розв'яжи задачі.

1) У кішки Фросі 6 кошенят. З них 4 білих, а решта чорні. Скільки у Фросі чорних кошенят?

6 – 4 = ☐

2) У кішки Фросі 4 білих кошенят і 2 чорних. Скільки всього кошенят у кішки Фросі?

4 + 2 = ☐

3. Запиши вираз і знайди значення різниці.

Зменшуване — 18, від'ємник — 1.

4. Обчисли вирази. Обери варіант відповіді.

10 + 1 = 10 + 2 = 8 + 12 =

1. У виразах назви доданки і суму.

15 + 1 = 16	14 + 4 = 18

2. Обчисли вирази. Визнач, за яким виразом заховано «ключ» до кожного будиночка.

7	9	8
8 + 1, 4 + 4	3 + 4, 2 + 7	10 – 2, 6 + 1

3. Обчисли вирази на додавання.

5 + 5 =	15 – 3 =	12 + 2 =	19 – 8 =	16 + 2 =

4. Завдання на розвиток мислення: розуміння послідовності зображених подій.

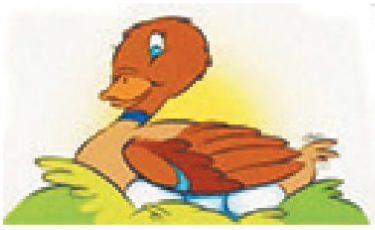

ЗМЕНШЕННЯ ЧИСЛА НА КІЛЬКА ОДИНИЦЬ

1. Поклади 5 паличок в один рядок.

Поклади 5 паличок в другий рядок.

Забери 2 палички з другого рядка.

Чи змінилася кількість паличок у другому рядку?

Чому?

2. Як зменшити кількість м'ячів у другому рядку?

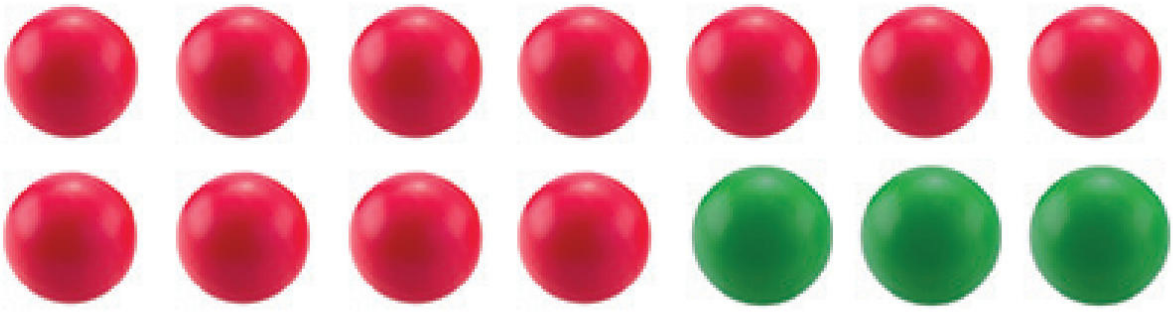

7 – 3 = 4

4 < 7

3. Запиши в зошит числові вирази і обчисли їх.

9 > 4	9 = 9	9 − 4	5 + 4	10 − 3

4.

9 – 5 = 4

Цей числовий вираз можна читати так:
від дев'яти відняти п'ять буде чотири;
дев'ять мінус п'ять буде чотири.
Якщо зменшуємо число на кілька одиниць, то виконуємо дію віднімання. Читаємо так: 9 зменшити на 5 буде 4.

Якщо треба знайти різницю чисел,
то виконуємо дію віднімання.
Читаємо так: 9 мінус 5 дорівнює 4.
Якщо відоме зменшуване, від'ємник,
то знаходимо різницю дією віднімання.
Читаємо так: 9 мінус 5 буде 4.

1.

Зменшити число 7 на 4 — означає від 7 відняти 4.

7 – 4 = 3
4 < 7

2.

Зменш числа **8, 9, 7, 10 на 4.**

3.

У виразі 17 – 3 = 14 назви зменшуване;
у виразі 17 – 5 = 12 назви від'ємник;
у виразі 19 – 5 = 14 назви різницю.

4. Полічи звірів, птахів. Порівняй.

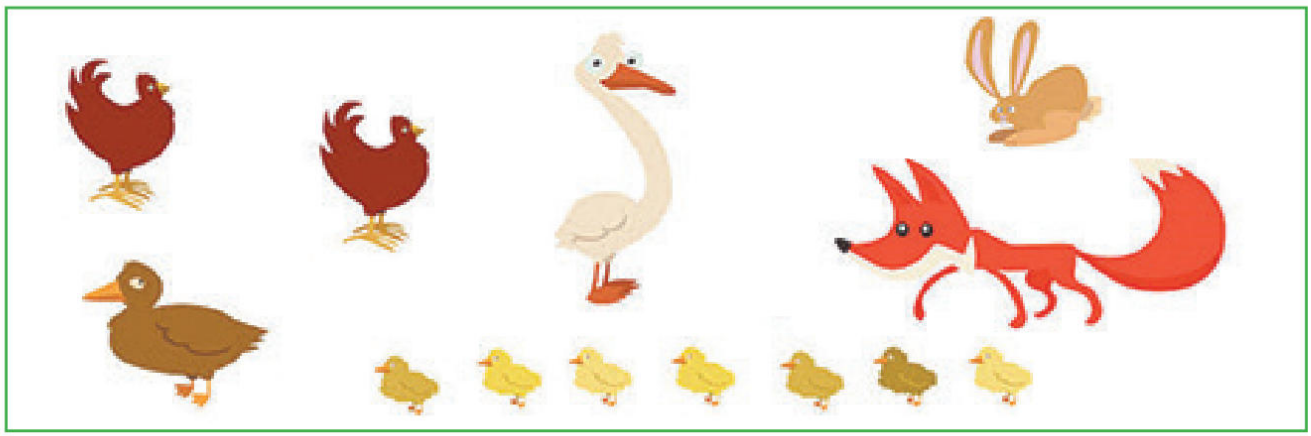

5. В одному ящику 6 яблук, а у другому — на 2 яблука менше. Скільки яблук у другому ящику?

1. Мама Оксани купила 10 повітряних кульок, а мама Олени — 4 повітряні кульки. Скільки всього повітряних кульок купили мама Оксани і мама Олени?

2. Обчисли.

8 – 5	9 – 3	10 – 2	6 – 4	7 – 6

3. Щоб зменшити число 10 на 5, треба: 10 – 5 = 5

5 < 10

4. Зменш число 15 на: 3, 4, 5, 2.

Збільш число 13 на: 1, 2, 3.

5. Знайди відмінності між малюнками.

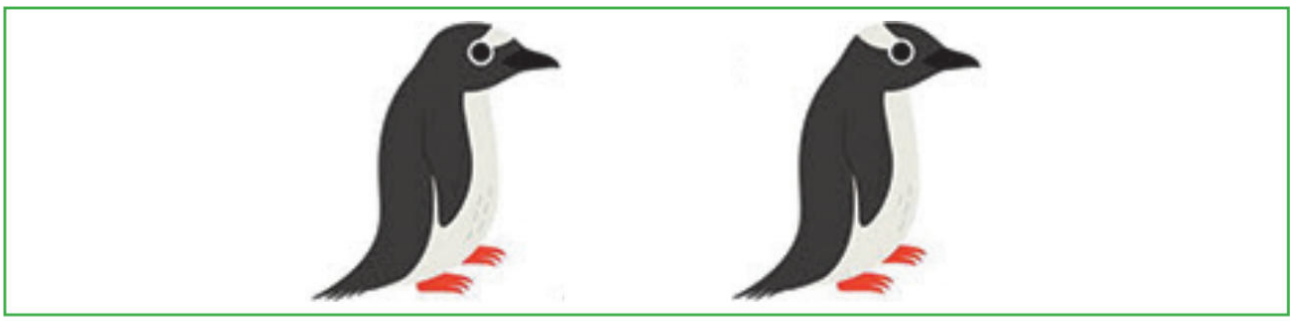

1. За малюнком склади і розв'яжи задачу з запитанням «На скільки менше...?».

2. Обчисли вирази на віднімання.

6 + 4 =	12 – 2 =	12 + 2 =	17 – 7 =	9 + 3 =

3. Порівняй числа і назви менше число з кожної пари чисел.

17 і 15	18 і 9	20 і 10	7 і 6	5 і 12

4. Випиши в один рядок одноцифрові числа, а в другий рядок — двоцифрові числа: **16, 20, 13, 7, 5, 11, 1, 10, 9, 3, 12, 2, 18, 4, 19, 8.**

5. Порівняй.

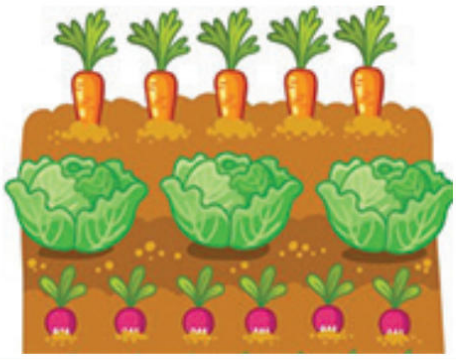

ДИФЕРЕНЦІАЦІЯ ПОНЯТЬ «ЗБІЛЬШЕННЯ НА», «ЗМЕНШЕННЯ НА»

1. Обчисли вирази.

16 + 1 =	10 – 4 =	1 + 8 =	19 – 7 =	18 + 1 =

2. Обчисли вирази. Знайди варіанти відповідей до виразів на віднімання із виразів на додавання.

7 – 3	7 – 2	8 – 5

Варіанти відповідей: 2 + 1 4 + 1 1 + 3

3. Склади і розв’яжи задачу.

Росло	**Посадили**
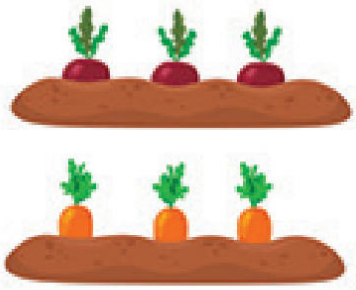	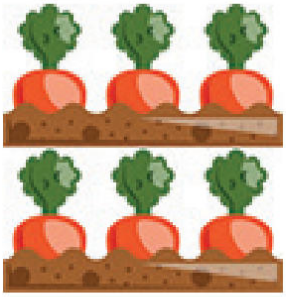
Всього — ?	
□ + □ = □	

4. Обчисли.

16 + 1 =	10 – 4 =	1 + 8 =	19 – 7 =	18 + 1 =

5. Знайди відмінності на малюнках.

1. Порівняй числа і вирази.

13 * 6 + 4	20 * 1 + 3	16 * 10 – 5	11 * 6 + 2
18 * 5 + 2	13 * 13 – 3	10 * 8 + 2	7 * 9 – 4

2. За малюнком склади і розв'яжи задачу.

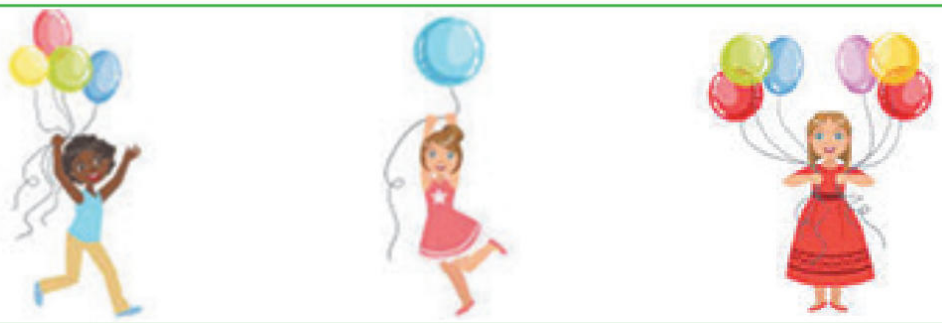

3. Обчисли вирази.

4 + 14 =	12 – 2 =	1 + 17 =	18 – 1 =	5 + 6 =

4. Накресли один відрізок завдовжки 10 см, а другий — на 3 см коротший.

1. Знайди значення виразів на дві дії.

1 + 2 + 2 = **1 + 2 – 2 =**

2. Обчисли.

5 – ☐ = 3	10 + ☐ = 18	4 – ☐ = 1	15 + ☐ = 20
13 + 2 = ☐	8 – 4 = ☐	6 + 1 = ☐	9 – 4 = ☐

3. Виміряй ламану. Запиши довжини її відрізків у зошит.

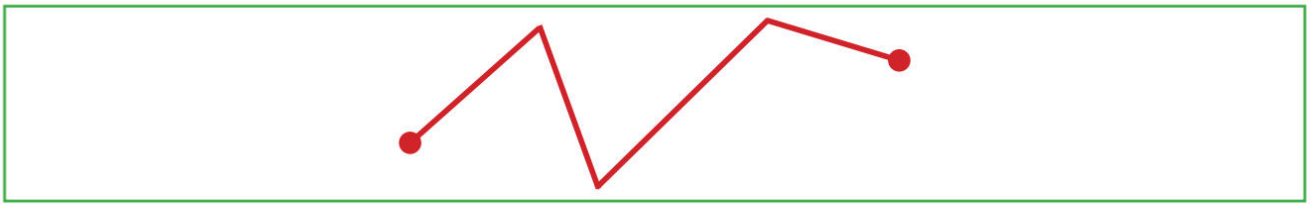

4. Назви, яке дерево найвище? Яке — найширше? Яке — найнижче? Які — однакові? Які з цих дерев зелені взимку?

ДЕЦИМЕТР

1.

10 см — це дециметр

1 см

1 дм = 10 см

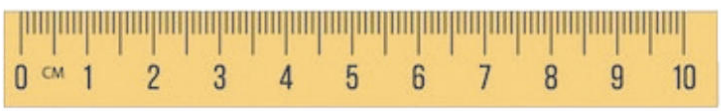

11 см = 1дм 1см

12 см = 1 дм 2 см

2. Виміряй довжину відрізка. Отримане число запиши в сантиметрах, а потім у дециметрах і сантиметрах.

3. Накресли 2 відрізки: перший довжиною 1 дм, другий на 2 см коротший.

4. Коли в бідон влили 3 л молока, то там стало 9 л. Скільки літрів молока було в бідоні?

5. Накресли два відрізки: перший довжиною 1 дм 1 см, а другий на 2 см довший від першого.

ДОДАВАННЯ ЧИСЛА ЧАСТИНАМИ

1. Запиши склад даних чисел.

2	3	3	4	4
□ □	□ □	□ □	□ □	□ □

2. Розглянь обчислення. Прочитай пояснення.

5 + 4 = 5 + 2 + 2 = 7 + 2 = 9

2 2

Записую число 4 сумою двох доданків: 4 = 2 + 2.

Спочатку додаю перший доданок: 5 + 2 = 7.

До отриманого результату додаю другий доданок: 7 + 2 = 9.

Записую відповідь: 9.

12 + 4 = 10 + 2 + 4 = 10 + 6 = 16

10 2

Записую перший доданок у вигляді круглого десятка і одиниць: 12 = 10 + 2.

Додаю одиниці до одиниць: 2 + 4 = 6.

Додаю до десятка отриману суму: 10 + 6 = 16.

Записую відповідь: 16.

3. Обчисли за зразком. 16 + 4 = 10 + (6 + 4) = 10 + 10 = 20

10 6

12 + 6 11 + 3 14 + 5 16 + 3

4. За схемою склади і розв'яжи задачу.

Олег – 4 грн

Оксана – 5 грн

Разом – ? грн

ВІДНІМАННЯ ЧИСЛА ЧАСТИНАМИ

1. Зменш числа на 1.

5 4 2 7 1 10 9 3 8 6

2. Розглянь обчислення. Прочитай пояснення.

6 – 3 = 6 – 2 – 1 = 4 – 1 = 3

2 1

Записую число 3 сумою двох доданків: 2 + 1 = 3.

Спочатку віднімаю перший доданок: 6 – 2 = 4.

Від отриманого результату віднімаю другий доданок: 4 – 1 = 3.

Записую відповідь: 3.

12 – 4 = 12 – 2 – 2 = 10 – 2 = 8

2 2

Записую від'ємник у вигляді зручних доданків: 4 = 2 + 2.

Віднімаю від зменшуваного один із доданків: 12 – 2 = 10.

Віднімаю від цілого десятка решту одиниць: 10 – 2 = 8.

Записую відповідь: 8.

3. Обчисли вирази з поясненням.

12 – 3	14 – 5	16 – 7	13 – 4

4. Розв’яжи задачу.

У спортивних змаганнях брали участь 18 хлопчиків і 10 дівчаток. На скільки менше дівчаток брало участь у змаганнях?

5. Обчисли вирази.

14 + 2 =	15 – 5 =	19 + 1 =	11 – 3 =

МІРИ МАСИ. КІЛОГРАМ

1. Ваги (терези) — прилад для вимірювання маси.

Є різні види терезів:

1 — десяткові;

2 — аптечні;

3 — настільні торгівельні;

4 — медичні;

5 — електронні.

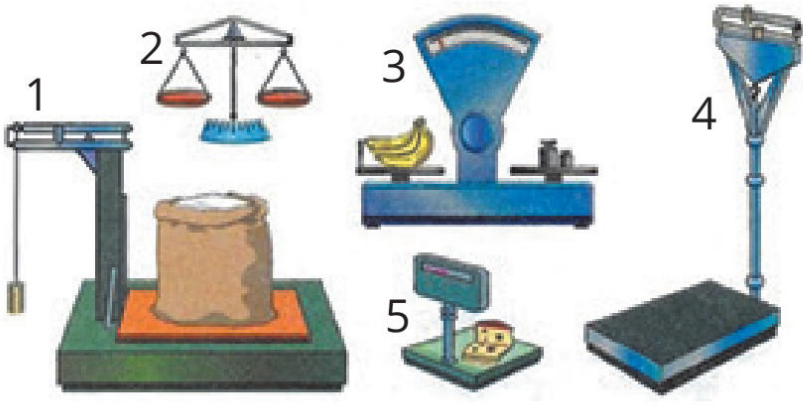

2. Розглянь малюнок.

Масу предметів і результат можна записати за допомогою числа і знаків «=», «<», «>». Тобто, маса — це величина. Масу визначають зважуванням. Щоб вимірювання маси було точним, обрано одиницю вимірювання маси — кілограм. Кілограм на письмі позначають — кг.

Яка маса овочів?

Масу невеликих предметів вимірюють грамами. Один кілограм — це 1000 грамів.

3. Розглянь зважування і скажи, чому дорівнює маса кавуна, груш, моркви.

4. Яка маса овочів?

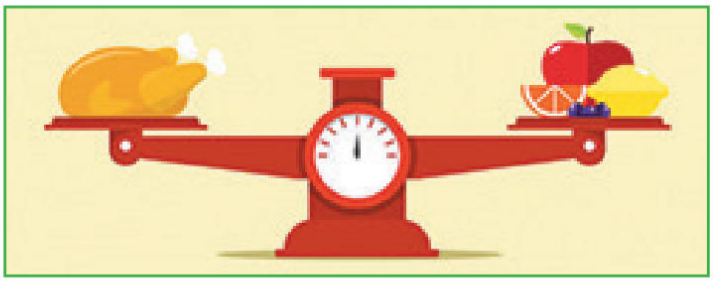

5. Що важче?

1. За малюнком склади і розв’яжи задачу.

2. Довжина першого відрізка 19 см, а другий відрізок — на 10 см коротший.

Яка довжина другого відрізка? Склади вираз, обчисли його.

Накресли другий відрізок.

3. Обчисли.

4 + 7 =	2 – 1 =	13 + 5 =	12 – 8 =	10 + 5 =

4. Яка вага яблука?

1. Розглянь обчислення виразів. Прочитай пояснення.

17 + 2 = 19

17 + 2 = 10+7 + 2 = 10 + 9 = 19.

10 7

Записую перший доданок у вигляді суми: 17 = 10 + 7

Додаю одиниці до одиниць: 7 + 2 = 9

Додаю до 10 суму одиниць: 10 + 9 = 19

Записую відповідь: 19

17 – 2 = 15

17 – 2 = (10+7) – 2 = 10 + (7 – 2) = 10 + 5 = 15

10 7

Записую перший доданок у вигляді суми: 17 = 10 + 7

Віднімаю одиниці від одиниць: 7 – 2 = 5

Додаю до 10 суму одиниць: 10 + 5 = 15

Записую відповідь: 15

2. Полічи овочі. Склади вирази на додавання і віднімання. Обчисли.

1. Порівняй за зразком.

5 кг > 4 кг на 1 кг

10 кг > 8 кг на ☐ кг	10 кг – 8 кг = 2 кг
7 кг > 3 кг на ☐ кг	7 кг – 3 кг = ☐ кг

2. Обчисли вирази з поясненням.

14 + 2	19 – 2	17 + 2
13 + 2	16 – 2	15 – 2

3. Розглянь малюнки. Поясни.

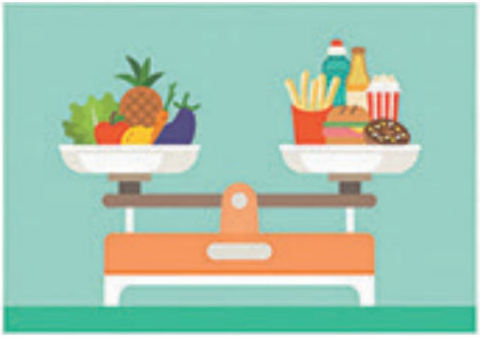

4. Запиши пропущені числа.

12 ☐ 14	☐ 17 ☐	12 13 ☐	☐ 18 ☐

5. Виміряй довжину олівців. На скільки зелений олівець довший, ніж червоний?

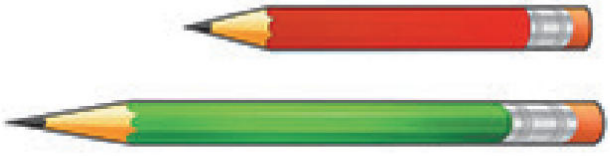

1. Поміркуй. Поясни.

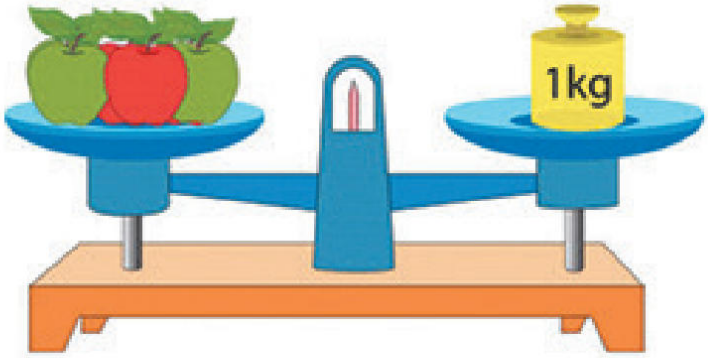

2. Яка маса м’яса?

2 кг

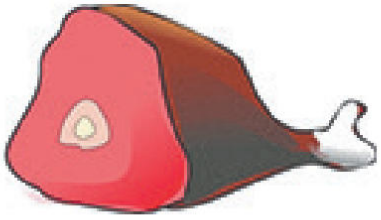

? – на 10 кг більше

3. Поясни.

4. Накресли відрізок, на 5 см коротший від даного.

1. Обчисли та постав зайчиків на відповідні місця.

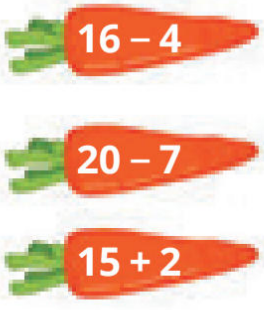

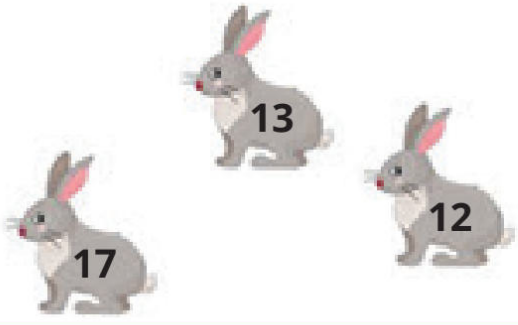

2. Обчисли.

3 + 9 =	5 – 2 =	10 + 8 =	4 – 3 =	15 + 5 =
4 + 14 =	12 – 2 =	1 + 17 =	18 – 1 =	5 + 6 =

3. Вранці в магазин привезли 8 кг черешень, а після обідньої перерви на — 3 кг більше, ніж вранці. Скільки всього кг черешень привезли в магазин?

Привезли вранці	**Привезли після обідньої перерви**	**Всього**
 8 кг	 **? — на 3 кг більше**	**?**

4. Розбий геометричні фігури на три групи: прямі, промені, відрізки.

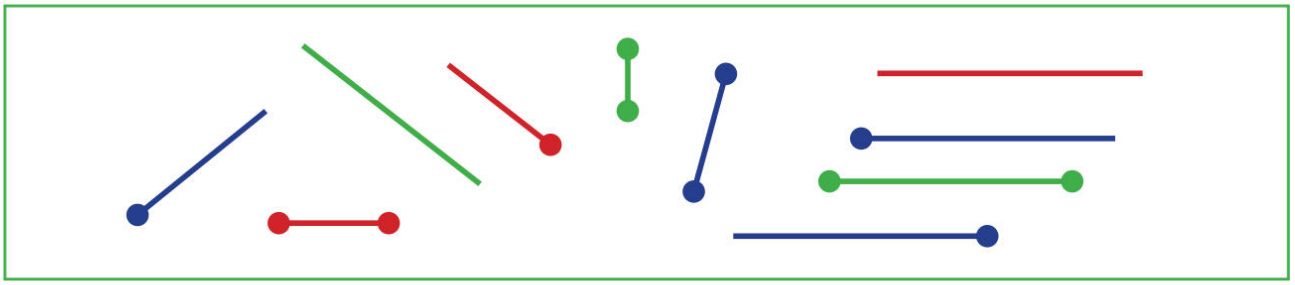

КУТИ. УТВОРЕННЯ КУТІВ

1. Де в класі є кути?

Кут — геометрична фігура, він має вершину і сторони. Сторони кута — промені, що виходять з однієї точки, у них спільний початок — вершина кута.

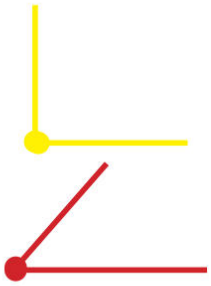

2. Це кути.

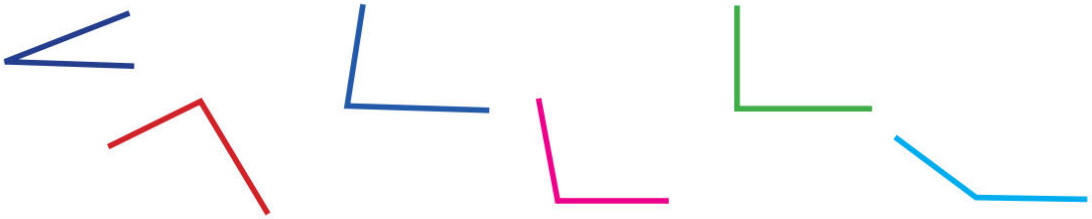

Кути утворюються двома променями

Прямий кут

Гострий кут

Тупий кут

3. Накресли прямий кут.

4. Обчисли.

16 + 2 =	8 + 1 =	4 – 3 =
13 – 3 =	10 + 8 =	15 + 5 =

5. Знайди кути. Які ще фігури зображені на малюнку?

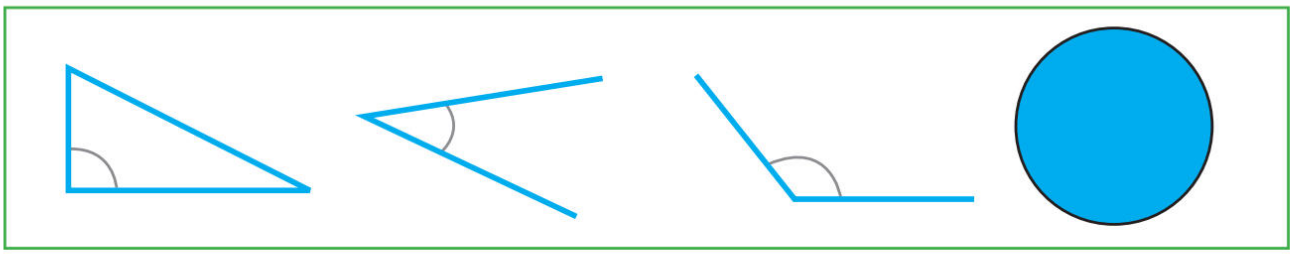

1. Які фігури зображені на малюнку?

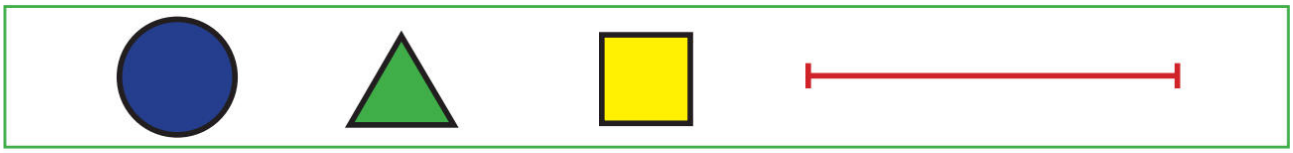

2. Розв'яжи задачу.

На яблуні 15 яблук. Після того, як діти зірвали яблука, на яблуні залишилося ще 5 яблук. Скільки яблук зірвали діти?

3. Накресли відрізки довжиною 12 і 2 см. На скільки сантиметрів другий відрізок коротший, ніж перший?

4. Обчисли.

14 – 4	13 – 2	10 – 5	12 + 2
17 – 4	12 – 2	10 + 7	14 – 10

5. Покажи прямі кути.

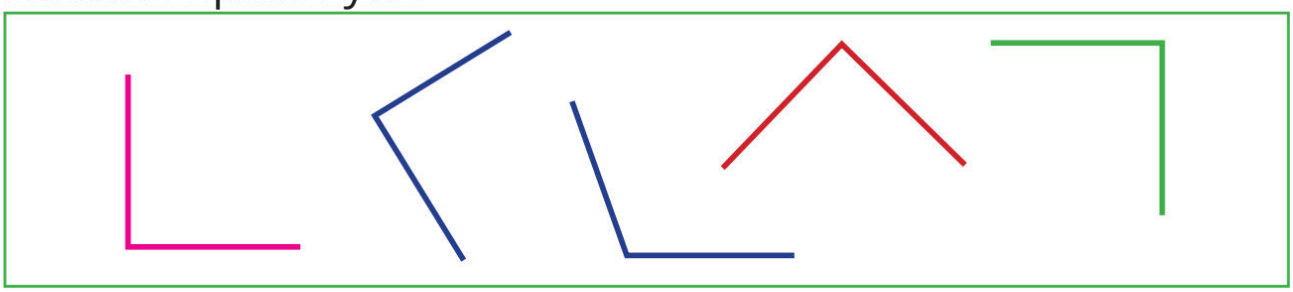

6. Довжина першого відрізка 17 см, а другий відрізок на 10 см коротший. Яка довжина другого відрізка? Накресли другий відрізок.

1. Обчисли.

13 + ☐ = 15	10 – ☐ = 4	8 + ☐ = 13
16 + ☐ = 17	9 – ☐ = 6	

2. Скільки відрізків однакової довжини? Виміряй довжину довшого відрізка.

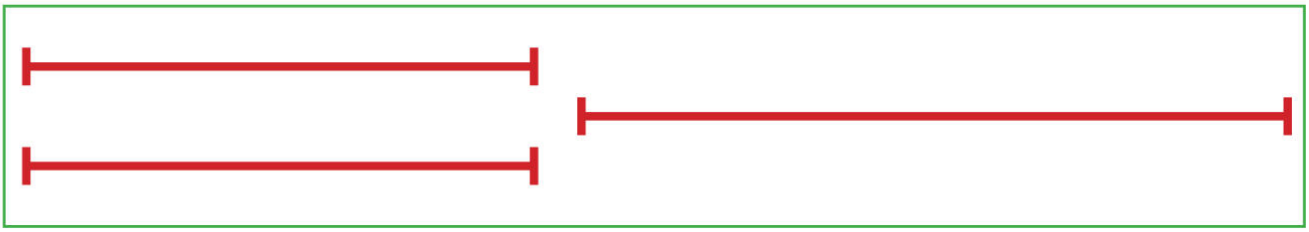

3. Обчисли.

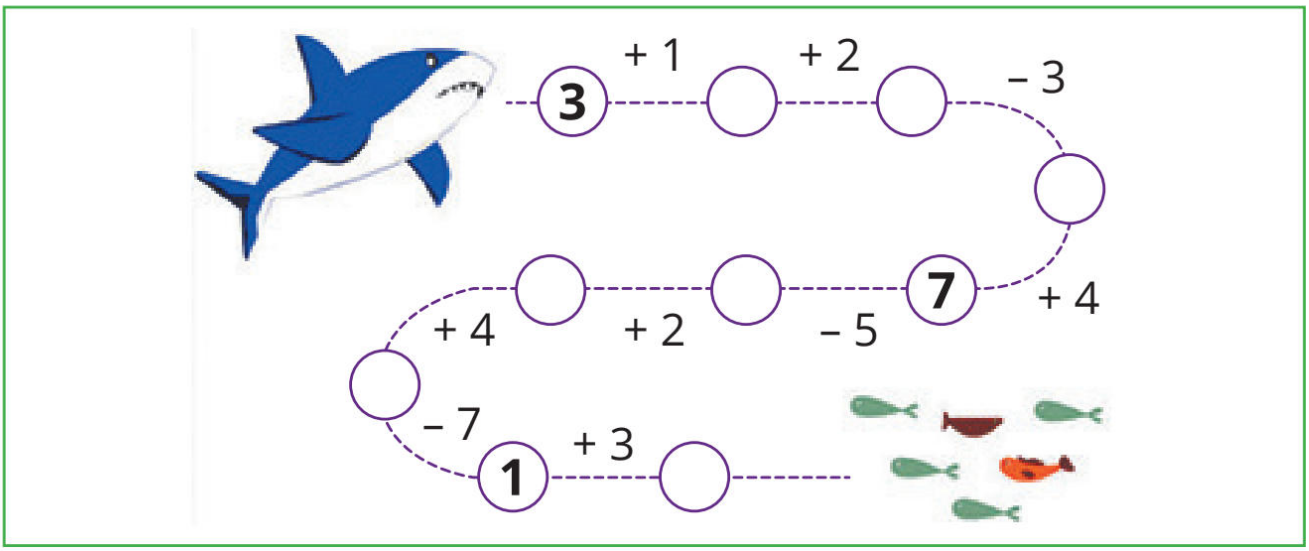

4. Бабуся купила 12 пиріжків і 3 тістечка. Скільки всього пиріжків і тістечок купила бабуся?

1. Розглянь обчислення. Прочитай пояснення.

8 – 5 = 8 – 4 – 1 = 4 – 1 = 3.

4 1

Записую число 5 сумою двох доданків: 4 + 1 = 5.

Спочатку віднімаю перший доданок: 8 – 4 = 4.

Від отриманого результату віднімаю другий доданок: 4 – 1 = 3.

Записую відповідь: 3.

15 – 5 = (10 + 5) – 5 = 10 + (5 – 5) = 10 + 0 = 10

Записую зменшуване у вигляді зручних доданків: 15 = 10 + 5.

Віднімаю одиниці від одиниць: 5 – 5 = 0.

Додаю до цілого десятка решту одиниць: 10 + 0 = 10.

Записую відповідь: 10.

2. Обчисли вирази з поясненням.

12 – 2	15 – 5	16 – 6	13 – 3

3. Обчисли вирази.

10 + 3 – 2	10 – 6 + 1	10 + 7 – 7
10 + 2 –1	10 – 5 + 2	10 + 5 – 3

1. Поясни прийом віднімання, запиши у зошит.

17 – 8 = 9

7 1

2. Обчисли вирази.

19 – 5	16 – 4	14 – 3	15 – 3

3. Виміряй відрізки. Склади вирази за зразком.

Зразок:

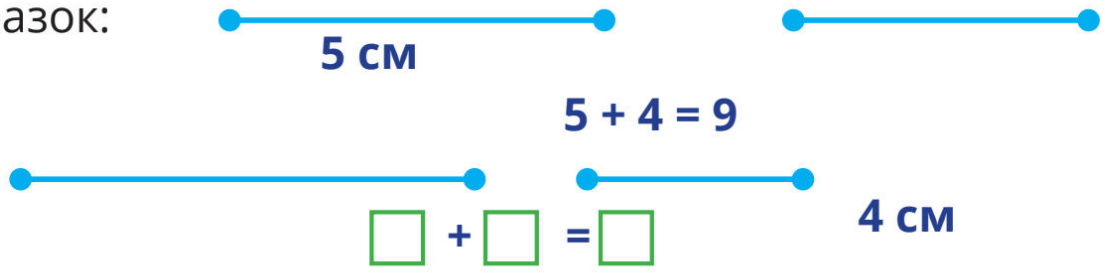

4. Прочитай вирази по–різному, використовуючи дані слова.

10 + 7 = 17

Додати
Плюс
Збільшити
Сума

17 – 10 = 7

Відняти
Мінус
Зменшити
Різниця

Обчисли вирази.

14 – 3 12 + 3

5. Склади і розв'яжи задачу на додавання.

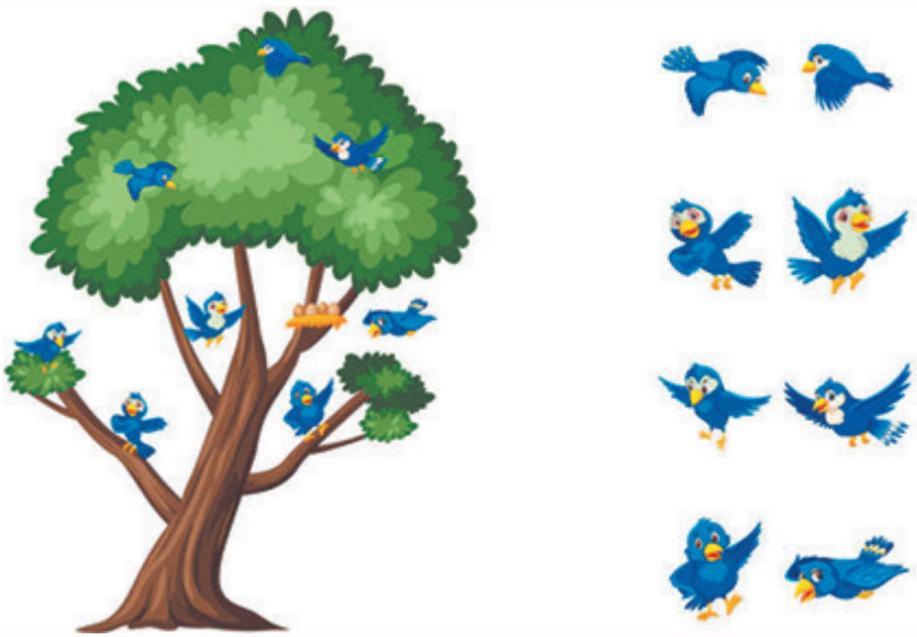

1. Які числа утворилися?

Поклади 2 дес. (10 од. і 10 од.) Відніми 6 од. 20 – 6 = 14	Поклади 1 дес. 5 од. Відніми 1 дес. 15 – 10 = 5

2. Обчисли.

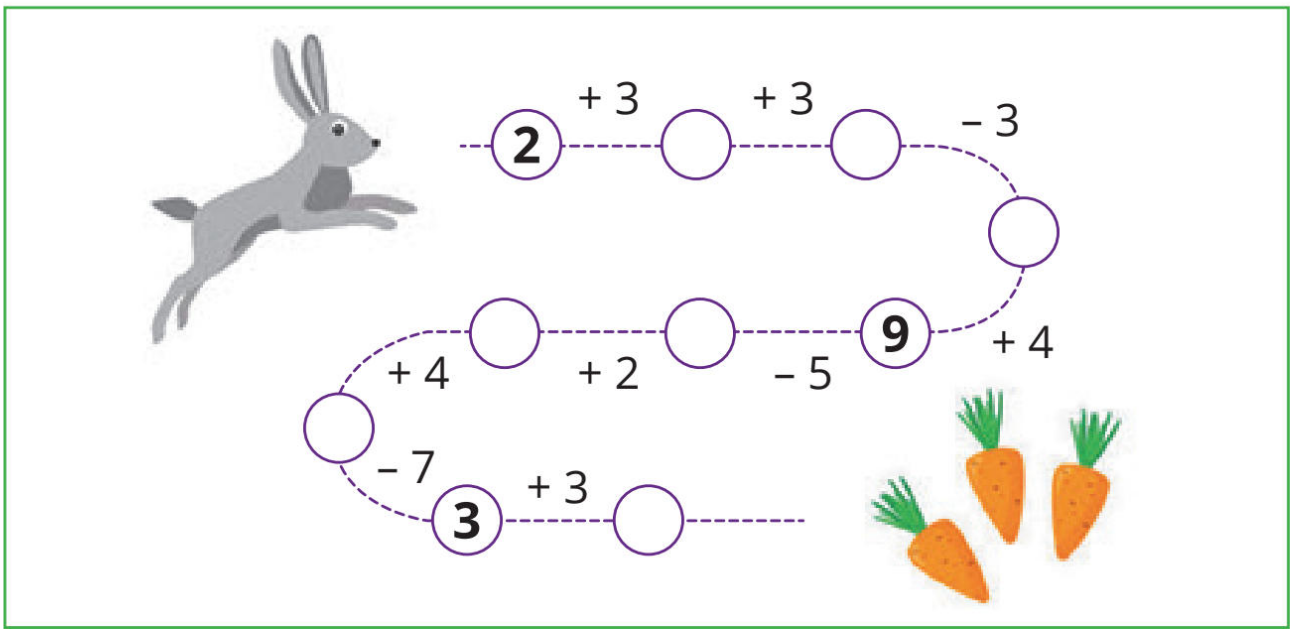

3. Накресли відрізок, на 3 см коротший від даного.

1. Обчисли.

6 + 8 =	13 – 7 =	5 + 8 =	8 – 4 =	19 + 1 =

2. 20 – 7 = (10 + 10) – 7 = 10 + (10 – 7) =10 + 3 = 13

10 10

3. Обчисли вирази.

20 – 6	20 – 5	20 – 8	20 – 4

4. Розв’яжи задачу.

З одного вулика взяли 12 кг меду, а з другого – 7 кг.

Скільки всього кілограмів меду взяли з двох вуликів?

5. Поясни.

ВІДНІМАННЯ (20 – 5)

1.

20	–	5	=	15
Зменшуване		Від’ємник		Різниця

у прикладі 20 – 2 = 18 назви зменшуване

у прикладі 20 – 7 = 13 назви від’ємник

у прикладі 20 – 9 = 11 назви різницю.

20 – 5 = 15

Цей числовий вираз можна читати так:
від двадцяти відняти п’ять буде п’ятнадцять;
двадцять мінус п’ять буде п’ятнадцять.
Якщо зменшуємо число на кілька одиниць, то виконуємо дію віднімання. Читаємо так: 20 зменшити на 5 буде 15.
Якщо треба знайти різницю чисел, то виконуємо дію віднімання.
Читаємо так: 20 мінус 5 дорівнює 15.
Якщо відоме зменшуване, від’ємник, то знаходимо різницю дією віднімання.
Читаємо так: 20 мінус 5 буде 15.

2. Запиши суму і різницю чисел 17 і 3.

3. Поясни, як виконано віднімання.

20 – 3 = (10 + 10) – 3 = 17	20 – 5 = (10 + 10) – 5 = 15
15 – 4 = 15 – (3 + 1) = 11	19 – 4 = 19 – (2 + 2) = 15

4. Назви пропущені числа.

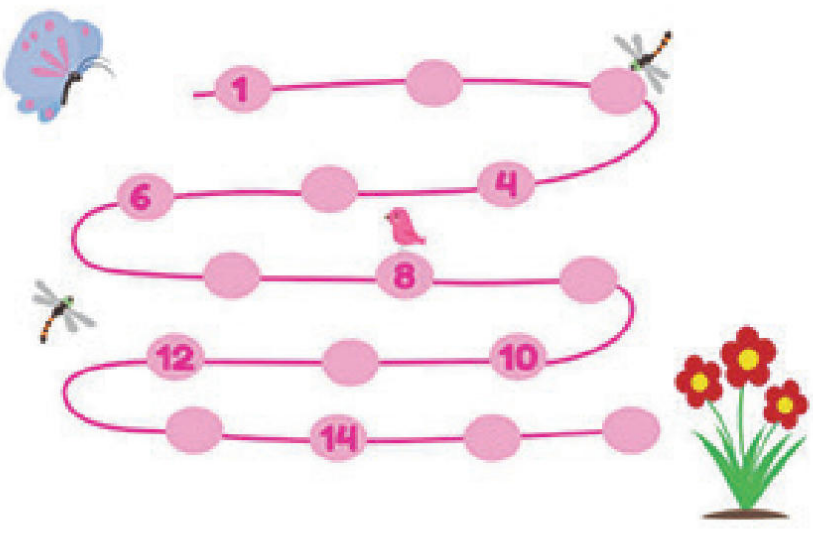

ГОСТРІ, ТУПІ КУТИ

1. Кут, який повністю вміщується всередині прямого кута, називається **гострим**.

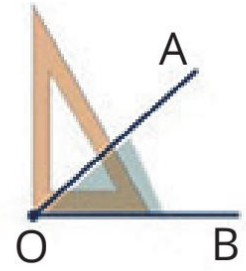

∠AOB — гострий кут.

Кут, всередині якого повністю вміщується прямий кут, називається **тупим** кутом.

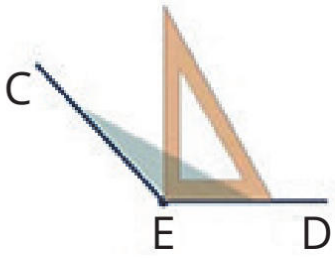

∠CED — тупий кут.

2. Визнач варіант, на якому зображено гострий кут.

а) 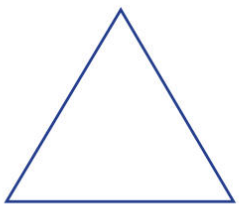

б) 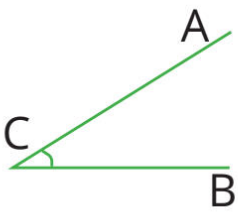

в)

3. Фігуру, утворену двома променями, які виходять з однієї точки, називають _____.

Вибери правильний варіант відповіді.

А) кутом

Б) трикутником

В) квадратом

Г) відрізком

4. До кожного числа додай 1.

5. Накресли гострий кут в зошиті.

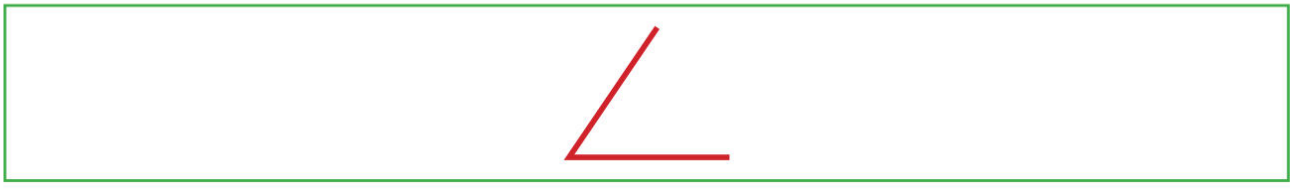

1. Знайди значення виразів, використовуючи малюнок.

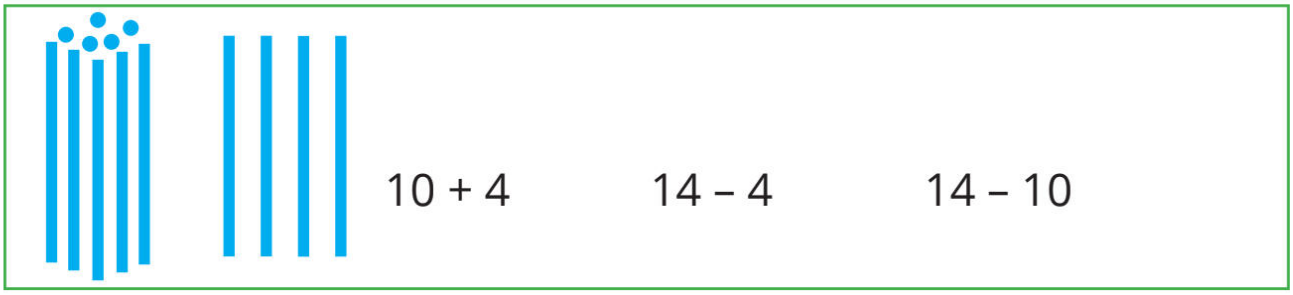

2. Обчисли вирази.

13 – 3	16 – 6	20 – 5	10 – 7	15 + 4

3. Збільш кожне число на 10. Запиши утворені числа.

6	9	3	5	7	8
□□	□□	□□	□□	□□	□□

4. Обчисли.

9 + 1 =	8 – 4 =	18 + 1 =	14 – 5 =	7 + 3 =

5. Виміряй довжину відрізків. На скільки сантиметрів другий відрізок довший від першого?

6. Склади і розв'яжи задачу на додавання.

1. Обчисли вирази.

4 + 7 =	2 – 1 =	13 + 5 =	12 – 8 =	10 + 5 =

2. Задача. На подвір'ї гуляло 6 курочок. Ще 2 курочки прибігли. Скільки курочок стало на подвір'ї?

Задача складається з умови, запитання, розв'язання задачі і відповіді.

Те, що нам відомо — це умова задачі — «На подвір'ї гуляло 6 курочок. Ще 2 курочки прибігли». Те, що треба знайти — це запитання задачі — «Скільки курочок стало на подвір'ї?».

Розв'язання задачі:

6 + 2 = 8.

Відповідь: 8 курочок.

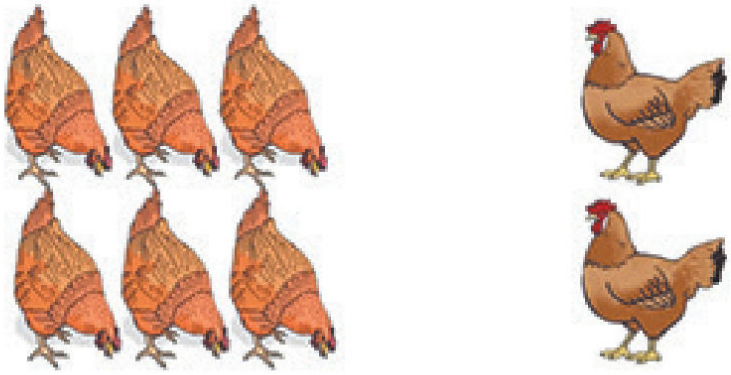

3. Обчисли:

8 + 12 – 6 =	17 – 8 + 1 =
16 + 4 – 4 =	16 – 7 – 5 =

4. Склади і розв’яжи задачу на віднімання.

5. У першому мішку 7 кг картоплі, а в другому — на 3 кг менше. Скільки кілограмів картоплі в другому мішку?

1. Обчисли.

6 + 4 – 5	9 – 6 + 1
10 – 4 + 1	4 + 4 – 8
5 + 5 – 10	10 + 5 + 5

2. Розв’яжи задачу.

У другому класі навчалось 15 дівчаток, а хлопчиків на 7 менше. Скільки хлопчиків навчалося у другому класі?

3. Обчисли.

7 + 7 =	2 – 1 =	18 + 2 =	3 – 2 =	10 + 8 =

4. Склади і розв’яжи задачу з запитанням «Скільки всього...?».

1. Розглянь малюнок і записи. Поясни розв'язання.

17 – 12	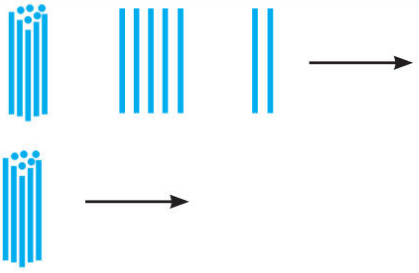	

$$\begin{array}{ccccc} 17 & - & 12 & = & \square \\ 10 \;\; 7 & & 10 \;\; 2 & & \end{array}$$

$(10 + 7) – (10 + 2) = (10 – 10) + (7 – 2) = 0 + 5 = 5$

Десятки віднімають від десятків.
Одиниці віднімають від одиниць.

2. Поясни розв'язання, використовуючи малюнок.

15 – 10	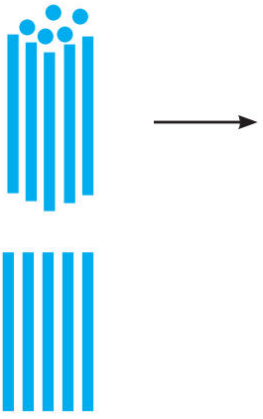	

$15 – 10 = (10 + 5) – 10 = (10 – 10) + 5 = 0 + 5 = 5$

3. Розв'яжи з усним поясненням.

15 – 12 = ☐	17 – 10 = ☐	18 – 14 = ☐

4. Склади і розв'яжи задачу з виразом 4 + 9.

5.

16 + 3	16 + 10	18 – 10
16 – 3	16 – 10	18 – 12

1. Кожне з чисел 5, 16, 10 збільш на 2.

Кожне з чисел 19, 12, 15 зменш на 12.

2. Розглянь фігури. Назви варіант, на якому зображено кут.

а) 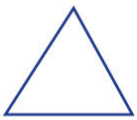

б) 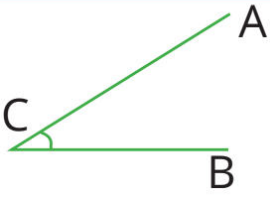

в)

г)

3. Накресли в зошиті тупий кут.

4. Склади і розв'яжи задачу за малюнком.

5. Обчисли.

1 + 12 =	7 – 6 =	16 + 3 =	2 – 1 =	8 + 6 =

1. Постав замість овочів числа і обчисли.

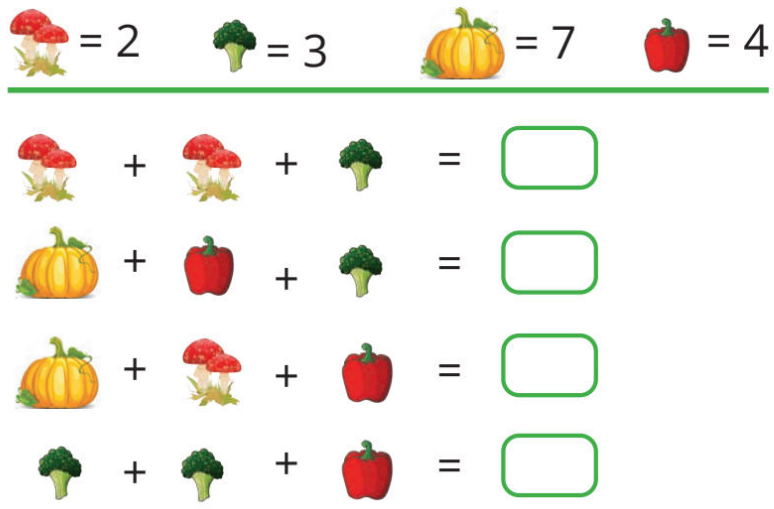

2. Накресли один відрізок завдовжки 5 см, а другий — на 2 см довший.

3. Обчисли.

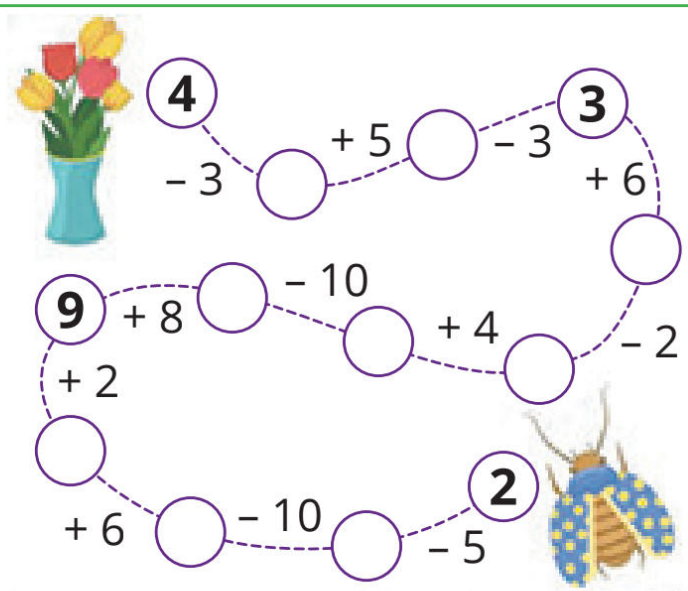

1. 20 – 14 = (20 – 10) – 4 = 10 – 4 = 6

10 4

2. Обчисли вирази.

20 – 13	20 – 15	20 – 17	20 – 16

3. Знайди пропущене число.

12 – ☐ = 10

4. Порівняй. За малюнками склади вираз на додавання.

1. Обчисли вирази.

20 – 11	20 – 17	20 – 19	20 – 12

2.

10	15	14	16	12	19	20	17	18	15	11	17	13

1) Назви двоцифрові числа.

2) Назви числа у порядку зростання.

3. Порівняй.

1 < 3	4 ☐ 8	6 ☐ 3	10 ☐ 5
5 ☐ 3	7 ☐ 7	4 ☐ 2	9 ☐ 7

4. Обчисли.

3 + 9 =	14 – 10 =	4 + 14 =	16 – 7 =	2 + 3 =

1. Знайди, на скільки збільшили число 10, якщо в результаті отримали число 15?

Варіанти відповіді: число 10 збільшили на:

А) 4 Б) 5 В) 2

Знайди, на скільки зменшили число 20, якщо в результаті отримали число 6?

Варіанти відповіді: число 20 зменшили на:

А) 12 Б) 17 В) 14

2. Порівняй. Постав відповідні знаки.

3. Назви кути. Накресли тупий кут.

4. 1 дес. 6 од. = 16

1 дес. 8 од. = □ 1 дес. 2 од. = □

1 дес. 2 од. = □ 1 дес. 9 од. = □

5. Назви геометричні фігури. Накресли відрізок.

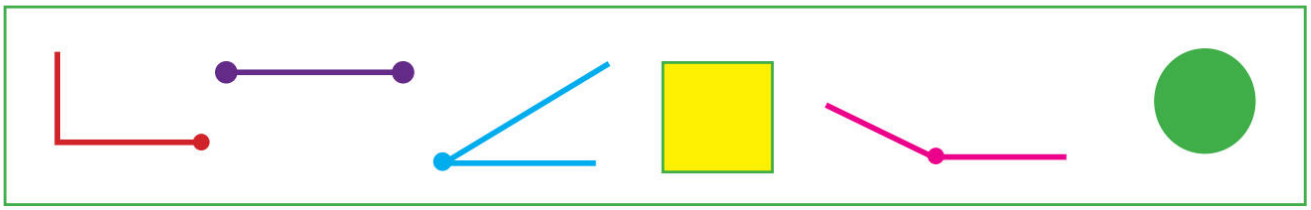

1. Доповни до 20.

20 = 3 + ☐	20 = 7 + ☐
20 = 8 + ☐	20 = 5 + ☐

2. Розглянь обчислення. Прочитай пояснення.

10 + 7 = 1дес. 7 од. = 17

Читаю перший доданок: 10 — це 1 десяток.

Читаю другий доданок: 7 — це 7 одиниць.

Додати — це означає об'єднати.

Визначаю число, яке містить 1 десяток і 7 одиниць:

1дес. 7 од. = 17.

Читаю, записую відповідь.

3. Обчисли з поясненням.

10 + 2	10 + 9	10 + 5	10 + 8

4. Виміряй відрізки. Накресли відрізок довжиною 5 см.

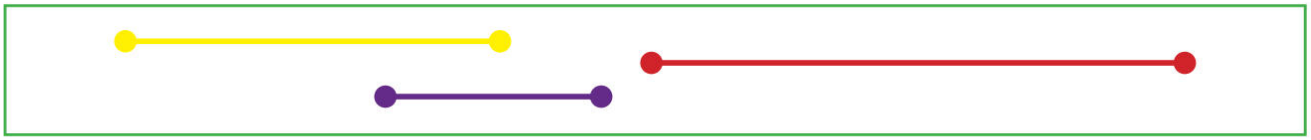

5. Обчисли вирази.

7 + 3 + 9 =	8 + 2 + 3 =	20 – 12 =
20 – 17 =	14 – 4 + 10 =	20 – 15 =

ПРЯМОКУТНИК

1.

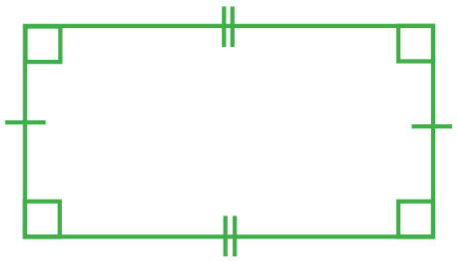

Чотирикутник, у якого всі кути прямі, називається прямокутником

2. Знайди прямокутник.

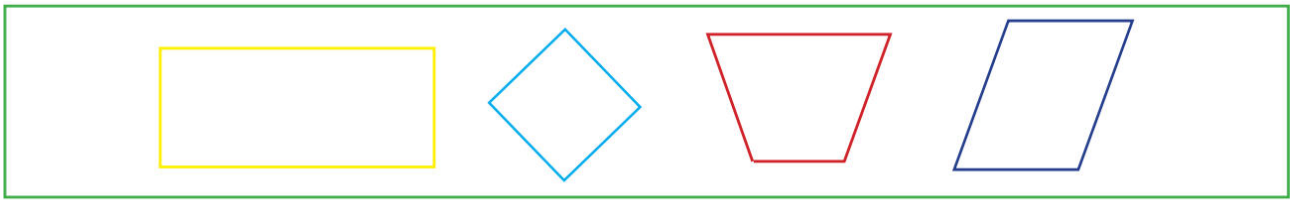

3. Виміряй і запиши довжину і ширину прямокутника.

Накресли.

Протилежні сторони прямокутника рівні

4. У косинця один прямий кут, а два інші — гострі.

За допомогою косинця знайди прямі кути в трикутниках, п’ятикутнику.

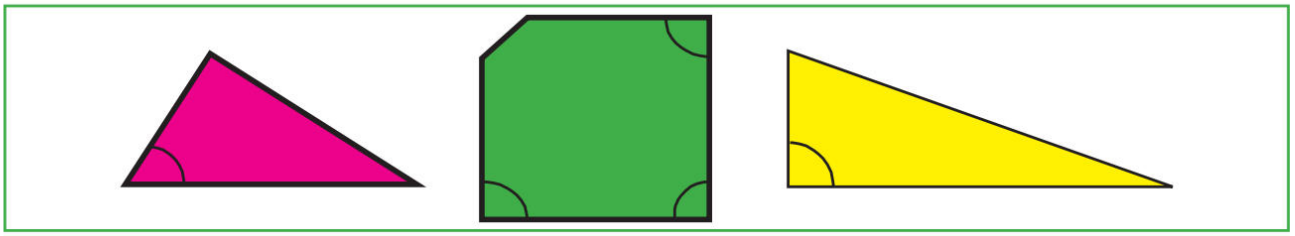

5. Прочитай. Перевір практично, чи правильно подано відповіді.

20 – 16 = 4

10 + 8 = 4

1. Назви предмети, які не схожі на прямокутник.

2. Розглянь геометричні фігури, знайди прямі кути.
Накресли в зошиті прямокутник.

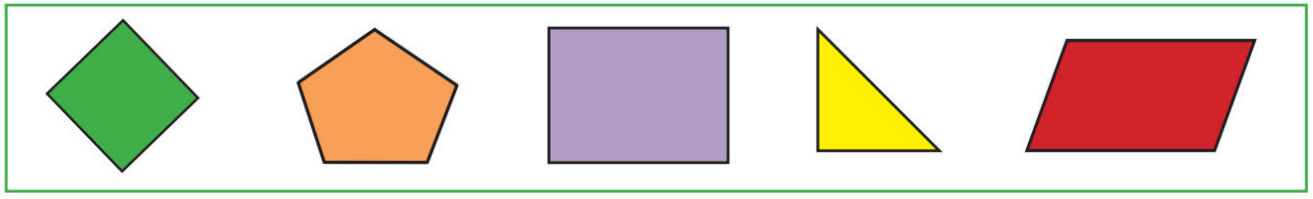

3. Виміряй і запиши у зошит довжину і ширину прямокутника.

Пригадай! Протилежні сторони прямокутника рівні.

4. Математичний диктант.

1) Знайди суму чисел 3 і 2. Відніми цю суму від числа 10.

2) До числа 5 додай різницю чисел 7 і 3.

5. Обчисли.

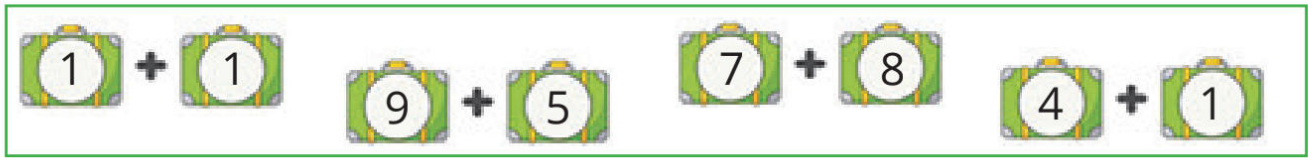

1. Якщо треба додати чи відняти суму або різницю, то її записують у дужках.

10 – (3 + 2) **5 + (7 – 3)**

Обчислюючи вираз з дужками, першою виконують дію над числами, записаними в дужках.

2. Прочитай і обчисли.

Від числа 10 відняти суму чисел 5 і 2.

10 – (5 + 2)

До 6 додати різницю чисел 9 і 5.

6 + (9 – 5)

Від 9 відняти суму чисел 4 і 3.

9 – (4 + 3)

До 12 додати різницю чисел 10 і 8.

12 + (10 – 8)

3. Валентина виростила 11 червоних троянд і 8 рожевих троянд. Скільки всього троянд виростила Валентина? На скільки менше рожевих троянд, ніж червоних, виростила Валентина?

11

8

?

4. Обчисли вирази.

16 + 1 =	1 + 8 =	2 + 14	3 + 10 =	17 + 2 =
12 + 2 =	6 + 12	14 + 6 =	8 + 7 =	9 + 10 =

5. Вибери фігуру, для якої буде вірним вислів:
«Фігура має прямі кути».

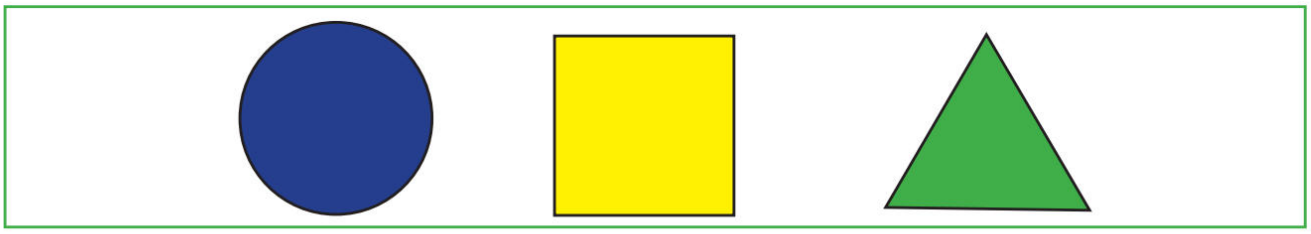

1. Обчисли.

15 – 12 =	12 – 5 =	16 – 8 =	14 – 3 =
20 – 15 =	18 –6 =	17 – 12 =	16 – 2 =

2. У Марійки було 20 марок. Вона подарувала Оленці 11 марок. Скільки марок залишилося у Марійки?

20 – (10 + 1)

Поясни як складено вираз.

Виконай обчислення і запиши відповідь.

3. Склади вираз з дужками на додавання за малюнками.

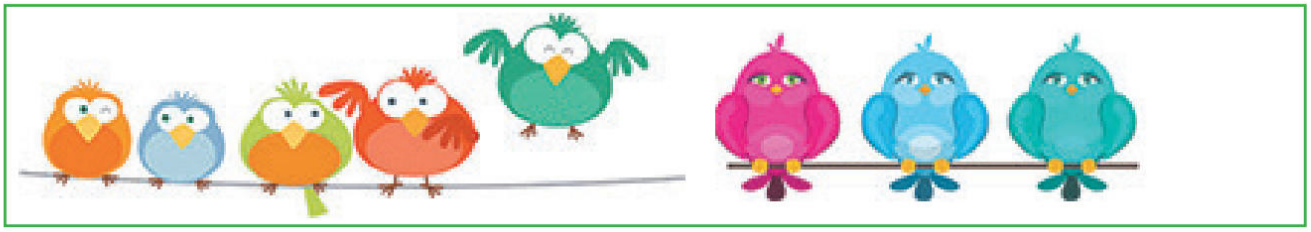

4. Склади і розв'яжи задачу.

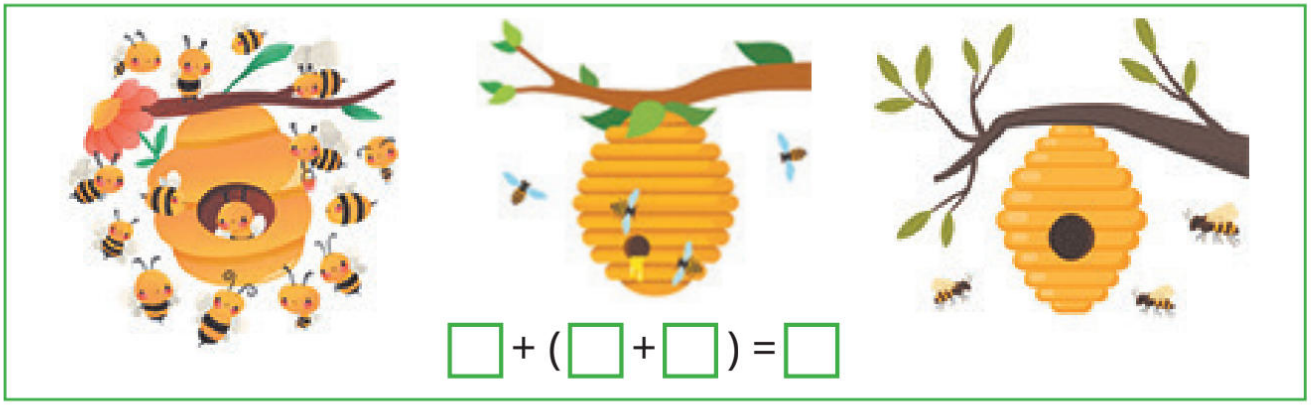

1. Заміни кожне число сумою за зразком: 17 = 10 + 7

18 =	13 =	16 =	20 =	15 =

2. Обчисли вирази за зразком:

16 + 3 = 10 + (6 + 3) = 10 + 9 = 19

10 6

14 + 3 =

10 4

15 + 4 =

10 5

3. Накресли два відрізки: перший завдовжки 7 см, другий — на 2 см довший від першого.

4. Обчисли.

17 + 1 =	8 + 6 =	15 + 4 =	12 + 3 =	5 + 9 =
2 + 9 =	11 + 5 =	7 + 6 =	4 + 6 =	13 + 1 =

5. Доповни рядки.

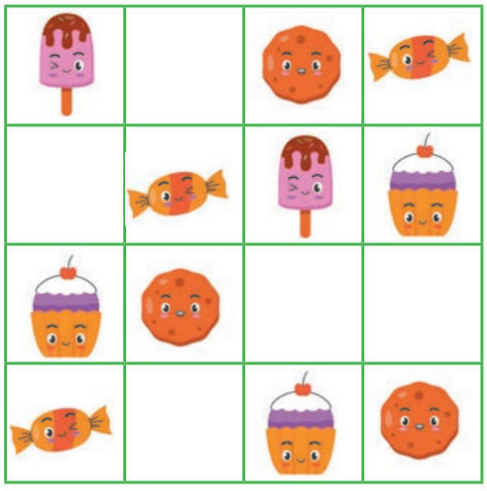

1. Розглянь кути. Назви їх. Накресли гострий кут в зошиті.

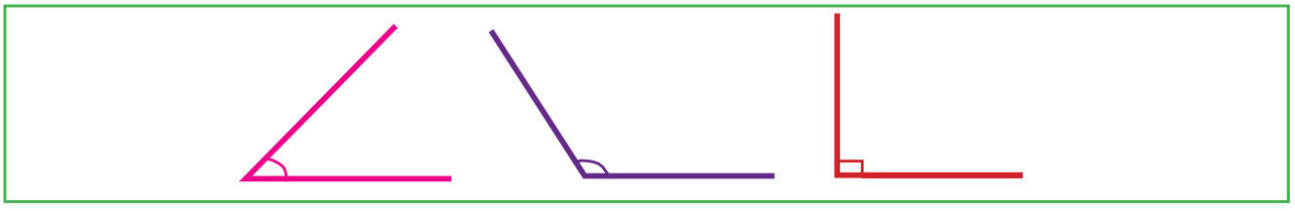

2. Маса баранця 20 кг. Маса поросяти 10 кг. На скільки баранець важчий за порося?

20 кг

10 кг

3. Обчисли вирази.

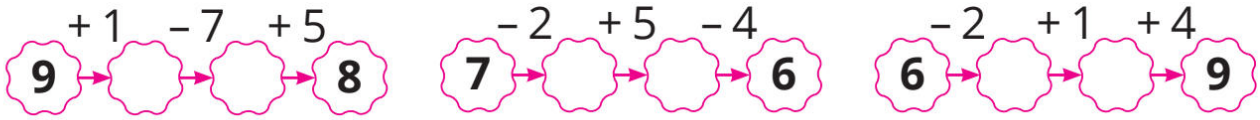

4. Накресли у зошиті прямокутник зі сторонами 7 см і 4 см.

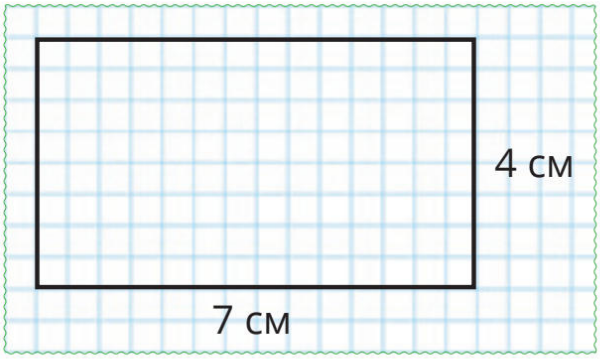

ВІДНІМАННЯ ОДНОЦИФРОВОГО ЧИСЛА ВІД ДВОЦИФРОВОГО

10 – 2 = 8

зменшуване від'ємник різниця

Відніманням називається дія, внаслідок якої, знаючи суму двох доданків та один з них, знаходять другий доданок.

2. Прочитай вирази. Назви зменшуване, від'ємник, різницю.

17 – 3 = 14	18 – 2 = 16	17 – 2 = 15	19 – 10 = 9

3. Обчисли вирази.

20 – 7	19 – 4	16 – 3	17 – 4

4. Василько засушив 17 листочків клена. 5 листочків він подарував Оленці. Скільки листочків залишилося у Василька?

5. Вирівняй терези.

КВАДРАТ. СТОРОНИ. КУТИ

1. **Квадрат** — це чотирикутник, у якого всі сторони рівні.

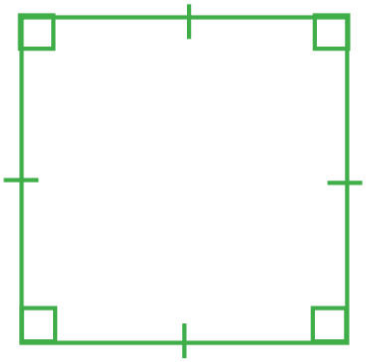

2. Серед запропонованих фігур знайди квадрат.

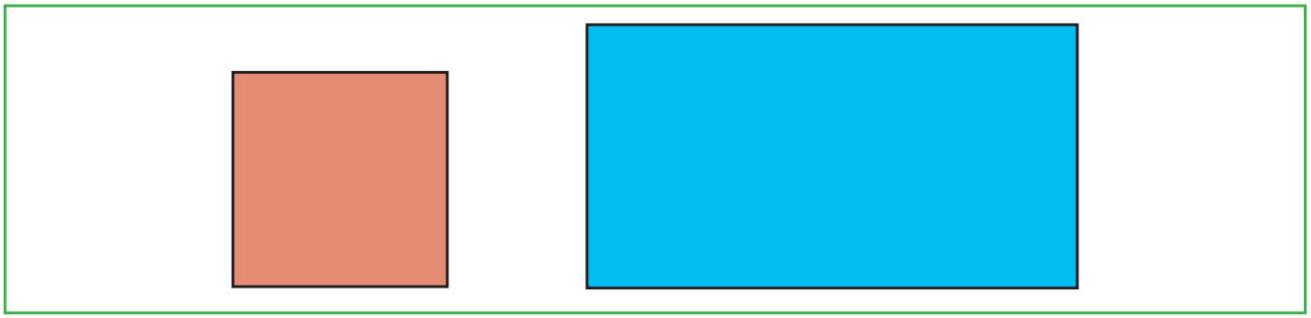

3. Знайди прямокутник, квадрат.

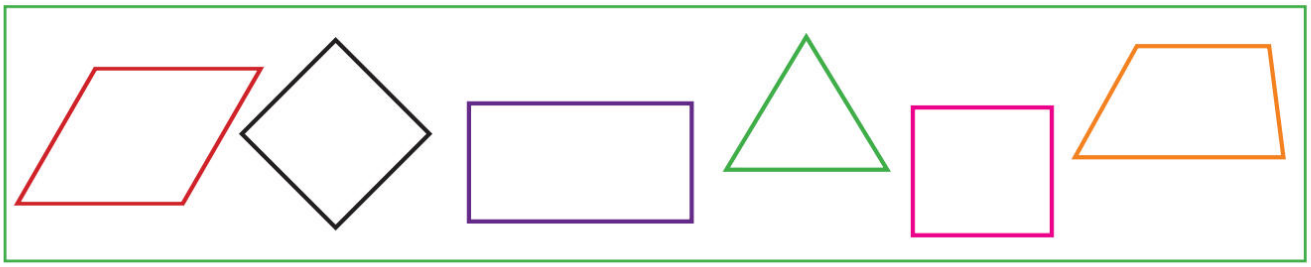

4. Накресли квадрат зі сторонами 3 см.

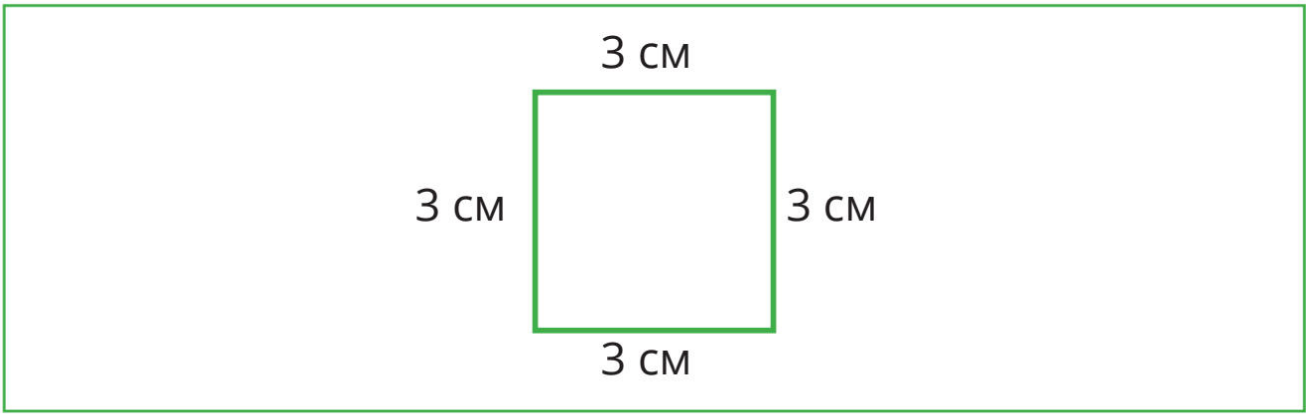

5. Обчисли вирази.

12 – 2	14 – 4	11 – 1	10 – 2
15 – 5	16 – 6	17 – 7	10 – 3

1. Порівняй числа.

7 і 3	8 і 5	5 і 3	5 і 5	6 і 4	9 і 0

2. Розв’яжи задачу.

У першій мисці було 4 кг сухофруктів, у другій — 5 кг сухофруктів, а у третій — горішки, стільки ж кілограмів, скільки сухофруктів у першій і другій мисках разом. Скільки кг горішків було у третій мисці?

3. Накресли відрізки 11 см і 12 см. Порівняй довжини цих відрізків.

4. Знайди відмінності між малюнками.

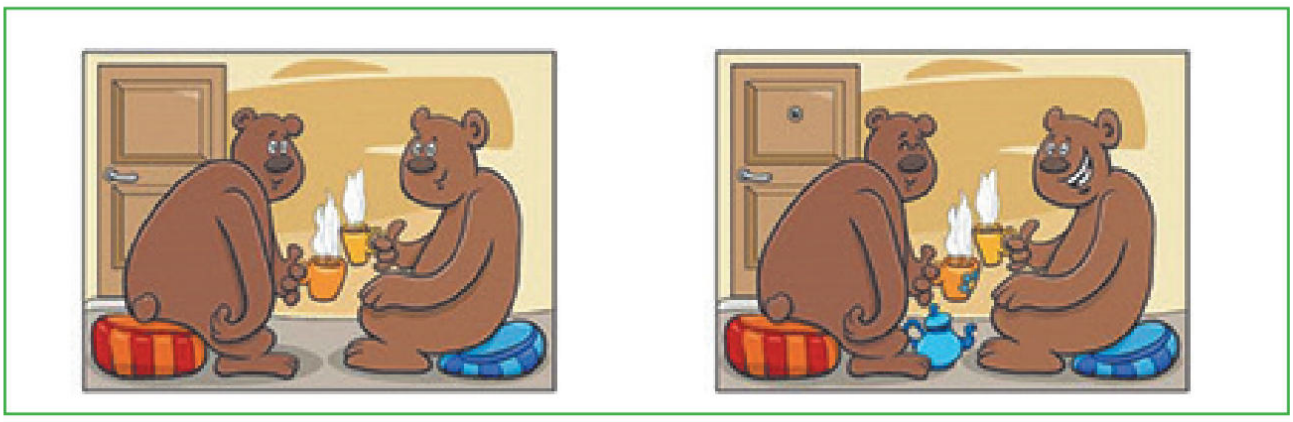

1.

$$20 - 5 = (10 + 10) - 5 = 10 + (10 - 5) = 10 + 5 = 15$$

10 10

2. Дмитрик вирізав смужку завдовжки 20 см, а Юрко — на 4 см коротшу, ніж Дмитрик. Смужку якої довжини вирізав Юрко?

Дмитрик — 20 см

Юрко — на 4 см коротшу

20 – 4 =

3. Обчисли вирази.

20 – 6	20 – 4	20 – 8	20 – 3

4.

чотирикутник, у якого всі кути прямі, називається **прямокутником**

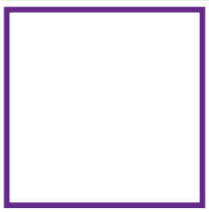

квадрат – це прямокутник, у якого всі сторони рівні

Знайди прямокутник; квадрат.

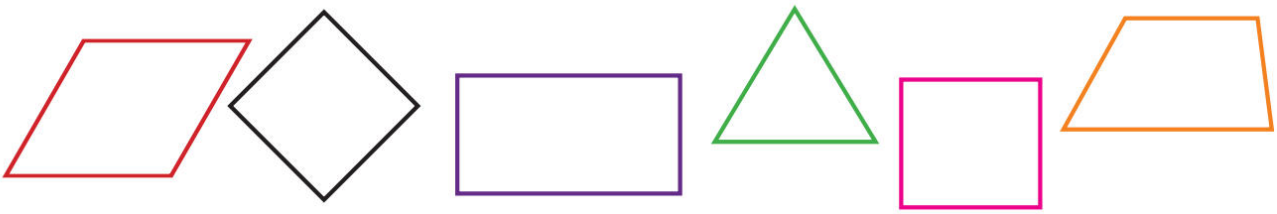

5. Побудуй прямокутник зі сторонами 2 см і 4 см і квадрат зі стороною 3 см.

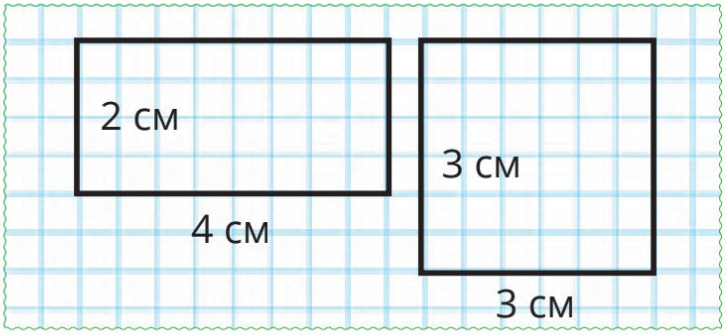

1. Знайди решту.

Було	Витратили	Решта
		?

2. Виміряй відрізок АВ. Запиши його довжину у сантиметрах.
Накресли відрізок, довший на 2 сантиметри.

3. Доповни ряд.

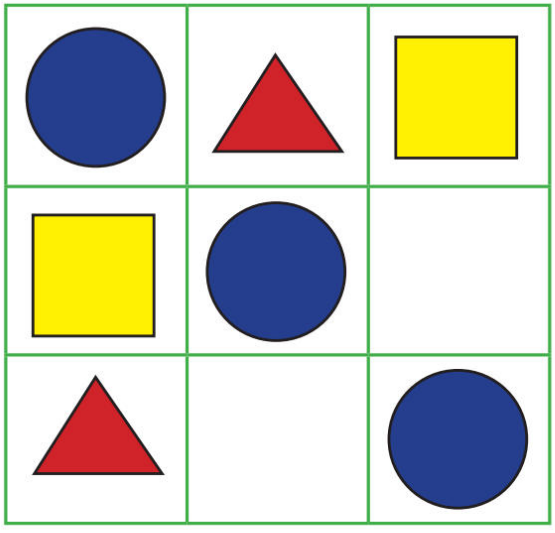

4. Обчисли вирази.

16 – 13 =	18 – 4 =	19 – 12 =	19 – 7 =	15 –11 =
12 – 8 =	13 – 3 =	20 – 12 =	14 – 6 =	17 – 9 =

1. У кошику і мішку разом 20 кг яблук. У кошику 3 кг яблук. Скільки кілограмів яблук у мішку?

3 кг **? кг**

20 кг

2. Для приготування тістечок мама витратила 7 персиків. У неї залишилося ще 3 персики. Скільки персиків було у мами спочатку?

3. Обчисли вирази.

19 – 4	20 – 3	11 + 2	15 + 3

4. Назви найбільше і найменше число.

7, 20, 11, 5, 13, 9, 15, 8, 19.

5. Склади і розв’яжи задачі.

Було — 20
Подарували — 3
Залишилося — ?

Стояло — 10
Приїхало — 8
Стало — ?

1.

Записи виду 15 + 3, 14 – 2 називаються числовими виразами. Якщо виконати дію, то знайдемо значення виразу.

18 — значення першого виразу,

12 — значення другого виразу.

Запис чисел 15 + 3 = 18 можна читати так: сума чисел 15 і 3 дорівнює 18; значення виразу 15 + 3 дорівнює 18.

Запис 14 – 2 можна читати так: різниця чисел 14 і 2 дорівнює 12; значення виразу 14 – 2 дорівнює 12.

2. Прочитай вирази і знайди їх значення.

17 – 5	8 + 10	19 + 1	15 – 5
12 – 2	4 + 10	17 – 7	6 + 4

3. Розглянь розв'язування задачі за поданим планом.

Бабуся спекла 18 пиріжків. Миколка з'їв 3 пиріжки, а Марійка — 2. Скільки пиріжків залишилося?

План розв'язування

1 спосіб

1) 18 – 3 = 15 (пиріжків)

2) 15 – 2 = 13 (пиріжків)

Відповідь. 13 пиріжків.

2 спосіб

1) 3+ 2 = 5 (пиріжків)

2) 18 – 5 = 13 (пиріжків)

Відповідь. 13 пиріжків.

Поясни розв'язування задачі.

4. Добери вірний знак. Обчисли.

4 ☐ 2 = 6	8 ☐ 2 = 10
9 ☐ 3 =6	6 ☐ 3 = 9
7 ☐ 4 = 3	1 ☐ 3 = 4
3 ☐ 4 = 7	5 ☐ 1 = 4
10 ☐ 2 = 8	2 ☐ 7 = 9

1.

20 – 15 = (20 – 10) – 5 = 10 – 5 = 5

10 5

2. Обчисли вирази.

20 – 14	20 – 17	20 – 16

3. Виміряй відрізки. На скільки перший відрізок довший від другого? Накресли такі ж у зошиті.

4. Обчисли вирази.

20 – 18	20 – 13	20 – 17	20 – 15	20 – 11	20 – 12

ТРИКУТНИК

1. **Трикутник** — це фігура, утворена трьома точками, які не лежать на одній прямій, і трьома відрізками, що попарно з'єднують ці точки.

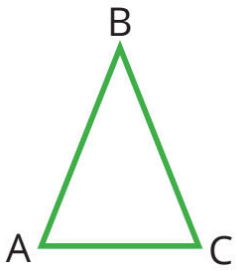

Трикутники бувають:

Гострокутні – всі кути гострі

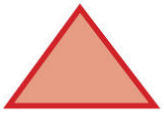

Прямокутні – один із кутів прямий

Тупокутні – один із кутів тупий

2. Обчисли.

20 – 15 =	20 – 12 =	20 – 17 =
19 – 3 =	16 – 2 =	14 – 10 =

3. Знайди на малюнку трикутники. І полічи

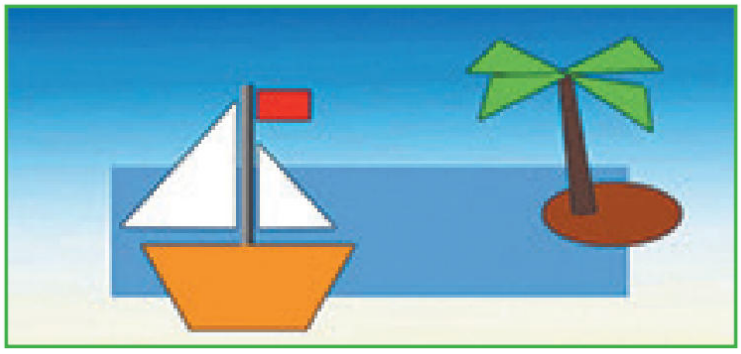

4. Які фігури зображені на малюнку. Накресли в зошиті трикутник.

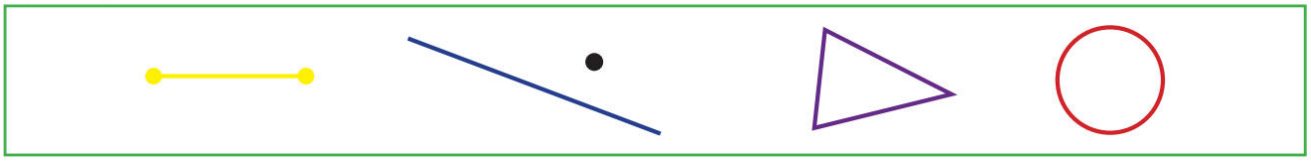

1. Обчислити 20 – 13.

Назви зменшуване, від'ємник і різницю.

На скільки зменшуване більше за від'ємник?

На скільки зменшуване більше за різницю?

2. Перевір, чи вірно поставлені знаки. Запиши у зошит і порівняй.

18 = 18	17 > 13
19 > 15	14 < 15
16 < 11	7 = 17
20 = 10	19 > 20
9 < 12	18 < 12

3. Обчисли.

10 – 5 + 4	15 – 5 + 7	5 + 5 + 5	10 – 5 + 3
15 – 2 – 3	17 – 5 – 2	14 – 1 + 3	12 – 2 – 7

1. Добери знаки. Обчисли.

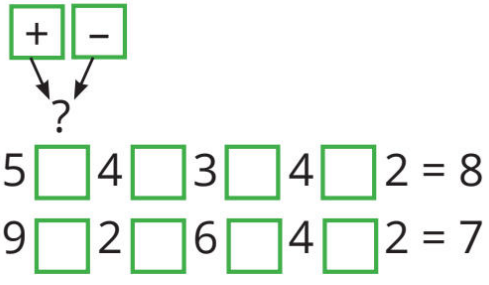

2. Накресли квадрат зі сторонами 2 см.

3. З прикладу на додавання склади два приклади на віднімання за зразком.

10 + 4 = 14	10 + 7	10 + 3	10 + 9
14 – 4 = 10			
14 – 10 = 4			

4. Допоможи обчислити вирази.

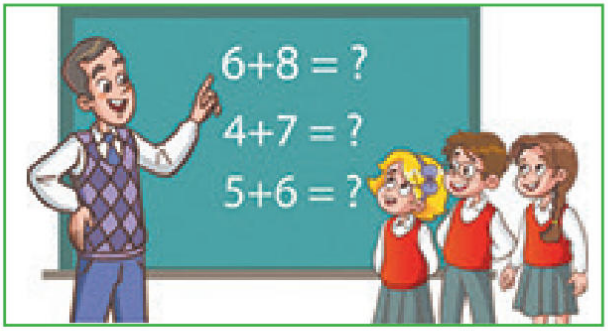

5. Знайди відмінності між малюнками.

1. Виправ помилки.

10 – 5 = 5	11 – 10 = 10	5 + 10 = 5	4 + 10 = 18
12 – 10 = 10	10 + 8 = 18	13 – 3 = 3	7 + 3 = 10

2. Тітка Галина купила в магазині 2 кг сала, 4 кг м'яса і 5 кг різних ковбас. Скільки всього кілограмів м'ясних продуктів купила тітка Галина?

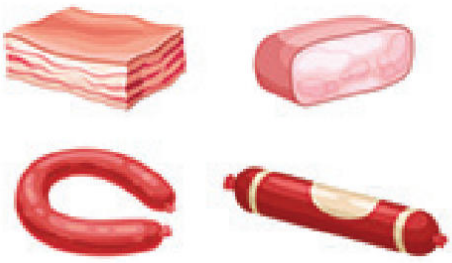

3. Обчисли.

18 – 8 =	15 – 7 =
20 – 5 =	13 – 4 =
17 – 7 =	10 – 8 =
12 – 9 =	16 – 6 =
20 – 14 =	19 – 10 =

4. Біля терезів лежать гирі вагою: 20 кг, 10 кг, 5 кг, 2 кг, 1 кг і 2 кг. Які з цих гирь потрібно покласти на терези, щоб вони врівноважилися?

1. Обчисли вирази.

20 – 14	20 – 13	20 – 19	20 – 18

2. Виміряй довжини предметів.

3. Склади задачі за короткими записами. Розв’яжи їх.

Було — 20 кг 	Завезли в магазин — 19 кг
Купили — 14 кг 	Продали — 12 кг
Залишилося — ?	Залишилося — ?

4. Обчисли. Поясни розв’язання.

20 – 13 = ☐

10 3

20 – 18 = ☐

10 ☐

20 – 14 = ☐

☐ ☐

5. Знайди квадрат. Накресли такий же в зошиті.

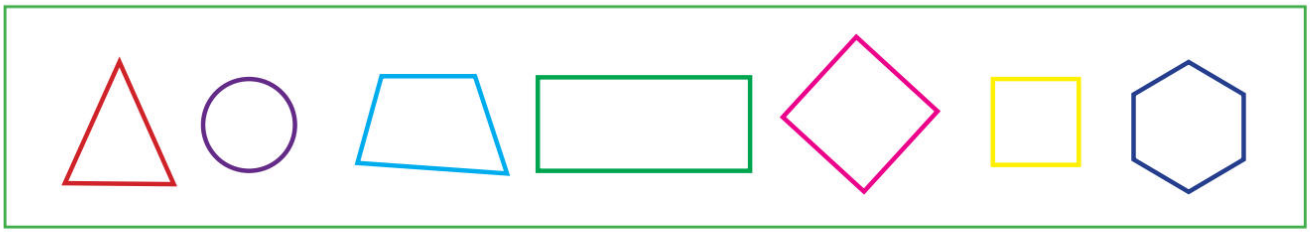

1. Накресли гострокутний трикутник.

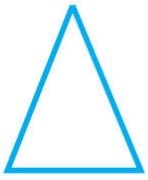

2. Виміряй сторони трикутника. Запиши у зошит.

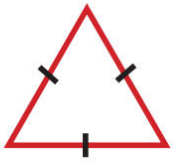

3. Обчисли вирази.

20 – 11 =	20 – 14 =	20 – 12 =	20 – 16 =

4. У одному кошику було 20 кг червоних яблук, а у другому — на 15 кг менше. Скільки кг яблук у другому кошику?

5. Порівняй. Запиши нерівності.

1. Обчисли вирази.

20 – 19 =	20 – 16 =	20 – 18 =	20 – 12 =

2. Ґазда виростив 10 кг гарбузів, 4 кг капусти і 5 кг моркви. Скільки всього кг овочів виростив ґáзда?

3. Обчисли.

16 – 13 =	18 – 4 =	19 – 12 =	19 – 7 =	15 – 11 =
12 – 8 =	13 – 3 =	20 – 12 =	14 – 6 =	17 – 9 =

4. Знайди відмінності на малюнках.

ЧАС. ДОБА. ВИМІРЮВАННЯ ЧАСУ

1. Завдяки руху Землі навколо своєї осі відбувається зміна дня і ночі. Коли земна куля обертається, вона повертається до Сонця то одним, то іншим боком. Тоді на освітленому боці день, а на протилежному — ніч.

Повний оберт навколо своєї осі наша планета робить за 24 години. Цей час має назву доба.

1 доба = 24 год.
1 година = 60 хв
1 хвилина = 60 с

Добу умовно ділять на чотири частини — ранок, день, вечір і ніч.

Ніч — з 24.00 до 06.00
Ранок — з 06.00 до 12.00
День — з 12.00 до 18.00
Вечір — з 18.00 до 24.00

Час доби, коли сонце з'являється над горизонтом, називається **ранок.**

Взимку ранок починається пізніше, а влітку раніше.

Вдень сонце піднімається високо в небі.

Увечері сонце опускається, сідає за горизонт. Ця частина доби називається вечір. **Вечір** — це проміжок між днем і ніччю.

Сонце ховається далеко за горизонт, починається темрява. Ця частина доби називається **ніч.**

2. Назви, який час доби зображено на малюнках?

3. Назви, що ти робиш вранці? Ввечері? Вдень?

1. Час можна вимірювати в хвилинах і годинах за допомогою спеціального приладу — годинника.

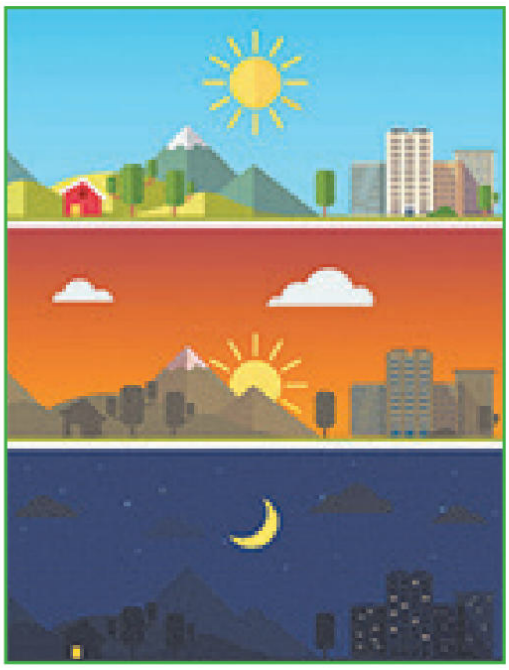

На циферблаті є цифри і стрілки. Коротка стрілка показує години, а довга — хвилини. 1 год = 60 хв

2.

12 годин дня
(полудень)

13 годин або
або 1 година дня

14 годин
або 2 години дня

15 годин
або 3 години дня

16 годин або
або 4 години дня

17 годин
або 5 годин вечора

18 годин
або 6 годин
вечора

19 годин
або 7 годин
вечора

20 годин
або 8 годин
вечора

21 година
або 9 годин
вечора

22 години
або 10 годин
вечора

23 години
або 11 годин
вечора

3. Поміркуй, як називається:

Час доби, коли ти збираєшся до школи?

Час доби, коли ти обідаєш?

Час доби, коли ти граєшся з друзями?

Час доби, коли вся сім'я збирається разом за вечерею?

4. Визнач час на кожному годиннику.

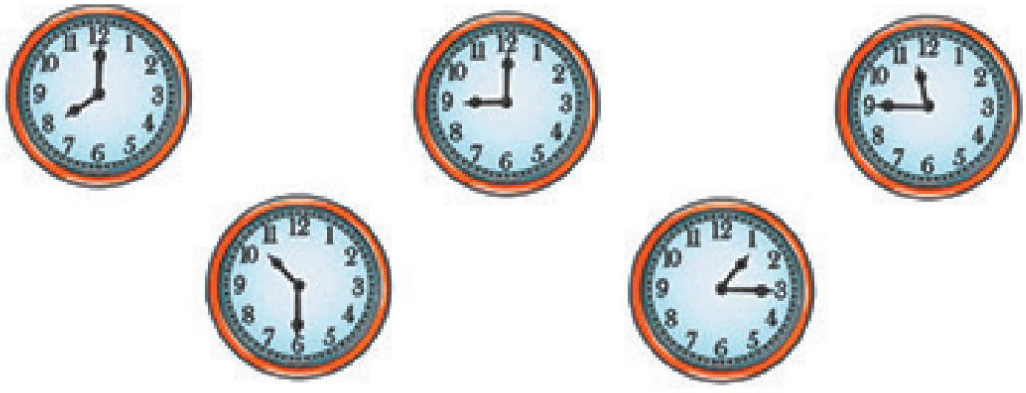

1.

60 хвилин = 1 година, 24 години = 1 доба

7 діб = 1 тиждень, 4 тижні = 1 місяць

12 місяців = 1 рік

2. Який час показує кожний із годинників?

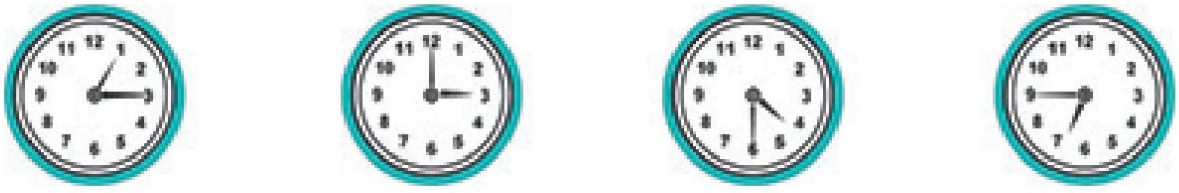

3. Розглянь годинники. Що на них показано?

4. Розглянь малюнок. Поясни.

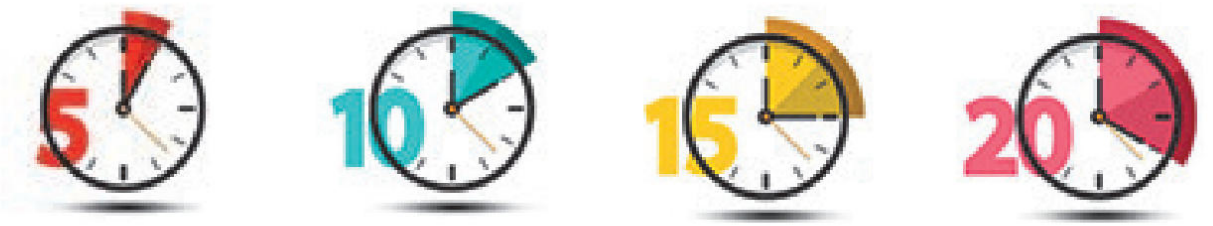

5. Визнач час, який показує кожний годинник.

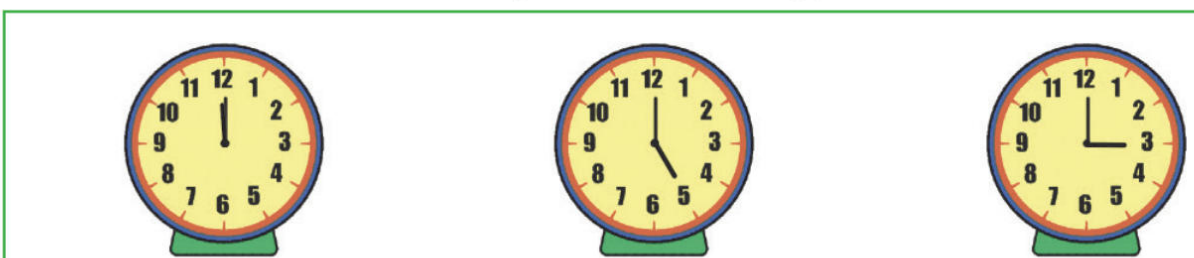

АРИФМЕТИЧНІ ЗАДАЧІ. РОБОТА З ДАНИМИ СТРУКТУРНІ КОМПОНЕНТИ ЗАДАЧІ: УМОВА, ЧИСЛОВІ ДАНІ, ЗАПИТАННЯ, РОЗВ'ЯЗАННЯ ТА ВІДПОВІДЬ

1. Задача.

На годівниці сиділо 5 птахів. Ще 2 пташки прилетіло. Скільки птахів стало на годівниці?

Задача складається з умови, запитання, розв'язання задачі і відповіді.

Те, що нам відомо — це умова задачі — «На годівниці сиділо 5 птахів. Ще 2 пташки прилетіло». Те, що треба знайти — це запитання задачі — «Скільки птахів стало на годівниці?»

Розв'язання задачі: 5 + 2 = 7.

Відповідь: 7 птахів.

Текст і питання, відповідь на яке передбачає обчислення математичного виразу, називається задачею.

У задачі ми дізнаємося про невідоме числове значення за відомими числами.

2. **1) Прочитай запис:** Чого більше — слив чи вишень?
Чи можна його назвати задачею?
Перша частина задачі називається умовою. Вона містить відомі числа, пов'язані між собою сюжетом. Вони називаються числовими даними.

2) Прочитай запис:
На тарілці 10 персиків і 8 груш. На скільки слив було більше, ніж груш?
Це задача?
Друга частина задачі називається питанням. Воно містить невідоме число задачі. Це число називається шуканим числом. Не можна запитувати про відоме в задачі. Після розв'язання задачі на запитання можна дати відповідь.

3) Прочитай текст. Купили 10 кг овочів і 7 кг фруктів.
Скільки всього овочів і фруктів купили?

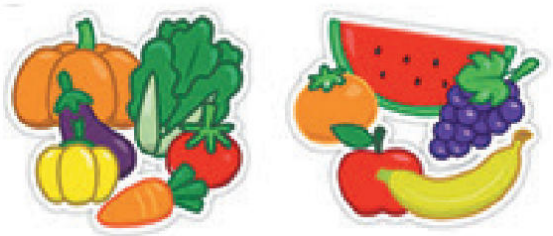

Це задача. Складається з двох частин — умови і питання.
Умова цієї задачі: Купили 10 кг овочів і 7 кг фруктів.
Вона має числові дані:
Відомо, що овочів 10 кг, а фруктів 7 кг. З умовою пов'язане питання задачі.
Питання цієї задачі: Скільки всього овочів і фруктів купили?
Щоб відповісти на питання задачі, складають вираз і знаходять його числове значення. Отриману рівність називають розв'язанням задачі.
Розв'язання: 10 + 7 = 17 (кг)
Відповідь: 17 кг.

3. Розв’яжи задачу. Визнач умову, запитання, розв’язання і відповідь.

Першого дня дідусь відремонтував 7 лопат, а другого — ще 3 лопати. Скільки всього лопат відремонтував дідусь?

4. У лійці і відрі — 8 л води. У лійці — 2 л води. Скільки літрів у відрі?

Підказка: у цій задачі невідомий один доданок, щоб його знайти треба від суми відняти відомий доданок.

5. Склади і розв’яжи задачу.

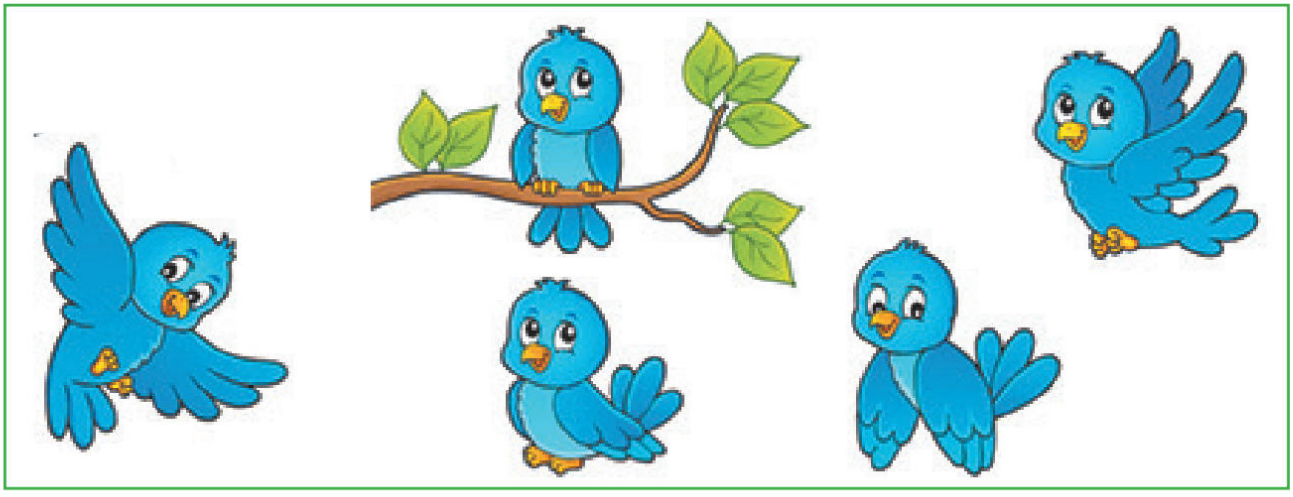

1. Пригадай. Кожна задача має такі елементи:

1. **Умова** — те, що відомо в задачі.
2. **Питання** — те, що потрібно дізнатися.
3. **Розв’язання** — дія, знаходження невідомого.
4. Відповідь — відповідь на питання задачі.

Підбери питання, які можна поставити до цієї умови, щоб вийшла задача.

У першій діжці 2 кг риби,
а в другій — 18 кг риби.

2. Обчисли.

5 + 6 + 7 =	7 + 0 + 2 =
9 + 10 + 1 =	6 + 9 + 0 =

3. Добери дію.

16 ☐ 3 = 9	14 ☐ 3 = 17	10 ☐ 5 = 5	3 ☐ 0 = 3
19 ☐ 2 = 17	16 ☐ 1 = 15	20 ☐ 2 = 18	0 ☐ 4 = 4

4. **Вибери серед запропонованих текстів задачу.**

1. На дереві сиділо 5 горобців і 4 синиці. Всього сиділо 9 птахів.
2. На дитячому майданчику гралося 5 дівчат і 5 хлопчиків. Скільки всього дітей гралося на майданчику?
3. На дереві сиділо 5 птахів, прилетіло ще 5 птахів. Скільки дітей гуляло на вулиці?
4. На дитячому майданчику гралося 5 дівчат і 5 хлопчиків. Їм було дуже весело.

ПРОСТІ АРИФМЕТИЧНІ ЗАДАЧІ НА РІЗНИЦЕВЕ ВІДНОШЕННЯ

1. Миколка прочитав 9 сторінок книжки, а Степанко — 7 сторінок. На скільки більше сторінок прочитав Миколка?

Пам'ятай! У такій задачі вирізняють два значення: на скільки більше і на скільки менше.

Виділяю у тексті задачі умову, запитання.

Умова. Миколка прочитав 9 сторінок книжки, а Степанко — 7 сторінок.

Запитання. На скільки більше сторінок прочитав Миколка?

Складаю короткий запис умови задачі.

Миколка — 9 стор.
Степанко — 7 стор. ?

Якщо у запитанні є вираз «на скільки більше» або «на скільки менше», то треба порівняти два дані числа: від більшого числа відняти менше. Отже, обираю дію віднімання.

Розв'язання: 9 – 7 = 2 (стор.)

Відповідь: Миколка прочитав на 2 сторінки більше.

Або відповідь може бути з другим значенням.

Відповідь: Степанко прочитав на 2 сторінки менше.

2. Прочитай подані текстові задачі. Виділи умову і запитання задачі. Розв'яжи їх.

Задача 1. На першій полиці було 20 книг, а на другій полиці 7 книг. На скільки більше книг було на першій полиці?

3. Склади задачу за малюнком.

10 кг

20 кг

4. Склади і розв'яжи задачу.

8

— ? на 3 більше

1. Склади текстову задачу за малюнком. Розв'яжи її.

2. Вранці на озері плавало 6 гусей. Ввечері прилетіло ще 9. На скільки менше гусей плавало на озері вранці, ніж ввечері?

3. Довжина червоної смужки 8 см, а синьої — 4 см. На скільки сантиметрів довжина червоної смужки більша, ніж синьої?

4. Обчисли.

3 + 16 =	7 + 5 =	13 + 4 =	1 + 19 =	17 + 2 =
16 + 2 =	18 + 1 =	12 + 6 =	5 + 8 =	6 + 9 =

5. Назви хвилини.

1. Перевір. Обчисли.

4 + 5= 9	3 + 4 = 6	3 + 1 = 4
3 + 4 = 7	4 + 3 = 7	9 +1 = 12

2. Склади і розв'яжи задачу за малюнком.

3. Обчисли вирази.

20 – 9	20 – 3	10 + 4	20 – 6	10 + 7
20 – 1	13 – 3	20 – 4	16 – 6	20 – 7

4. Знайди відмінності.

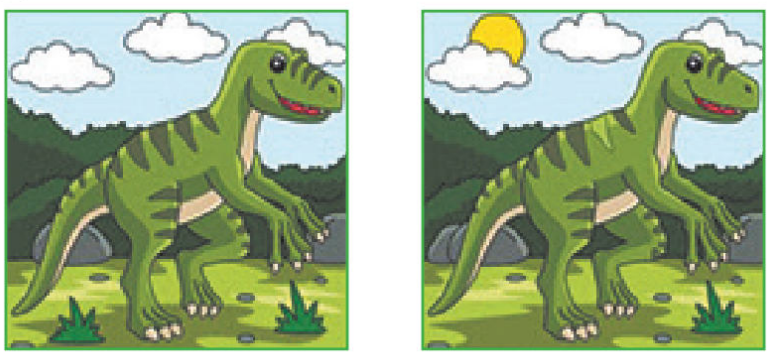

1. У продуктовий магазин привезли 6 ящиків яблук і 4 ящики слив. На скільки більше привезли ящиків з яблуками, ніж зі сливами?

2. Порівняй. Постав знаки «<» або «>».

5 і 3	7 – 2 і 4	10 – 5 і 7	4 + 1 і 8	7 – 3 і 2

3. На озері плавало 7 дорослих качок і 7 каченят. Скільки всього птахів плавало на озері?

4. Знайди квадрат. Поясни.

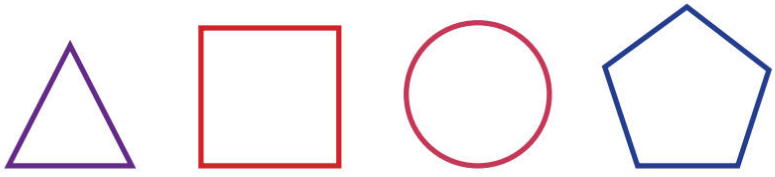

5. Накресли прямокутник зі сторонами 3 см і 5 см.

1. Склади і розв'яжи задачі на додавання і віднімання за малюнками.

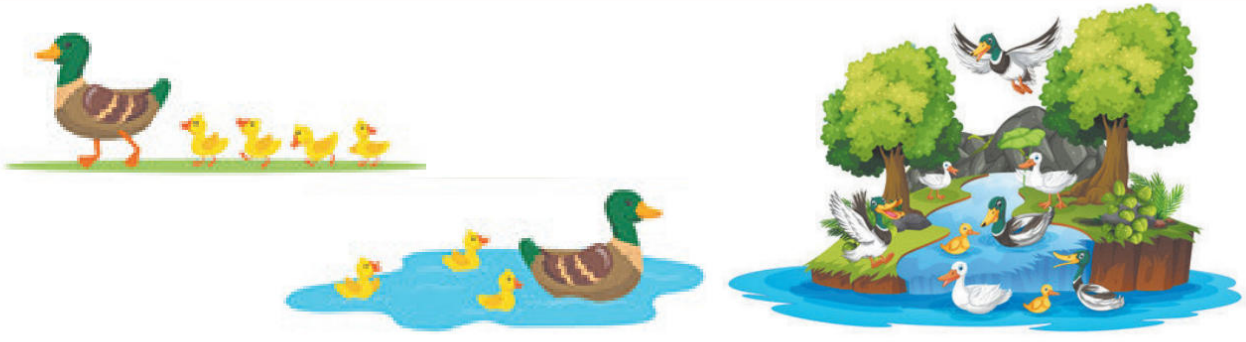

2. Назви час на кожному годиннику.

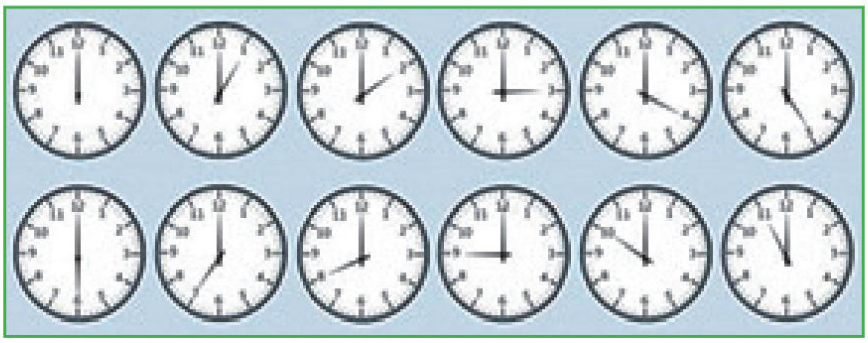

3. Обчисли вирази.

20 – 7	15 + 4	9 – 2	10 – 0	0 + 8

4. Поясни.

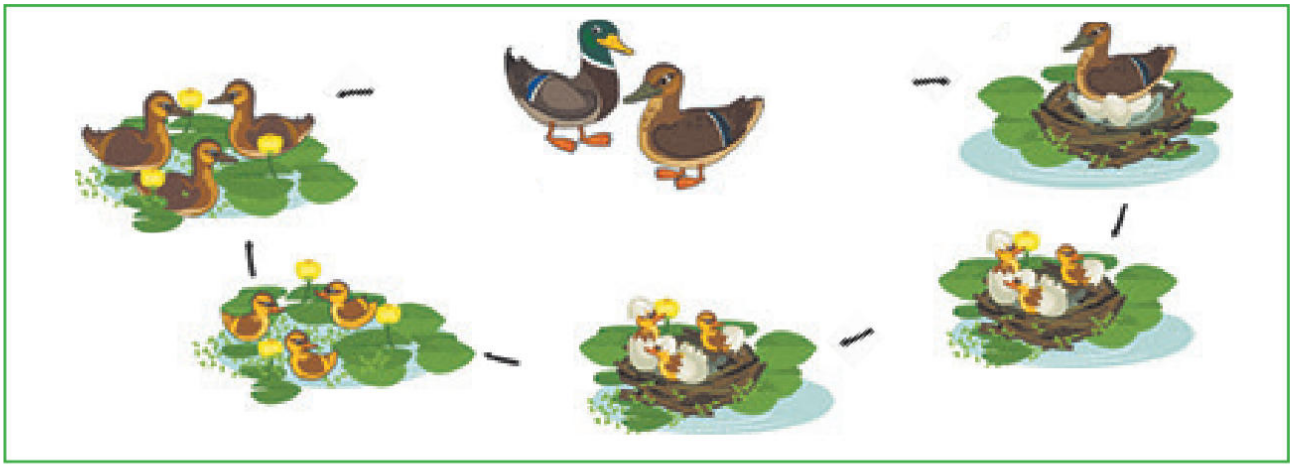

1. На годівниці сиділо 18 птахів. Відлетіло 12 птахів. Скільки птахів залишилося на годівниці?

2. На галявині сиділо 4 зайчики. До них прискакали ще 3 зайчики. Скільки всього зайчиків стало на галявині?

3. У першому кіоску було 20 кг овочів, а у другому — 16 кг овочів. На скільки кг овочів було більше у першому кіоску?

4. Зменш 18 на 5.
Знайди суму чисел 8 і 12.
Знайди різницю чисел 19 і 13.

5. Подивися на черепашок і знайди серед них двох однакових.

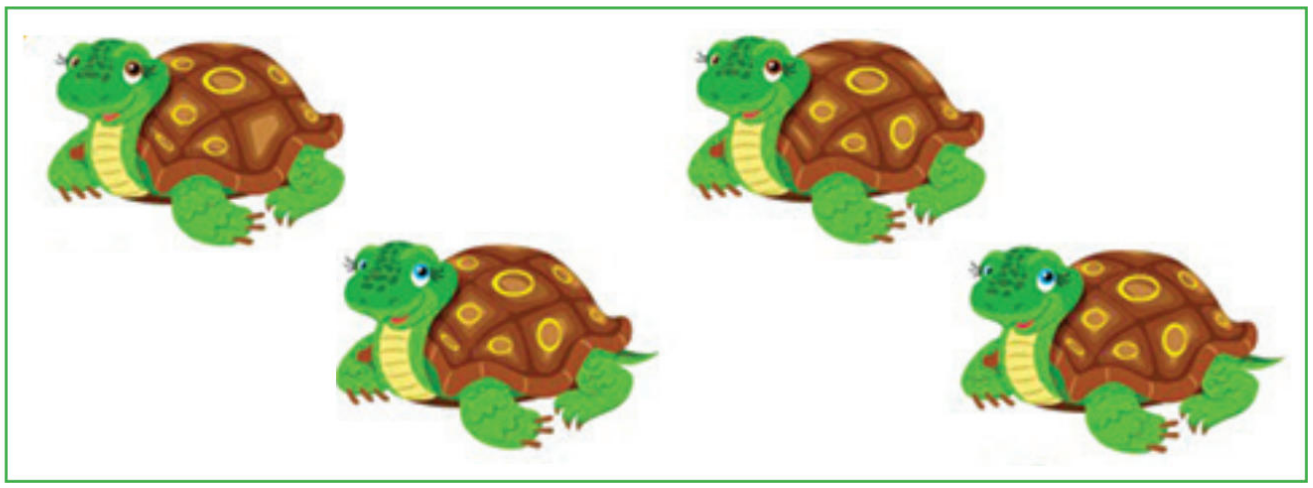

1. У Марусі були руді ховрашки. Коли їй купили 2 чорних ховрашки, то у неї стало 5 ховрашків. Скільки рудих ховрашків було у Марусі?

2. Обчисли вирази.

15 – 12	18 – 10	13 + 7	14 + 5
16 + 3	15 – 14	15 – 10	19 + 1

3. Добери потрібний знак («+» або «–»), щоб отримати правильні відповіді.

8 ☐ 3 = 5	6 ☐ 4 = 10	7 ☐ 3 = 4

4. Склади задачу за малюнком із запитанням «На скільки більше...?»

5. Запиши. Постав знаки «>» чи «<» у кожній парі чисел.

9 > 3	6 ☐ 5	4 ☐ 3
5 ☐ 4	7 ☐ 8	1 ☐ 10
3 ☐ 7	8 ☐ 6	4 ☐ 6
10 ☐ 5	1 ☐ 3	2 ☐ 7

ПОВТОРЕННЯ В КІНЦІ РОКУ

1. Розглянь прямі. Накресли в зошиті одну пряму за допомогою лінійки.

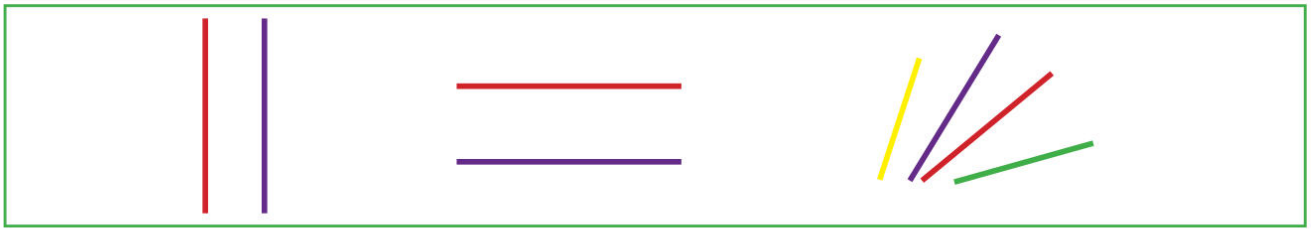

2. Відшукай прямі, точки, криві лінії.

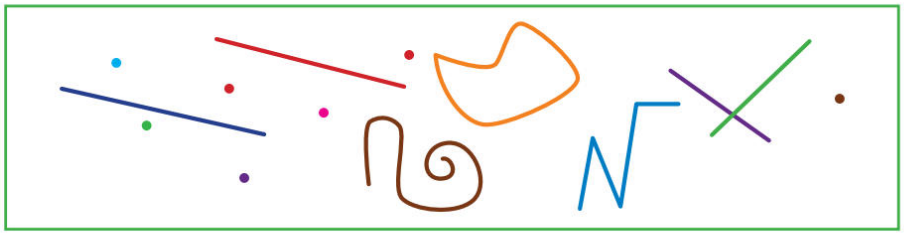

3. Розбий геометричні фігури на три групи: прямі, промені, відрізки.

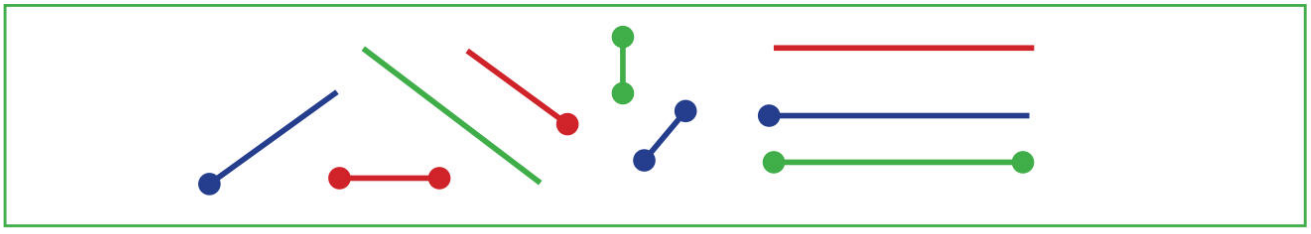

4. Практичні вправи з набором складових елементів геометричних фігур.

5. Завдання на розвиток логіки: «Знайди зайвий предмет».

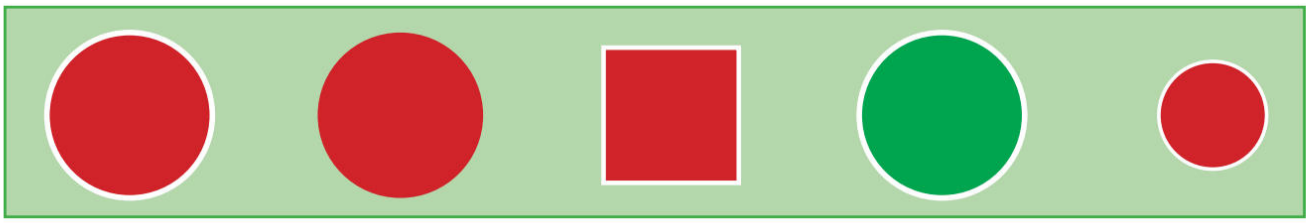

1. Запиши вирази.

Зменшуване 15, від'ємник 12. Знайди різницю.

20 зменшити на 2;

18 мінус 10;

від 13 відняти 4.

2. Виміряй довжину відрізка.

Накресли відрізок, на 4 сантиметра довший від даного.

3. Обчисли.

13 – 7 =	20 – 15 =	18 – 6 =	16 – 8 =	14 – 3 =
15 – 12 =	12 – 5 =	19 – 4 =	17 – 12 =	16 – 2 =

4. Назви час на кожному годиннику.

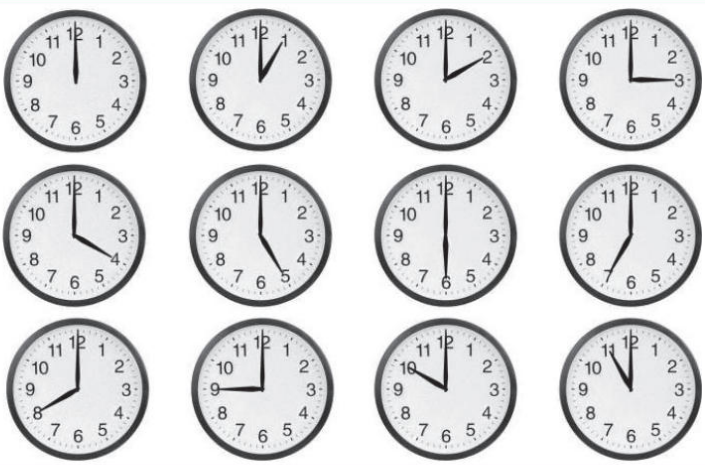

1. **Нерівність** — це співвідношення між величинами, яке показує, що одна величина більша або менша за іншу.

□ > 6	7 < □	2 < □
9 > □	4 < □	□ > 1
□ < 3	5 > □	8 > □

2. Виміряй довжину предметів.

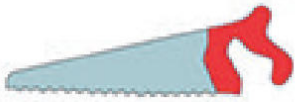

3. Склади і розв’яжи задачу.

4. Знайди відмінності.

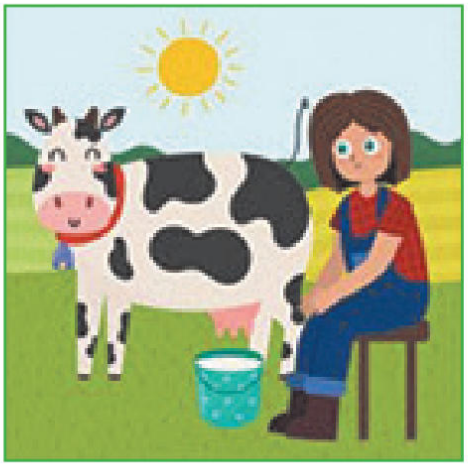

ЗМІСТ

Числа, арифметичні дії з числами. Величини.
Нумерація в межах 10 (повторення) 4
Знаки >, <, = ... 8
Додавання і віднімання в межах 10 10
Додавання в межах 10. Назви чисел при додаванні 12
Пряма лінія 14
Віднімання в межах 10. Назви чисел при відніманні 16
Число і цифра 0. Нуль як компонент дії додавання 18
Нуль як компонент дії віднімання 19
Міра вартості 21
Знаходження невідомого зменшуваного способом підбору 22
Знаходження невідомого від'ємника способом підбору 27
Додавання і віднімання в межах 10 31
Нумерація в межах 20 34
Сантиметр 53
Додавання і віднімання в межах 20 без переходу через Десяток. Додавання і віднімання 1 (15 + 1; 1 + 15; 18 – 1) 63
Креслення відрізка, коротшого (меншого) за даний 66
Додавання одноцифрового числа до 10 (10 + 4; 4 + 10) 67
Віднімання від двоцифрового числа одиниць (16 – 3) 69
Віднімання від двоцифрового числа 10 (17 – 10) 72
Додавання та віднімання в межах 20. Приклади на 2 дії 74
Креслення двох і більше відрізків, однакових за довжиною 76
Час. Одиниця часу — доба 77
Тиждень — сім діб. Дні тижня 79
Збільшення числа на кілька одиниць 80
Зменшення числа на кілька одиниць 83
Диференціація понять «збільшення на», «зменшення на» 87
Дециметр 89
Додавання числа частинами 90
Віднімання числа частинами 91

Міри маси. Кілограм 92
Кути. Утворення кутів 99
Віднімання (20 – 5) 105
Гострі, тупі кути 107
Прямокутник 118
Віднімання одноцифрового числа від двоцифрового 123
Квадрат. Сторони. Кути 124
Трикутник 132
Час. Доба. Вимірювання часу 139
Арифметичні задачі. Робота з даними.
Структурні компоненти задачі: умова, числові дані,
запитання, розв'язання та відповідь 144
Прості арифметичні задачі на різницеве відношення 147
Повторення в кінці року 155

Навчальне видання

Леся ПРОХОРЕНКО
Віра ФЕСЕНКО

МАТЕМАТИКА

навчальний посібник
для осіб з особливими освітніми потребами (F 70)

2 клас

Схвалено для використання в освітньому процесі

Видано за рахунок державних коштів.
Продаж заборонено

Навчальний посібник відповідає Державним санітарним нормам і правилам
«Гігієнічні вимоги до друкованої продукції для дітей»

У навчальному посібнику використано ілюстративний матеріал з відкритих джерел мережі «Інтернет», матеріали фотобанку Shutterstock та матеріали фотобанку Freepik. Усі матеріали у навчальному посібнику використано з навчальною метою відповідно до законодавства України про авторське право і суміжні права. Бренди та ресурси зображуються лише з освітньою метою та не є закликом до їх купівлі / відвідування.

Відповідальний редактор В. Карасьова
Редактор Н. Жембровська
Макет обкладинки Ж. Осипова
Комп'ютерна верстка І. Гулінська

Формат 84x108/16.
Ум. друк. арк. 16,80. Обл.-вид. арк. 13,10.
Тираж 6081 пр.
Зам. №

ТОВ «ВИДАВНИЦТВО АТЛАНТ»
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 7928 від 08.09.2023
Адреса редакції: 02095, м. Київ, вул. Княжий Затон, буд. 9а, офіс 369
E-mail: atlant_publishing@ukr.net

Віддруковано у ТОВ «ПЕТ», вул. Максиміліанівська, 17, м. Харків, 61024
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи
ДК № 6847 від 19.07.2019 р.

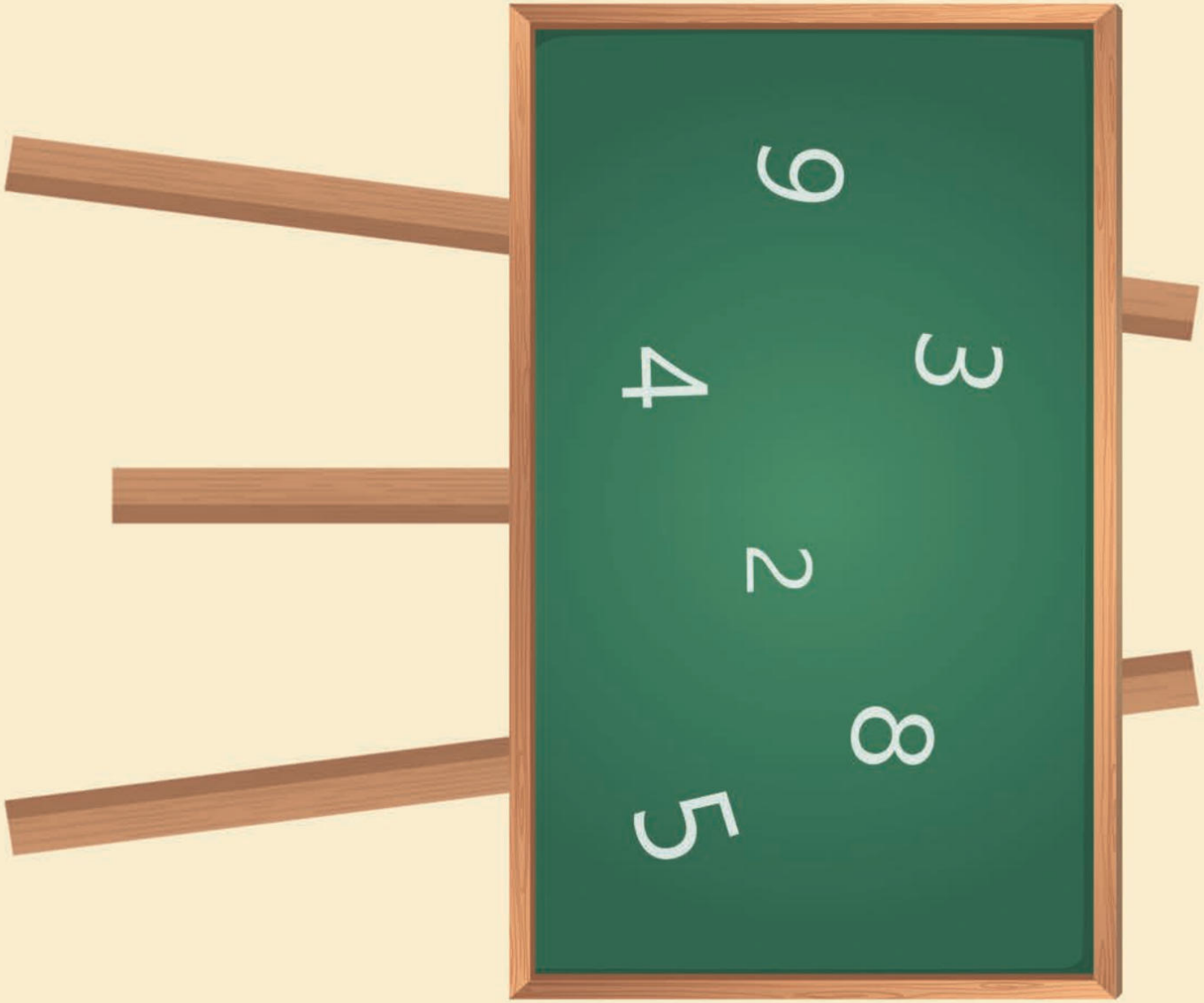

2 клас

МАТЕМАТИКА